

SREČNO V NOVO LETO

Tik... tak... tik... začelo se je odštevanje dni, ur, minut in sekund. Nekaterim preostane starega leta mineva hitreje, drugim počasneje. Nam, v uredništvu Radia Murska Sobota, pa že sedaj zmanjkuje časa, ki ga potrebujemo za pripravo novega

sporeda, ki smo ga naslovili: SREČNO V NOVO LETO. A bodite brez skrbi, do 1. januarja 1987, ko bomo ob 13. uri začeli z novoletno oddajo, bo vse na red. Tudi tokrat bo pestra po vsebini in živahna. Odložili smo se, da vam že kar prvi dan novega leta ponudimo primerjavo,

kako naj bi delali in živeli in česar ne bi smeli početi, zato bo rdeča nit oddaje črna-bela. Pa ne se ustrašiti. Vmes vas bomo popeljali tudi po ožji in širši domovini in vam predstavili, kako so silvestrovali v Pomurju, Sloveniji in Jugoslaviji. In seveda, da ne pozabimo: telefonska šte-

vilka Radia Murska Sobota je še vedno (in tako bo tudi v novem letu) 21 232, in nanjo nas boste med 13. in 18. uro lahko tudi poklicali. Tokrat bomo sprejemali vaše noveletne čestitke, ki pa morajo biti nenavadne, nevsakdanje, skratka, takšne, ki jih ne izrekamo samo formalno.

in nagrade: za najizvirnejše čestitke — glasba po vašem izboru. Da bi bila ta oddaja še bolj pestra, pa smo pripravili še številne igrice, kvize in vprašanja, ki bodo posebej nagradi — nagrade pa bodo bogate: potovanja z vlakom, izleti... In če prej ne, se torej slišijo 1. januarja 1987 med 13. in 18. uro.

NASLOV

LETO XXXVI
Št. 51

Murska Sobota
25. decembra
1986

Cena 120 din

VESTNIK

DR. JANEZ STANOVNIK V LJUTOMERU

Ujeti v »pajčevino« zadolženosti

Osnovni problemski ošišči, po katerih se že lep čas suče ta naš svet, sta negotovost in nestabilnost. Član predsedstva SR Slovenije pa je še posebej razčlenil »prekletstvo dolgov« in »recepte« zoper galopirajočo, zdaj malone trištevilično inflacijo v državi.

Za temo o mednarodnih političnih in ekonomskih odnosih v svetu ter mestu in vlogi Jugoslavije v mednarodni delitvi dela ljubomski občinski partijski komite in občinska skupščina prejšnji petek v mestni kinodvorani nista mogla pridobiti bolj pristojnega in uglednejšega predavatelja, kot je dr. Janez Stanovnik. Nekdanji izvršni sekretar ekonomske komisije Organizacije združenih narodov za Evropo je večplastno in slikovito prikazal družbenoekonomsko dogajanje v trikotniku Amerika-Japonska-Zahodna Evropa, ki da se prenaša na svetovno gospodarstvo. Tudi ZDA z najmočnejšim in najprodornejšim gospodarstvom v svetu so se namreč v 8-ih letih ujele v dolžniško zanko, predvsem zavoljo odločitve lastne administracije in novega predsednika Ronaldia Reagana, da pospešijo oboroževalno tekmo na osnovi najsodobnejših in hkrati najdražjih tehnoloških dosežkov. Ko je dr. Stanovnik govoril o vlogi Jugoslavije v svetovnem gospodarstvu, smo lahko slišali, da »ujeti v pajčevino zadolženosti« sicer uspevamo odplačevati dolžniške obresti, da pa se nam v letu 1988, ko naj bi začeli odplačevati glavnico, obeta »sodni dan«. »Menim, da so reprogramiranja posojil pod vodstvom mednarodnega denarnega sklada od 1983. do konca leta 1985 preložila odplačevanje glavnice.

Očitno je bilo že samo breme obresti v teh letih tako veliko, da so dežele v razvoju morale plačevati v povprečju četrtino svojega celotnega izvoznega dohodka zgolj za obresti. Če bi od leta 1980 k tej četrtini dodala še eno četrtino za odplačevanje glavnice, bi to pomenilo, da gre polovica celotnega izvoza iz dežel v razvoju za odplačevanje dolgov, kar že fizično ni mogoče. Sodim, da se ne more ponoviti operacija mednarodnega denarnega sklada, da bi spet za tri, štiri leta prelagali odplačevanje glavnice, ampak se je treba spopasti z obrestmi. Razvoj je pokazal, da je treba količino odplačevanja za obresti vezati na možnost, ki jih imajo zadolžene dežele z ustvarjanjem izvoznega dohodka. Samo upniške in ne dolžniške dežele lahko rešijo probleme v svetovni trgovini. Naloga upniških dežel je torej, da ustvarijo v svetovnem gospodarstvu take razmere, da bomo lahko s svojim izvozom več zaslužili, in če se bo to zgodilo, bomo presrečni, da glavnico vračamo in se tega bremena rešimo,« je dejal dr. Janez Stanovnik. Po predavanju je številnim zbranim ljubomščanom odgovarjal na vprašanja, ki zadevajo zmanjševanje inflacije, predvideno zapiranje rudnika urana v Žirovskem Vrh, spodbujanje inovacijske dejavnosti in podobne teme.

B. Žunec

»Sporočilo« odmeva

Od leta 1972, ko so spostavili prve stike med Domovinsko ljudsko fronto Železne županije in Socialistično zvezo v Pomurju, so se vezi zelo razširile in utrdile. Tudi letos sta obe organizaciji uspešno uresničili program medsebojnega sodelovanja. O tem so spregovorili tudi minuli četrtek, ko je delegacija Domovinske ljudske fronte obiskala Mursko Soboto in Ljutomer.

»Na prvem mestu bi omenil 100. obletnico rojstva Avgusta Pavla, ki smo jo dostojno proslavili na obeh straneh meje, in predstavitev Madžarov iz Slovenije v Szombathelyu. Njihov nastop, ki so mu dali naslov Sporočilo, ima velik odmev v Železni županiji in dober glas gre tudi v velik svet. Sporočilo je tudi med mladimi v Szombathelyu prispevalo k poglobljanju domoljubja in boljšemu razumevanju narodnostne politike. Prepričali so se lahko, da je narodnost res most med dvema narodoma, sicer pa tako poglobljamo tudi prijateljstvo med Slovenijo in Madžarsko in Jugoslavijo ter našo državo. Vemo, da so porabski Slovenci uspešno gostovali v Ljubljani in izredno nas je razveselil obisk Madžarov iz Pomurja,« je v svoji oceni med drugim dejal prvi sekretar Domovinske ljudske fronte Železne županije Imre Meszaros. Dejal je tudi, da ima njihova fronta organizacija nalogo prispevati tudi k nadaljnjemu razvoju dvojezičnega šolstva v Porabju, pri čemer bodo uporabljali izkušnje dvojezičnega šolstva v Pomurju.

Podobno oceno je izrekel tudi predsednik Pomurskega medobčinskega sveta Socialistične zveze Boris Prejác, ki je vodil našo delegacijo. Pohvalno je ocenil tudi skupno sejo narodnostnih komisij, ki je bila v Murski Soboti, obisk generalnega sekretarja DLF Madžarske Imreja Pozsgaja v Jugoslaviji in posebej v Pomurju, obmejno gospodarsko sodelovanje, Narodnostni dan v Monoštru in druge oblike stikov, ki sta jih spodbujali frontni organizaciji na obeh straneh meje.

Dogovorili so se, da bodo v program sodelovanja za prihodnje leto zapisali vse že tradicionalne stike in spodbujali tudi širitev vezi — tako tudi navezavo sodelovanja med organizacijsko enoto Zavoda za šolstvo SRS Murska Sobota in sisom za prosveto in kulturo pripadnikov madžarske narodnosti občine Lendava in Murska Sobota z oddelkom za prosveto in kulturo pri županijskem svetu, zgodovinarjev, pravnikov in kmetovalcev z dveh strani meje, kakor tudi stike med uredništvom časopisa Vas-Nepe in Zavodom za časopisno in radijsko dejavnost, mest Koszeg in Ljutomer ter tesnejše sodelovanje med bolnicama v Kormendu in Murski Soboti in neposredne stike med krajevnimi organizacijami Socialistične zveze pri nas oziroma Domovinske ljudske fronte v Železni županiji.

Jože Grav

ŠPORTNIKI LETA

V soboški kinodvorani so na tradicionalni telesnokulturni prireditvi ŠPORT-SOLIDARNOST najzaslužnejšim športnikom, športnicam, telesnovzgojnim delavcem in organizacijam podelili priznanja. Direktor Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota Štefan Dravec podeljuje nagrado državnemu kajakaškemu prvaku Štefanu Vargi iz Kroga.

Več o športnikih Pomurja lahko preberete na 15. strani.

Foto: A. Abraham

In vendar gremo naprej!

Kot bi zamahnil z bičem je švistnilo to leto mimo; le kako je to mogoče? Pa je! Preživeli smo ga in zdaj delamo obračune: odvezamo in pridajamo, da bi ostali na »pozitivni ničli«, kot temu pravijo gospodarski politiki in politični gospodarstveniki. Naj bo pozitivna ali drugačna, ničla je vedno le ničla, še zlasti, če je v denarnici. V naši blagajni je stanje tudi največkrat blizu te čudežne pozitivne ničle in le z mnogimi napori ter z razumevanjem zvestih naročnikov, bralcev in oglaševalcev smo uspevali vedno znova premagati negativni predznak s pozitivnim. Zato se zdaj, ob koncu leta, lahko vsi skupaj malo pohvalimo: ne da v teh kritičnih razmerah caplja na mestu — Vestnik napreduje!

Poglejte, današnja izdaja nosi številko 51, tednov pa je v letu 52. Torej, le enkrat samkrat nismo izšli. Ponovno smo izdajali priloge, ne da bi naročnike pri tem posebej obremenjevali, da o količini strani, ki smo jih med začetkom in koncem leta popisali, ne bom posebej govoril. Med dosežke leta štejemo tudi prinovalo v uredništvu: naši študenti pridno študirajo in drug za drugim prihajajo v uredništvo z diplomami novinarske fakultete. To je zagotovilo, da bo Vestnik že prihodnje leto in še dolgo rasel v kakovosti.

Za prihodnje leto načrtujemo 50 števil Vestnika. To je sicer za eno manj kot letos, vendar bodo te debelejšje in poleg njih bodo kar štiri priloge: kulturna, kmetijska, športna in posebna, namenjena širitvi varnostne kulture. Lahko nam verjamete, da je to v takih gospodarskih razmerah zelo smel načrt. Mimogrede rečeno, že zdaj vemo, da se bo cena papirja v prihodnjem letu dvignila za 80 odstotkov, tiskarske usluge za 70, poštarji pa bodo zahtevali tudi 70 odstotkov več. Kaj naj storimo? Naj se skregamo s temi pomembnimi člani naše proizvodno-razdeljalne verige? To bi bilo delo brez koristi, zato raje razmišljamo, kako delati, da bi čim manj potrošili. Kje najti še kakšen nov vir dohodka? Pomemben in zanesljiv vir je naročnina. Res da naročnik plača manj kot polovico dejanske cene tednika, a je to v seštevku za celo leto že tolikšen denar, da ga težko plačati v enem obroku. Zato bomo naročnino pobirali dvakrat, čeprav je to za naš naročniški oddeldek dvojno delo. Nova cena Vestnika, polletna seveda, je 4.000 dinarjev. Ta hip dobite za to dva litra vina v boljši gostilni. Mi k temu dodajamo še dva litra, hočem reči še 4.000 dinarjev in nekaj drobiža in vam prvo polovico prihodnjega leta pošljamo novi Vestnik; za drugo polovico leta pa se bomo potem dogovorili.

Res bo Vestnik nekoliko nov. Našim ustanoviteljem in izdajateljskemu svetu predlagamo namreč nekoliko sprememb v razporeditvi člankov. Prva polovica časnika naj bi bila aktualno politična in gospodarska, za tem pa naj bi sledila kultura, zabava in šport ter vse ostalo z vključno tako zelo uspešnimi oglašilnimi stranmi.

Preden sklenemo to pisanje, vam moram povedati resnično veselo novico. Mnogi med vami ste se zadnji dve leti jezili, ker s četrtkom Vestnik ni »prišel«. Tudi v petek ga ni bilo in naslednje dni prav tako ne — celo nekaj tednov zapored je izostal. Vi ste zmerjali poštarje in našo naročniško službo, vsem skupaj pa je bilo mučno; poštarji niso bili krivi, mi pa tudi ne. Vzrok je največkrat bil v iztrošenem stroju za naslavljanje v ekspeditu, ki se zaradi zastarelosti ni dal popraviti. Zdaj prehajamo na računalniško naslavljanje, kar pomeni zelo zanesljivo dostavo, kajti računalnik se ne moti, zmoti se le človek, ki ga upravlja.

In še voščilo: da bi bili prihodnje leto z Vestnikom zadovoljni, Vaša družina srečna in zdrava!

Jože Šabjan, odgovorni urednik

Projektivni biro novi član ABC Pomurka

Enovita delovna organizacija Projektivni biro iz Murske Sobotice, katere glavna dejavnost sta projektiranje ter inženiring, izdelava investicijske in tehnične dokumentacije, vidi svojo boljšo prihodnost v sestavljeni organizaciji ABC Pomurka. 39 delavcev Projektivnega biroja je že doslej do bro sodelovalo s skupino za inženiring pri ABC Pomurki. Združitev naj bi prispevala k izboljšanju kakovosti in ažurnosti izvajanja projektantskih storitev za združene organizacije sozda ABC Pomurka in naj bi zmanjšala nihanja v povpraševanju po projektantskih storitvah prek angažiranega dela zmožljivosti delovne organizacije Projektivni biro za potrebe združenih organizacij sozda ABC Pomurka. Boris Hegeduš

Že ves december demonstrirajo kitajski študenti — zahtevajo več svobode in demokracije ter večje zastopstvo študentov v lokalnih organih oblasti. Oblast ni izrekla nobene kritike na račun študentov in demonstracij so potekale zelo mirno. Na posnetku: Pred mestno hišo v Šanghaju se je zbralo nekaj tisoč mladih Kitajcev.

Mrk našega elektrogospodarstva

Vsi trije zbori skupščine SRS so preteklo sredo zelo kritično govorili o predlaganem pokrivanju izgub v elektrogospodarstvu: 16,8-odstotni prispevek iz dohodka izvozov in 0,6 odstotka bruto OD vseh zaposlenih v SR Sloveniji v prvi polovici leta 1987. Delegati so menili, da gospodarstvo takšne obremenitve ne prenese in da ne bi bilo prav, če bi skupščina z zakonom vsem zaposlenim v Sloveniji naložila plačevanje nekakšnega »samoprispevka«. Delegati so zato zavrnili sprejem predlaganih sanacijskih ukrepov in sklenjeno je bilo, da se skupščina ponovno sestane 24. decembra, to je včeraj.

Izvršni svet Skupščine SRS je medtem moral proučiti vse predloge, med drugim tudi tega, da bi delovne organizacije plačevale prispevek obročno. Odgovoriti pa mora tudi na vsa vprašanja, ki bodo razjasnila razmere v elektrogospodarstvu.

Od kritičnih pripomb delegatov naj navedemo le nekatere: očitek elektriku, da sami premalo iščejo notranje rezerve, da se stalno preorganizirajo — v

40 letih 17 preorganizacij, pripravlja pa osemnajsto, kar vse stane veliko denarja. Veliki porabniki so za kilovatno uro v decembru plačali 9,30 dinarja, druga industrija po 16,23 dinarja in gospodinjstva 17,47 dinarja. V Sloveniji imamo precej velikih porabnikov električne energije: železarne, Kidričevce, Tovarna dušika Ruše.

Republiški IS je prejšnji petek izoblikoval amandma k predlogu zakona o določitvi obveznosti plačevanja prispevka. Tako predlaga, da naj bi zavezanci za prispevek iz dohodka obračunali in plačali 16,8 odstotka na fakturirano električno energijo v dveh delih: dve tretjini najpозnejše do 15. januarja, eno tretjino pa do 15. februarja 1987.

SPODBUDNA NOVIC

Novica je prišla iz britanskega Cambridgea, kjer so v bolnišnici Papworth opravili edinstveno operacijo — presaditev treh človeških organov hkrati. Operacija je trajala sedem ur, bolnica Davina Thompson (35) je dobila novo srce, nova pljuča in nova jetra.

Davina je imela bolna jetra in pljuča, zato je njeno srce oslabilo. Zdravniki so se bali, da dveh operacij ne bi prenesla, zato so se odločili, da opravijo vse tri transplantacije hkrati. Najprej so presadili srce in pljuča in potem še jetra. Thompsonova je na operacijo morala čakati tri tedne, ko je v Oxfordu umrl nek bolnik zaradi hudih poškodb glave. Njegove organe so potem presadili v Thompsonovo.

Upajmo, da nam vesti ne bo treba preklicati. Zdravniki so v ponedeljek izjavili, da je bolnišnično zdravstveno stanje »zadovoljivo.« Thompsonova ima moža in desetletno hčerko. Kot je izjavil predstavnik bolnišnice Papworth, takšne trojne presaditve še nekaj let ne bodo ponovili, ker je kombinacija bolezni, zaradi katerih je trpela Davina, zelo redka.

V ŽARIŠČU DOGODKOV

Romuni ne spoštujejo dogovora

Sporočilo Jugela, da romunski partner v hidroelektrarni Djerdap krši dogovor o izkoriščanju voda Donave, je zanesljiv znak, da je tudi na našem trgu električne energije stanje precej kritično. Romuni se namreč tako obnašajo že nekaj let; v uradnih krogih se za to sicer ve, vendar pa do zdaj o teh stvareh niso obveščali javnosti.

Lani termoelektrarna Kostolac (moči 210 megavattov) 20 dni ni obratovala, ker so Romuni znižali raven vode, kar sicer ni dovoljeno. Zaradi tega bi lahko prišlo tudi do motenj pri obratovanju elektrarn v Obrenovci, in to prav v času, ko je bila zaradi nizkih temperatur tudi pri nas poraba elektrike zelo velika, tako da so elektrarne komajda lahko zadovoljile vse potrebe.

Jugoslovansko elektrogospodarstvo že več mesecev spodbuja obratovanje termoelektrarn na premost, da bi tako prihranili akumulacijo. Djerdapska elektrarna že od letošnjega poletja obratuje z zmanjšano močjo, v Jugelu pa so povedali, da Romuni že od septembra v svojem delu elektrarne za proizvodnjo elektrike porabijo veliko več vode. Romunsko stran smo že večkrat opozorili, da bi morala spoštovati dogovor, ki je bil sklenjen, še preden smo Djerdap dokončno zgradili, vendar pa smo z vsemi temi opozorili pri sosedih nalezeli na gluha ušesa.

Ker Romuni že vso jesen neupravičeno rabijo več vode, so morali pred novembrskimi prazniki za tri dni zapreti elektrarno v Kostolcu. Črpalke, ki dovajajo vodo, so ostale na suhem. Po naši intervenciji so Romuni nekaj časa omenjeni dogovor spoštovali, zadnje dni

v novembru in decembra pa so ponovno praznili jezero.

Vzdrževanje ravni vode na Djerdapu je skupna obveznost Jugoslavije in Romunije, za nadzor pa so zadolženi hidroenergetski sistem Djerdap, rečna plovba ter vodnogospodarske in druge skupne organizacije.

Se preden so zgradili elektrarno, so preverili, kakšen je naravni pretok vode. Ko so zgradili hidroelektrarno, so se z romunskimi partnerji dogovorili, da v režimu jezerskih voda na Donavi gladina vode ob izlivu reke Nere pri Kostolcu ne sme biti nižja od kote, ki je označena s številko 68. Tako raven vode je treba vzdrževati tudi ob najnižjem pretoku, ki znaša 2.000 kubičnih metrov v sekundi. Odkar so Donavo zaježili, gladino nenehno vzdržujejo na koti 69,5. Poleg najnižje ravni so seveda določili tudi najvišjo, do katere bi lahko prišlo ob velikem deževju, ki pa se pojavi približno vsakih sto let.

Takrat naj bi vodno gladino vzdrževali na koti 73 do 78. S podrobnimi preiskavami so ugotovili, da se lahko tudi pri najnižji vodni gladini — kota 68 — vse elektrarne z vodo normalno preskrbujejo.

Tehnični direktor TE Kostolac Slobodan Andrić je povedal, da se je pred novembrskimi prazniki gladina Donave

znižala na koto 67,5, tako da so morali obratovanje elektrarne prekiniti. Tudi termoelektrarna Nikola Tesla B v Obrenovcu v tem času ni obratovala. Direktor te elektrarne Vladimir Goričev je povedal, da obratovanja niso ustavili zaradi pomanjkanja vode, temveč zato, ker so se pred črpalkami — zaradi nizke vodne gladine — nakopičile veje in drugi odpadki.

Zdaj je raven vodne gladine v izlivu Nere pri Kostolcu normalna (kota 69). Slobodan Andrić pa je ob tem povedal, da bodo morali delo v elektrarnah v prihodnjih dneh ponovno ustaviti, če bodo Romuni še naprej prekomerno črpali vodo iz jezera.

Vprašanje pa je, če bodo v Romuniji omenjeni dogovor spoštovali, saj se že dolgo vrsto let borijo z velikim pomanjkanjem električne energije. Seveda pa se zaradi nizke proizvodnje hidroelektrarn in zaradi vse nižjih temperatur tudi mi srečujemo z vse večjimi težavami.

V Vojvodini so že razglasili drugo stopnjo omejitve porabe električne energije, o tem pa so začeli razmišljati tudi v drugih elektrogospodarstvih.

Očitno je, da so pristojni tudi tokrat pri romunskem partnerju posredovali prepozno.

Vsekakor bi morali že prej poslati zahtevo zveznim organom, naj opozorijo Romunijo, da mora spoštovati omenjeni dogovor. Zdi se, da je lažje domačemu porabniku odvzeti elektriko, kot pa od tujega zahtevati, naj spoštuje sklenjeni dogovor.

Svetla bodočnost

Svetla bodočnost. Starejši se že spominjamo. Bila je to stalna fraza tedanje sedanjosti. Vse smo delali v imenu svetle bodočnosti. Zdaj se nam ponuja leto dni svetle bodočnosti. Vsaj Beograščanom in gledalcem beograjske televizije. Tako se namreč imenuje humoristična serija scenariste Siniše Pavića ki jo bomo gledali od desetega januarja naprej — vso leto.

V svetli bodočnosti seveda ni nič smešnega, ker je takšna kakršna je. Smešno je le, kako jo doživljamo. Če sami sebe v tem pehanju ne vidimo dovolj smešno, nam pomaga Siniša s svojo literarno televizijsko družino, ki pa ne bo zaprla v stanovanje kot tista Novaka Novaka in kompanije v seriji »Teater v hiši«, temveč bo samo obožalnik, na katerega se obeša humor. Vsak član družine bo okostje posebne emisije, posebnega dogodka, posebnega smeja.

Torej je vprašanje, kako vsak posameznik zase doživlja svetlo bodočnost. Da smo vsi obsedeni s svetlo bodočnostjo, se vidi tudi iz dejstva da vsakdo igra loto ali neko drugo igrano stvar, kar pomeni, da vsak veruje v srečo zase, a za druge mu nič mar, če so že taka pravila igre, da vsi dajemo na en kup, ki ga dobi potem en sam srečnejši, ki oslaim pusti le drobtine.

Če vas zanima, kako igrajo na srečo tisti, ki namesto denarja vlagajo v igrano stvar, pogledajte kako je to na ruletu pevec novokomponiranih pevec oziroma pevec novokomponiranih narodnih pesmi. Seve, da so v igri pevec s srbskohrvatskega jezika — nega področja, kot je naprimer vsem znana Lepa Brena, ki je čez noč preskočila iz starega ljudskega vozila (VW) v najmodernejši mercedes, kot je naprimer Goran Begović bliskovito postal lasnik hiš, vil in jaht doma in v tujini s svojim rokernim sestavom obarvanim z narodnim melosom, da o drugih ne govorimo.

Kako narodnjaki postajajo milijarderji? Čez noč! Ste slišali za Rifeta Tepića? Ne, seveda.

Fant je močan, nabit, delat si je mišice v nemških rudnikih in popeljal za svoje jarane (prijetelje). Potem se je opredelil za poppekarja in posnel LP, ki jo je nemudoma prodal v količini, o katerih Arsen Dedić, Tereza Kesovica in slične marke zabavljačev samo sanjajo — 80.000 plošč. Kako ne bi, ko pa od 21 milijonov plošč lemo proizvedemo 70 % narodnjakov. »Ovce striže Miladinka«, kot pojejo parodirji narodnjakov Rokeri s Moravu.

Strogi kritiki glasbe, ki zlasti novokomponiranih narodnih melodij ne prenesajo, menijo da je že vsako blejanje-novokomponirani narodni melos. Pravijo, da pri tem najbolje zaslužio tisti, ki znajo note, ne komponirajo pa ničesar, kajti k njim prihajajo »kompozitorji« z kasetofoni, na katerih so posnete pesmi, ce, iz katerih je treba narediti novokomponirano melodijo.

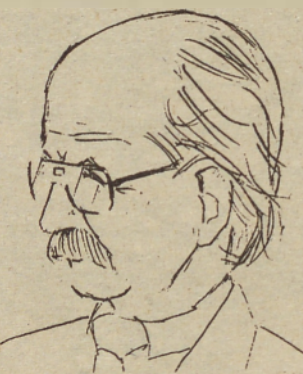
S tem je nekaj takega kot z raznimi govori, referati in podobnim, kar pišejo funkcionarjem razne anonimni pisci, čisto propadli literati. Pravijo, da je v Beogradu solikšno povpraševanje po takšni proizvodnji, da so

odprli servis za pisanje memoarjev in podobnega z določenim časom garancije.

Na ta način, pravijo, je mogoče postati kantautor, tudi če ne poznaš not, da o avtorjih drugih vrst ne govorimo. In to je tudi način zagotavljanja boljše, če ne že svetle bodočnosti. V senci sicer, toda zanesljivo, kajti zvezdice in zvezde ugašajo, serviserji pa ostajajo.

Ta čas pričakujemo nek novokomponiranih na temo Krašove reklame: »Vzemite bronhi — laže se diha«, ker narodnjaki naredijo hit iz vsake fige in imajo pravi posluš prav za tisto, kar je ta hip v modi. Tako je tisti s tisto: »Srečo sam je u malom kaficu...« iz mode drobnega gospodarstva, ko so postali moderni »kafići«.

Zato direktor sarajevskega »Diskotona« lahko govori o tem, da jugo-diskografi letno obrnejo okrog 900 starih milijard dinarjev, v čemer so narodnjaki udeleženi s 650 milijard. Kako to?

Delajo dobro prodajo z majhnimi stroški, kar je mogoče samo za nezahtevno publiko — z nezahtevnimi pesmicami, ki so druga drugu slične kot jajce jajcu. Navsezadnje so novokomponirane prve koke za značajne zlatih jajc. Zato ima Šaban Šaulić vilo, na Dedinju in še marsikaj podobnega in zato so se Čolić, Bregović, Neda Ukraden in še marsikateri pevec zabavnih pesmi preusmerili na narodni melos. Med vrabcem in golobom ni težko izbirati!

Koliko pravzaprav zaslužio te »zvezde«? Pravijo, da je bil Novica Urošević celo desetletje prvi davčni obveznik Požarevca, ker je kot skladatelj in pevec doslej prodal okrog 21 milijonov plošč. Račun zaslužka od tega kajpak ni težek za računanje. Ostali, pravijo, živijo siromašno — z eno do dve milijardi letnega zaslužka.

Med glasbeniki resne glasbe jim lahko konkurira samo Ivo Pogorelec, ki dobi za en koncert po 23.000 mark in se baha, da je on toliko potreben Ameriki, kolikor je Amerika potrebna njemu, a strokovnjaki pravijo, da tudi v glasbi nima prave mere, čeprav visoko kotira, ker je še nekoliko preveč samopašna glasbeno še nezrela osebnost. Kar njega seveda ne moti v zbiranju lovorik, saj je fant poln smisla za reklamo in podjetnosti svoje vrste, kar pomeni le, da je naše gore list.

Beograjska televizija zatorej za letošnjo novoletno noč pripravlja vrhano mero narodnjakov. Pripravili so za 5 ur in 20 minut popevk, in za Pogoreliča brčias ni šanse.

Viktor Širec

Prvi računi za škodo

»Afera Sandoz« — onesnaženje Rena, ki ga je povzročila švicarska tovarna Sandoz v Baslu, prehaja v novo fazo: Francija je že zahtevala 250 milijonov frankov odškodnine. Predsednik švicarske konfederacije A. Egli je izjavil, da se pripravljeni plačati samo »nesporni« del računa, to je po njihovem 50 milijonov frankov (3,5 milijarde dinarjev).

Zadeva je reko Ren potisnila v ospredje na splošno. Največje morsko pristanišče Rotterdam, ki leži ob izlivu Rena in Meuse v Severno morje, se že desetletja duši v nesnagi. Za čiščenje struge porabijo veliko denarja, saj vsako leto odstranijo 23 milijonov kubičnih metrov blata. Prej, ko blato še ni bilo tako strupeno, so ga odvažali v Severno morje, sedaj pa hranijo v velikanskih odlagališčih na suhem, ki pa so polna. Štirideset kilometrov od Rotterdama naj bi uredili novo odlagališče, za kar bodo porabili 100 milijonov dolarjev.

Zaenkrat je znan samo francoski račun, govori pa se, da utegne ZR Nemčija zahtevati 100 milijonov mark (23 milijard dinarjev) odškodnine. Zaradi zadnje zastrupitve Rena, se bodo lososi v tej reki ponovno pojavili šele po letu 2002, kot to trdi nizozemska ministrica za okolje, N. Smit-Kroes.

globus

ATENE — Med dveurnim obstreljevanjem med grškimi in turškimi obmejnimi stražami ob reki Marici sta bila ubita dva grška in en turški vojak. Grčija in Turčija valita krivdo za incident druga na drugo. Oborožene sile obeh držav so zavzele položaje ob 145 kilometrov dolgi meji.

TOKIO — Japonska vladna agencija za varstvo narave je sporočila, da so vode v japonskih rekah bolj čiste, kot to zahtevajo sprejeta merila. Sedaj onesnažuje japonske reke le še gospodinjstva.

MOSKVA — Sovjetsko vodstvo je ugodilo prošnji akademika in nobelovega nagrajenca Andreja Saharova, da se sme po šestih letih izgnanstva v mestu Gorki z ženo Jeleno Bonner vrniti v Moskvo.

RIM — Komisija za zunanje zadeve pri poslanski zbornici italijanskega parlamenta je ratificirala jugoslovansko-italijanski sporazum o skupnem ribolovu v Tržaškem zalivu. Zadeva je postala aktualna predvsem po dveh incidentih v naših teritorialnih vodah, ki so jih zakrivila italijanski ribiči.

WASHINGTON — K aferi o prodaji orožja Iranu in podpiranju nikaragovskih kontrarevolucionarjev s tem denarjem, kar je močno zamajalo Reaganov predsedniški stolček, je časopis The Washington Post pred dnevi dodal še trditev, da so ZDA več kot dve leti oskrbovale nasprotno stran — Irak — s satelitskimi posnetki iransko-irakeškega bojišča, ki so jih posneli vohunski sateliti Cie.

NEW DELHI — Indijo je zajel mrzli val. Trije ljudje so zmrznili, na Himalaji pa je snežni vihar porušil 200 hiš.

BUDIMPEŠTA — ZR Nemčija in Madžarska sta podpisali pogodbo o zgraditvi skupne tovarne barvnih televizorjev in videorekorderjev.

BONN — Petnajst zahodnonemških kmetov se je pritožilo na ustavno sodišče ZRN, ker jim namerava deželna vlada Baden-Württenberga odvzeti 600 hektarov njiv, travnikov in gozdov, na katerih naj bi tovarna Mercedes-Benz zgradila stezo za preizkušanje avtomobilov. Sodišče bo moralo izbirati med podjetniškim interesom in pravico kmetov do lastnine. Doslej takšnega primera še niso obravnavali.

Novi bankovci

Svet guvernerjev Narodne banke Jugoslavije predlaga zvezni skupščini odločitev o tiskanju bankovcev po 10, 20 in 50 tisoč dinarjev. Nemogoče je namreč nositi v žepu toliko denarja, če bo še dolgo ostalo pri tem, da bomo imeli bankovec z najvišjo vrednostjo 5 tisoč dinarjev. Govorili so tudi o denominaciji (odbijanju ničel), ki naj bi bila po mnenju guvernerjev možna šele takrat, ko letna inflacija ne bo preseгла 10 odstotkov. Kdaj bo to?

Odstranili evrorakete

Norveški, danski in beneluški socialisti zahtevajo odstranitev vseh jedrskih raket srednjega dosega (evroraket) z obeh strani medblokovske meje v Evropi. Socialistični skupini »Skandinavije in Beneluksa« sta ob koncu dvodnevnega zasedanja v Luksemburgu poudarili, da odstranitev teh raket ne sme biti povezana z vprašanjem militarizacije vesolja in splošnimi pogajanjimi o razoroževanju, pri čemer vztraja SZ.

Vrenje v Peking

Sinoči je nekaj tisoč študentov s treh pekinških univerz demonstriralo po ulicah. Šlo je za solidarnost z zahtevami šanghajskih in hefejskih študentov po demokraciji in svobodini. Večina študentov je ostala na bulvarju na univerzitetnem območju, da leč od središča Pekinga, gesel, transparentov niso nosili, vendar so jih vzklicali in poslušali govornike. Vse je potekalo izredno mirno, brez incidentov. Policisti študentov niso ovirali, so pa spreved spremljali.

LENDAVA — Predstavnik izvršnega sveta skupščine občine so na pogovoru z direktorji organizacij združenega dela predstavili predvidene naložbe v letu 1987. Posebej pa so se govorili o ugodnostih, ki jih vsebujejo predpisi o naložbah na manj razvitih območjih. V ta namen je izvršni svet celo pripravil pisno informacijo. Vse to naj bi spodbudilo večje zanimanje za naložbe na območju lendavske občine, kjer je sicer združeno delo z zunaj pomurskega območja že odprlo nekaj svojih tozov in obratov.

LENDAVA — Na skupni seji predsedstev občinske konference SZDL, komiteja ZKS, sveta ZSS in konference ZSMS so obravnavali poročila o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke. Za prvo polovico leta je bila delitev večja, kot pa je dopuščala rast dohodka, pozneje pa so se razmerja izravnala, kar velja zlasti za zadnje mesece leta. Če pa iz obračuna izvezemo Nafto, kjer imajo močnejše v poslovanju zaradi »višje sile« (neskladje med cenami surovin in gotovimi izdelki), potem je bila delitev sredstev za osebno porabo dokaj gospodarna. Za to pa imajo nemalo zaslug tudi družbenopolitične organizacije, ki so vplivale na krepitve zavesti, da ni mogoče dati za plače več, kot pa si zaslužimo s svojim (ne)delom.

GORNJA RADGONA — V četrtek, 18. decembra, je bila v Gornji Radgoni seja izvršnega sveta skupščine občine. Obravnavali so gospodarski razvoj ptt dejavnosti v pomurski regiji v obdobju 1986—1990, delo inšpekcijskih služb ter vire onesnaženosti okolja. Poleg predlogov in osnutkov (uresničevanja resolucije in sprememb in dopolnitev družbenega dogovora) so poslušali tudi oceno ogroženosti pred nesrečami z nevarnimi snovmi in sprejeli sklep o javni razgrnitvi osnutka ureditvenega načrta Radenci — zdravilišče.

GORNJA RADGONA — Člani predsedstva OK SZDL Gornja Radgona so se letos zadnjič zbrali na seji, ki je bila v četrtek, 18. decembra. Podprli so pobudo, da bi rojaku dr. Antonu Trstenjaku podelili naziv častni občan Gornje Radgone, imenovali koordinacijski odbor za Vlak bratstva in enotnosti ter razpravljali o poročilu o usposabljanju vodij delegacij.

MURSKA SOBOTA — Na seji predsedstva OK ZKS so sprožili pobudo za kadrovanje novega sekretarja predsedstva OK ZKS, ker sedanjemu aprila prihodnje leto poteče mandat. Ker želijo zagotoviti kontinuiteto v družbenopolitičnem delovanju, naj bi novega sekretarja izvolili iz vrst občinskega partijskega komiteja. Na seji pa so sprejeli tudi predlog finančnega načrta in obravnavali več tekočih zadev iz delovanja soboških komunistov.

MURSKA SOBOTA — Občinski komite je pripravil kulturno slovesnost za dolgoletne člane Zveze komunistov iz soboške občine. Gre za 26 jubilarov s 40- in 30-letnim partijskim stažem. Ob tej priložnosti so jim izročili tudi knjižna darila in nageljske. K slavnostnemu vzdušju so prispevali tudi učenci srednješolskega centra z recitacijskimi in glasbenimi točkami. Slovesni nagovor pa je imel predsednik OK ZKS Jože Vild, ki je poudaril, da so jubilarji v enotni ostali predani stvari, za katero so se z vstopom v partijske vrste oddolžili v najbolj usodnih dneh vojne graditve domovine. S svojim zgledom pa vlivajo vero mladim.

MURSKA SOBOTA — Na skupščini občinske komunalne skupnosti so sprejeli spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma ter statut skupnosti. Delegati so potrdili tudi rebalans finančnega načrta in program dela za leto 1987. Nato so sprejeli razdelitev sredstev za prednostne programe KS, za kar je zagotovljenih 20 milijonov dinarjev sofinanciranja komunalne skupnosti. Soglašali so tudi s podražitvijo cen komunalnih storitev od 1. januarja dalje. Tako se bo kubični meter vode podražil za 14,50 dinarja, kanalščina pa za 3,30 dinarja za gospodinjstva. Dražje so tudi druge komunalne storitve.

LENDAVA — Skupščina občine Lendava je na zadnjem zasedanju sprejela Resolucijo o politiki uresničevanja družbenega plana (1986—1990) v letu 1987. Načrti vseh subjektov planiranja so veliki. Ta družbenopolitična skupnost si nenehno prizadeva za nekoliko hitrejši razvoj, kot pa je začetan v republiških dokumentih, da bi tako čimprej odpravila razlike v razvitosti v primerjavi (vsaj) z republiškim povprečjem. Poleg povečevanja proizvodnje v sedanjih proizvodnih zmogljivostih, bodo v novem planskem obdobju dale rezultate tudi nove naložbe, prav tako pa tudi okrog 200 delavcev, ki jih bodo na novo zaposlili. Družbeni proizvod nameravajo povečati za 3,6 odstotka.

LENDAVA — Na 18. seji izvršnega sveta so pretresali več predlogov odlokov, na dnevnem redu pa je bilo tudi poročilo o uresničevanju odloka o dvojezičnih napisih v občini Lendava. Komunalni inšpektor je preveril uresničevanje tega odloka v Lendavi, Dolini, Pincah, Lakošu, Kapci, Genterovcih in Dobrovniku. Ugotovitve: državni organi, interesne skupnosti, organizacije in društva, pa tudi večina delovnih organizacij in obrtnikov ima dvojezične napise, vendar je pri nekaterih (tozdi in zasebne obratovalnice) še treba napis v madžarskem jeziku dodelati. Rok za ureditev dvojezičnih napisov na narodnostno mešanih območjih je do konca januarja 1987. Po tem pa bodo kršitelje predlagali za kaznovanje.

do tedna

PROGRAMSKA SEJA OBČINSKE KONFERENCE SZDL LENDAVA

Vse manj forumskega dela

»Socialistična zveza se je v letu 1986 lotela reševanja pomembnih vprašanj: planiranje, referendum o samopriskupku, volitve, naložbe, vzgoja in izobraževanje, socialna varnost, drobno gospodarstvo, zaposlovanje, svobodna menjava dela in sili, zdravstvo, kultura, telesna kultura, skladnejši regionalni razvoj, raziskovalna in inventivna dejavnost, delovanje KS, informiranje, mladinsko prostovoljno delo, obramba in zaščita, razvijanje revolucionarnih izročil... Zavzemali smo se, da bi bile pobude delovnih ljudi in občanov kar najbolj upoštevane in da bi hitreje reševali vsakodnevne probleme,« so med drugim slišali v poročilu predsednika lendavske frontne organizacije Stefana Fitarja, ko je predzadnji tork predaval »obračun« na programski seji občinske konference SZDL v Lendavi.

Zelo ugodno je delo občinske konference ocenil tudi predsednik pomurskega medobčinskega sveta SZDL Boris Prejcar, ki je dejal, da se je Socialistična zveza močno približala interesu delovnih ljudi in občanov, da so preraščene toge forumske oblike dela in ustvarjene dobre vezi s terenom, zato so zelo aktivne tudi krajevne konference v vaseh.

V razpravi, ki je trajala kar tri ure, so se oglašili številni delegati in gostje. Predsednik IS SO Lendava Jože Kuroňa je obširno predstavil sedanji gospodarski trenutek občine in načrte

v novem letu. Jože Kolarič je menil, da morajo družbenopolitični delavci še več med ljudi. Lojze Avguštin je kritiziral neaktivnost nekaterih delegacij interesnih skupnosti. Stefan Varga je opozoril na občuten porast izseljevanja z dvojezičnih območij okrog Genterovec. Mirko Hajdinjak je dejal, da ni dovolj sprejemanje programskih nalog in pri tem zanašanje na druge, ampak mora slediti poprijeti. Rudolf Leiner je pohvalil aktivnost Socialistične zveze, opozoril pa je tudi na nujnost, da imamo Pomurci nekatere službe organizirane na ravni regije. Marjan Žerdin je predlagal spremljanje delovanja delegatskega sistema v posameznih okoljih (v Varstrovu so se tega že lotili), da bi ugotovili, kje so pravzaprav vzroki za neaktivnost posameznih delegacij. Mirko Horvat je prenesel mnenje Dolgovaščanov, ki so proti odlaganju odpadkov v njihovem kraju. Temu je nasprotoval tudi predsednik Opekarne Mirko Oletič. Predstavnik mladih Vlado Bratkovič je govoril o nujnosti izobraževanja v večjem obsegu.

Po burni razpravi, ki pa je bila na primerni ravni, so na programski seji SZDL v Lendavi sprejeli naloge te družbenopolitične organizacije v pripravi in izvedbi boljšega gospodarjenja. To je pravzaprav cilj, h kateremu si je treba prizadevati na vseh področjih, in zato bo tudi najbolj množična organizacija prispevala kar največ.

Š. Sobočan

Regijski posvet o cestah

Razmejiti obveznosti iz občinskih cestnih načrtov

Republiška skupnost za ceste je v Murski Soboti organizirala zadnji regijski posvet v SR Sloveniji o izvajanju zakona o cestah in izhodiščih plana skupnosti za leto 1987. Posveta so se poleg predstavnikov cestnega gospodarstva in mariborskega cestnega podjetja udeležili tudi predstavniki izvršnih svetov iz vseh štirih pomurskih občin. Uvodoma je spregovoril predsednik skupščine Skupnosti za ceste Slovenije Andrej Levčnik, ki je omenil, da bodo delegati republiške skupščine na naslednjem zasedanju končali z razpravo o izvajanju zakona o cestah. Ostajata še problema amortizacije in osnovnih sredstev, kar naj bi na ustrezen način odpravili še v prvem polletju prihodnjega leta, ko bo začel veljati zakon o cestah. Prav tako je stališče, da bi regionalne ceste poslej obravnavali skupaj z magistralnimi, s čimer bi opredelili njihov večji pomen za razvoj celotnega gospodarstva. Bolj natančno pa so po njegovem mnenju opredeljene tudi vse oblike družbenega nadzora in odgovornosti, zlasti še pri vzdrževalnih delih na cestah. Jasnejši bo poslej tudi 84. člen zakona o cestah, ki govori o naslednji delitvi tekočega in naložbenega vzdrževanja, ki naj ne bi bilo več v domeni enega cestne-

ga podjetja, ampak tudi drugih organizacij, postopek pridobitve gradbenega dovoljenja pa bi skrajšali. Na novo bodo ocenili standarde in normative, razmejevali pa bodo tudi investitorske, izvajalske in nadzorne funkcije. Govor je bil tudi o racionalni organiziranosti cestne dejavnosti, h kateri bi priključili komunalne dejavnosti, kar bi omogočilo ustanovitev enotnih cestno-komunalnih skupnosti za eno ali več občin. V zborih uporabnikov in izvajalcev pa bi lahko sodelovali tudi nekateri večji uporabniki cest, kot je železniško gospodarstvo.

Razprava na regijskem posvetu je pokazala, da v Pomurju podpirajo omenjena stališča, menijo pa, da bodo morali s prenosom regionalnih cest v pristojnost republiške skupnosti za ceste razmejiti tudi obveznosti iz občinskih načrtov. Predvsem za to, ker je Pomurje še vedno odrezano od slovenskega cestnega križa in so ceste v tem delu Slovenije najslabše. Zato pa je po mnenju razpravljalcev prav, da se znova preverijo normativi in kriteriji, kajti ob slabem vzdrževanju se lahko zopet zgodi, da bodo morali posamezne cestne odseke zapirati. Kaj bi to pomenilo za Pomurje, kjer je okrog

2500 kilometrov cest, si ni težko predstavljati! Iz tega razloga se zavzemajo za spremembo razporeditve finančnih sredstev, ki naj omogoči lažje posodabljanje lokalnih cest, ki so zelo slabe. Tudi z bencinskim dinarjem bi morali zagotoviti več denarja, je bilo mnenje razpravljalcev, ki so dokaj pozitivno ocenili sedanjo organiziranost Tozda za vzdrževanje in varstvo cest v Murski Soboti, ki je znal prisluhniti potrebam pomurskih občin.

Na odobravanje so naletele besede Andreja Levčnika, da naj bi poslej ceste skozi vse naseleljene kraje preplastili z asfaltom in ljudi obvarovali pred nadležnim prahom. Hkrati pa bi ostrejši zime pojmovali kot poplave ali druge naravne nesreče, s čimer bi deloma amortizirali prelihanje sredstev. Na posvetu so se pomurski predstavniki strinjali tudi z izhodiščimi plana Skupnosti za ceste Slovenije v letu 1987, predvsem pa s tem, da bodo upoštevali vse neuresničeno pri obnovi magistralnih in regionalnih cest v letošnjem letu. Z upoštevanjem tehničnega stanja cest, njihovega gospodarskega, prometnega in turističnega pomena pa si tudi v Pomurju obetajo boljše uspehe pri obnovi cest.

Milan Jerše

ZDRAVSTVO

O zdravstvu danes in v prihodnje

Z zadnjo sejo zborov skupščine občine Murska Sobotna naj bi se začela javna razprava o materialnem položaju zdravstva v Pomurju. Čeprav je bila storjena napaka v vrstnem redu pri obravnavi problematike (o tem je prej razpravljali izvršni svet kot skupščina zdravstvene skupnosti in njeni organi), pa so ugotovili, ki jih je po naročilu izvršnega sveta pripravil Pomurski zdravstveni center, v osnovnih točkah podobne prejšnjim letom.

Čeprav materialni položaj zdravstva ne vsebuje samo finančnega stanja, pa je vendar le-ta ustrezen pokazatelj položaja zdravstva v Pomurju. Kot za prejšnje tudi za to leto kaže, da bodo razen radgonske občine zdravstvene skupnosti ostale tri ob koncu leta imele večmestne rdeče številke, saj je izguba v prvih devetih mesecih približno štiri milijone dinarjev. Največjo izgubo ima prav zdravstvena skupnost v Murski Soboti. Številke torej, ki se — še posebno zato, ker je bila pred kratkim v soboški zdravstveni skupnosti sprejeta višja prispevna stopnja — ne zdijo upravičene. Delavci v vseh pomurskih občinah pa za zdravstveno varstvo dajejo dosti, saj so prispevne stopnje med najvišjimi v Sloveniji; vendar pa je vrednost ustvarjenega v gospodarsko šibkih občinah toliko manjša, da še tako visoka stopnja za zdravstveno varstvo ne pokriva visokih stroškov za zdravstveno varstvo. To torej pomeni, da pomurski delavci za enake pravice, kot jih imajo drugod po Sloveniji in kar je zakonsko tudi sprejeto, plačujejo več. To nesorazmerje naj bi pokrila solidarnostna sredstva, vendar pa je —

čeprav jih zdravstvene skupnosti pravočasno nakazujejo vrednost le-teh premajhna. Iz razprav delegatov na prejšnji in zadnji seji zborov skupščine lahko stremo, da je potrebno to nesorazmerje reševati v republiških okvirih, ne s spreminjanjem pri solidarnosti, ampak s samo organizacijo zdravstvenih skupnosti. Tako je bil povedan predlog o enotni rizični zdravstveni skupnosti (kot jo ima SPIZ), in tudi, da bi bila za enotne programe v zdravstvu, tako kot v šolstvu, zagotovljene povsod v republiki enake materialne in kadrovske možnosti. Prav slednji, torej, kadrovske problemi, značilno opredeljujejo položaj zdravstva v Pomurju. Ni mladih zdravnikov, ki bi kljub brezposelnosti prišli iz republiških središč v Pomurje, zato vabijo zdravnike iz drugih republik. Večini teh pa je zaposlitev v Pomurju le odskočna deska za napredek. In kaj je tisto, kar odbija mlade zdravnike? Na to so poskušali odgovoriti na zadnji seji koordinacijskega odbora za svobodno menjavo dela pri zdravstveni skupnosti v Murski Soboti. Kot osnovni vzrok naj bi bili nizki osebni dohodki. Na skupščinskem zasedanju pa so izbrskali še druge vzroke: nestrežen odnos znotraj zdravstva do osnovnega zdravstva, domnevne napake pri kadrovanju iz prejšnjih let. Ali torej Pomurci lahko zahtevamo, da se z dekretom nameščajo zdravniki v prazne ambulante? Sicer pa ima PZC dobro štipendijsko politiko, koliko štipendistov pa bo ostalo

doma, je še vprašanje. Kot trdijo zdravstveni delavci, jih bo ob tako nespodbudnih dohodkih ostalo malo, zato so na seji koordinacijskega odbora zahtevali, da se v naslednji analizi o gibanju osebnih dohodkov upošteva, tako kot v šolstvu, posebnost dela (nočno delo, delo ob praznikih). Položaj zdravstva v Pomurju pa poleg določenih specifičnosti (večji delež starega in kmečkega prebivalstva, ki potrebujejo dražje zdravstvene storitve) določa tudi odziv. Kar enainvajset odstotkov sredstev pri zdravstveni skupnosti v Murski Soboti je šlo za odziv, v drugih občinah pa še več. Delegati, tako koordinacijskega odbora kot skupščine, pa s samimi številkami očitno niso zadovoljni. Na sestanku koordinacijskega odbora je padlo vprašanje, kaj bi bilo, če tega neupravičenega iskanja zdravstvenih storitev izven občine ne bi več plačali? In na skupščini: kaj te številke v bistvu pomenijo, zakaj ljudje odhajajo drugam?

Prihodnje leto naj bi začela delati nova kirurgija, za gradnjo katere so se zbirala vsa sredstva, tudi na račun vlaganja v druge zdravstvene dejavnosti. Čeprav številke še nimamo, pa je jasno to, da bodo stroški za vzdrževanje in zagon tega objekta ogromni. In to bo prihodnje leto dodatno bremenilo zbrana sredstva v zdravstvenih skupnostih.

Majda Horvat

L. Kovac

Pomurski zdravstveni center, tozdravstveni dom G. Radgona, objavlja prosta dela in naloge

čistilke v tozdu

za nedoločen čas.

Pogoji:

končana osnovna šola, tečaj iz higienskega minimuma, 2-mesečno poskusno delo.

Pisne prijave z dokazili sprejema tajništvo tozdravstveni dom G. Radgona v 8 dneh po objavi.

Prijavljene kandidatke bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po izteku objave.

Zdravilišče Radenska, n. sol. o Radenci

objavlja

po sklepu komisije za delovna razmerja tozdravstveni dom G. Radgona v 8 dneh po objavi.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh na naslov: Zdravilišče Radenska, Radenci, kadrovsko-socialna služba.

Kandidati bodo o rezultatih izbire obveščeni v roku 45 dni po poteku objavnega roka.

IZVAJANJE REKREACIJSKE MASAŽE

2 delavca

Pogoji:

maser in 1 leto delovnih izkušenj

Poskusno delo traja 3 mesece.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh na naslov: Zdravilišče Radenska, Radenci, kadrovsko-socialna služba.

Kandidati bodo o rezultatih izbire obveščeni v roku 45 dni po poteku objavnega roka.

Kaj če bi skušali v skladu s tradicijo slovenstva na tem območju ustanoviti slovenski pevski zbor ali slovensko kulturno društvo, smo kar naravnost pobarali moža iz Radgonskega kota, ki je bil 33 let zaposlen pri gradbeni firmi Eduard Ast und Company v Gradcu in že od leta 1943 piše dnevnik. »Je in ni mogoče, kajti še se najdejo taki, ki (po)znajo slovenske pesmi, a predvsem starejši. Poznam mešan pjevski zbor v Radgoni, ki ga vodi g. Kratz in so v njem tudi člani, ki razumejo ali govorijo v slovenskem jeziku,« je odvrnil.

V ISKANJU KORENIN

Upokojeni strojnik Matija Borovnjak (Borovnyak), rojen v Dedoncih (Dedenitz), je eden tistih redkih dvojezičnih prebivalcev z avstrijske Štajerske, ki že vsa leta neumorno išče, od kod izvira in kakšno je družinsko deblo njegovega rodu. Ob srečanju z njim pred več meseci smo dobili vtis, da gre za rojaka z dokajšnjim intelektualnim obzorjem in razvito iskatijsko žilico, saj je brskal celo po graških arhivih in knjižnicah. Zanima ga tudi starejša zgodovina vasi v Radgonskem kotu in tako smo več ur porabili za to, da je predstavil domala sleherno hišo ali gospodinjstvo, nekdanje in zdajšnje lastnike, opirajoč se na bogato ljudsko izročilo.

»Dedonci so se 1362 imenovali Dieting in šele po letu 1624 Dedenitz oziroma Dedonice. Od kod pa Dedonci? Ko sem bil otrok, so pripovedovali, da je bila nekoč huda lakota, vsi so poginili, razen nekaj mož, dedov. Če je res, ne vem. Za Gorico (Goritzen) v starejših virih nikjer nisem zasledil imena Windisch Gontz, v novejših pa že. Za Potrno ali Laafeld so trdili, da je njen izvorni pomen v 'božnem', praznem gruntu. Zerkovce (Zelting) in Zetince (Sicheldorf) so uredili tako, da so se pred tuji vojskami lažje branili. Sami se lahko še danes prepričate, da sta recimo vasi Dedonci in Gorica raztreseni, medtem ko so Zetinci bolj strnjeni. Nekdaj so se imenovali Sichendorf po gospodu Edlerju von Sichendorfu,« je pojasnjeval Borovnjak. O slovenstvu na tem delu severne meje pa ne pričajo zgolj imena zaselskov in vasi, marveč še prepričljive primke hišnih lastnikov in kmečkih gospodarjev. V Dedoncih je bilo v obdobju 1820—1982 29 hišnih števil. Izpisali smo si naslednje: Gomboc, Domajnko, Pintarič, Hojs, Šoštarec, Trojanko, Domjan, Kos, Nedog, Košar, Kolbl, Zemljčič, Gutman in številne druge. V Gorici je 65 hišnih števil in med pogostejšimi primki Smet, Peterne, Kocbek, Smodiš, Pirher, Domanjko, Rajh, Domitner, Žitek, Dokl, Vlah, Drobec, Benko, Kovač, Klobasa, Čontala, Zemljčič, Skrilec, Slana in tako naprej. V Potrni je 80 hišnih števil, kmečka gospodarstva ali mešana gospodinjstva pa s primki Unger, Adanič, Porš, Geder, Markovič, Fašalek, Hamler, Korošec, Senekovič,

Vogrnič, Jurec, Gabor, Hojs, Divjak, Votek, Gomboc, Juršec, Skrilec, Mikola in drugi. V Zerkovcih je 36 hišnih števil, ki nosijo primke Zemljčič, Novak, Čagran, Peček, Cipot, Flisar, Peterka, Vreča, Slavič, Bagola, Jančar, Drobec in še bi lahko naštevati. Borovnjak je duhovito pripomnil: »V Zerkovcih je bila gostilna Pri Mlinarju, in če koga dolgo ni bilo domov, so rekli: že spet je Pri Mlinarju, kjer so radi, lumpali!« Slovenski primki hkrati pričajo o močni migraciji, ki se med drugim kaže v sklepanju zakonskih zvez v obmejnem prostoru. Borovnjak je tekoče in kot za šalo pripovedoval, kdo in kdaj se je kam priženil ali omožil.

Zakaj se sploh toliko zanima za preteklost in še posebej svoje korenine, smo vrtali vanj. »Rad bi preprosto vedel, kako in kaj je bilo. Moji predniki namreč segajo vse tja do cankovskega župnika Jožefa Borovnjaka in dr. Franca Ivanovca. Moje sorodstvo je baje tudi v Ljubljani, vendar ni bilo nikoli priložnosti, da bi ga obiskal. Sosedje in znanci mi sicer pravijo: pa kaj te vse to briga. Kar je bilo je bilo!« Pogovor smo napeljali na dejstvo, da je v Potrni od 1910. do 1927. živel in ustvarjal dr. Avgust Pavel, slovensko-madžarski znanstvenik, prevajalec in književni ustvarjalec. »Večkrat je prišel sem na obisk. Zdaj je domačija Pavlovih opuščena in morda bi bilo res dobro, če bi jo zaščitili in uredili.« Iz Potrne je doma tudi prof. dr. Wolfgang Gombocz, ki ga Borovnjak zelo dobro pozna in sodi, da je za to območje pomembna osebnost. V njegovi domači knjižnici je najti dokaj slovenske literature, celo revijo Stopinje. Nekaj letnikov nam je dal na posodo. Listali smo po albumih, starih knjigah, pregledovali karte in zemljevide, Matija Borovnjak pa je ta čas razgrinjal svojo življenjsko usodo. Večkrat prihaja v Pomurje, v tukajšnje knjižnice, arhive in muzeje, da bi se tako dokopal do izvirnih podatkov, ki zadevajo tako lastne korenine kot siceršnje sledove slovenstva na avstrijskem Štajerskem.

BOGDAN OSOLNIK O VIRIH MEDNARODNE ODGOVORNOSTI AVSTRIJE ZA POLOŽAJ NARODNIH MANJŠIN.

V zvezi z našo anketo o vlogi in položaju štajerskih Slovencev se nam je pred dnevi oglasi-

sil Bogdan Osolnik, urednik publikacije člankov in dokumentov Problem manjšin v jugoslovansko-avstrijskih odnosih. »V njej je tudi moj uvodni članek o virih mednarodno-pravne odgovornosti Avstrije za reševanje položaja manjšin, ki je še vedno aktualen. Če vam kaj iz njega pride prav, se ga kar poslužite. Žal v tem trenutku ne morem kaj novega pripovedati,« je pisno sporočil. »Slovenska in hrvaška manjšina v Avstriji sta bili objekti prečunane in nasilne germanizacije še v času avstrijske monarhije. Po prvi svetovni vojni so posebne določbe senžermenske pogodbe iz leta 1919 zavezovale prvo avstrijsko republiko, da zagotovi zaščito manjšin, vendar Avstrija teh določb ni izpolnila,« najdemo v njegovem članku iz leta 1977. »Po 21 letih, odkar je bila podpisana državna pogodba, moramo žal ugotoviti, da njenih določb o pravicah slovenske in hrvaške manjšine, kakor tudi o prelomu s preteklostjo, niso uresničili in da državne pogodbe ne samo da ne izpolnjujejo, ampak jo tudi odkrito kršijo... Zakon o pravem položaju narodnostnih skupin v Avstriji, ki ga je sprejel avstrijski parlament 7. julija 1976, je v nasprotju z državno pogodbo, ker uresničevanje njegovih določb omejuje v teritorialnem in vsebinskem oziru. Ta zakon negira dejstvo, da so pripadniki slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiškanskem in Štajerskem z mednarodno pogodbo že določeni subjekti z določenimi pravicami. Manjšini v zakonu nista niti omenjeni, predvideno pa je, da bodo šele s posebnimi statističnimi raziskovanji ugotovili, katere narodnostne skupine obstajajo v Avstriji in katere po svoji številčnosti — in na katerih delih ozemlja — da jim dovolijo uporabo lastnega jezika in druge pravice... Pripadniki manjšine so zaradi vrste postopkov v vsakdanjem življenju žrtve diskriminacije in pritiska. So tuji na svoji zemlji. Predaleč bi zašli, če bi v tem kratkem orisu poskušali podrobneje osvetliti vse oblike psihološkega, materialnega in drugega pritiska na manjšini, kot tudi nevidne oblike dejavnosti, da bi manjšini udušili in asimilirali. Niso redke javne izjave, da morata manjšini izginiti, in grožnje tistim, ki se zavzemajo za svoje pravice, da jih bodo izgnali v Jugoslavijo,« piše v svojem prispevku Bogdan Osolnik.

BREZPOGOJNA IN TRAJNA ZAŠČITA

V istem zborniku je dr. Danilo Türk, na katerega smo prav tako naslovili anketa vprašanja, med drugim pojasnil: »Slovenska in hrvaška manjši-

SLOVENSKI POSLANEC V AVSTRIJSKEM PARLAMENTU KAREL SMOLLE ZA VESTNIK IN RADIO MURSKA SOBOTA O ŠTAJERSKIH SLOVENCIH

»Osebo sem se za štajerske Slovence posebej zanimal že kot študent. Večkrat sem zahajal v te kraje in ugotaljval, da na žalost število tistih, ki na Štajerskem še govorijo slovensko, upada. Brez dvoma bom predvsem v sodelovanju s štajerskim po-

slancem Andreasom Wablom (iz Grosskleina pri Lipnici — op. B. Ž.) in nekaterimi drugimi sodelavci štajerskih zeleno-alternativnih, tudi obiskal kraje ob meji, kjer živi del našega slovenskega naroda. Morda bodo ti obiski neke vrste pobuda, da bodo skupine, skupnice, družine in posamezniki spet dobili zaupanje in se pripravili angažirati, da se morda ta ali ona kulturna skupnost v teh krajih požiivi.«

na v Avstriji sta avtohtoni manjšini: nujno ozemlje je bilo bistven element njunega nacionalnega obstoja. Teritorialna utemeljenost zaščite slovenske manjšine v državni pogodbi ima svojo oporo v tem, ker pomeni rešitev teritorialnega vprašanja — tj. določanje mejne črte med Jugoslavijo in Avstrijo. Določbe državne pogodbe o mejah in določbe o zaščiti manjšin so v neposredni vzročni in dejanski zvezi, o čemer priča tudi hkratni nastanek enih in drugih. Ko so se stranke, ki so se udeležile pogajanj 20. junija 1949., sporazumele, da bodo meje obnovljene Avstrije takšne, kot so bile 1. januarja 1938, so sklenile, da mora pogodba predvideti, da »Avstrija zagotovi zaščito pravic slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji«. 24. avgusta 1949 so stranke, ki so sodelovale v pogajanjih, takšen sklep precizirale tako, da so ga teritorialno določile in vezale na ozemlje upravnih in sodnih okrajev v slovenskim oz. hrvaškim ali mešanim prebivalstvom v avstrijskih zveznih pokrajinah Koroški, Štajerski in na Gradiškanskem. 7. člen državne pogodbe govori o Koroški in Štajerski, o pokrajinah, ki so jim pred sklepom o avstrijsko-jugoslovanski meji pripadala sporna ozemlja, in o Gradiškanski, glede katere je Jugoslavija pri pogajanjih o državni pogodbi zahtevala posebno zagotovitev zaščite hrvaške manjšine. Strankama, ki so sodelovale pri pogajanjih, so bila ta

ozemlja znana. Jugoslavija je z noto 14. novembra 1945 definirala ozemlja na Koroškem in Štajerskem, na katere se nanaša 7. člen državne pogodbe.

Glede obeh omenjenih pokrajin in Gradiškanske je to Jugoslavija storila še naknadno s prikazom etnične strukture v aneksih k memorandumu za štiri vesile v začetku leta 1947... Iz vsega tega lahko izhaja, da je ozemlje, na katerem veljajo določbe državne pogodbe o zaščiti slovenske in hrvaške manjšine, znano, da so pogodbene stranke poznale in priznale dejansko stanje, da na tem ozemlju živi slovensko, hrvaško in mešano prebivalstvo in da bo na tem ozemlju poseben režim, ustvarjen zaradi manjšinske zaščite, veljal brez kakršnegakoli pogojevanja in trajno.

(se nadaljuje)
Branko ŽUNEC

OBVESTILO

Upravni organi Skupščine občine Murska Sobota in DPO obveščajo delovne ljudi in občane, da bo v predprazničnih dneh delovni čas spremenjen, in sicer: v ponedeljek, 29. decembra 1986, bo trajal delovni čas od 7. do 17. ure, v sredo, 31. decembra 1986, pa od 7. do 15. ure.

CVETLIČARSTVO RATNIK, TIŠINA 33 a ŽELI VSEM SVOJIM STRANKAM IN POSLOVNIM PARTNERJEM VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1987

Za obisk se še naprej toplo priporočajo!

Pomurski zdravstveni center, tozdr Zavod za socialno medicino in higieno M. Sobota, razpisuje naslednja dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. direktorja tozda
2. pomočnika direktorja za splošne zadeve
3. vodjo higiensko-epidemiološke dejavnosti za mandatno dobo 4 let

In objavlja prosta dela in naloge

4. zdravnika ali zdravnika specialista v higiensko-epidemiološki dejavnosti za nedoločen čas. Stanovanja ni.

Pogoji:

- pod 1: končana visoka izobrazba medicinske, pravne ali ekonomske smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj,
- pod 2: končana višja izobrazba pravne, upravne ali ekonomske smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj,
- pod 3: končana specializacija iz epidemiologije in 4 leta delovnih izkušenj,
- pod 4: končana visoka izobrazba medicinske smeri, opravljen strokovni izpit — predvidena specializacija iz higijene.

Pisne prijave z dokazili o strokovni izobrazbi sprejema tajništvo tozdr Zavod za socialno medicino in higieno M. Sobota, Arh. Novaka 2 b v 15 dneh po objavi.

Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po izteku objave.

POGLED V ČASNIKARSKO ZGODOVINO

»PRIJATEL« JE RAZGNAL MRAČNE OBLAKE!

Posebnosti periodične publicistike se venomer kažejo kot odsev družbenopolitičnih, gospodarskih, socialnih in kulturnih tokov tedanje dobe. Glede na nekdanjo gospodarsko nerazvitost in neustrezno sestavo prebivalstva je v Prekmurju tolikanj pomembnejšo vlogo odigral ravno tisk. Le-ta je namreč razganjal mračne oblake, ki so se podili po prekmurškem svodu, da je upa polno skoznje posijalo sonce. Tako je tudi vzniknil prvi prekmurški slovenski časopis v Budimpešti v materinščini. Iskal je sotrudnike pri Slovencih čez Muro in s simpatijami pisal o Slovanih. Od samoniklega plahega prebujanja narodnostne zavesti do opredeljevanja razredne zavesti pa je ravno prekmurška periodična publicistika opravila svojo dostojno vlogo.

Za prekmurske in porabske Slovence predstavlja izredno pomemben dogodek pojav prvega prekmurskega periodičnega tiska časopisne zvrsti. 15. septembra 1875 je namreč prišel na svetlo v Budimpešti mesečnik PRIJATEL, ki ga je začel izdajati prekmurški domačin, deželnozborski stenograf in časnikar IMRE AUGUSTIČ. Še več. Prijatelj je bil napisan v domačem jeziku, kar je v tedanjih težkih časih za Prekmurce pomenilo znatno več, kot so si lahko zamišljali madžarski krogi. Nedvomno se je Prijatelj pojavil o pravem času. Ne bi smeli prezreti, da je bil tukaj slovenski časopis kravato potreben. In kot piše dr. Anton Vratuša v Mladem Prekmurcu leta 1939 pod naslovom Slovenstvo prekmurških pisateljev je »Prijatelj sprva nastal seveda iz drugih vzrokov kot slovenskih. Augustič je kandidiral za narodnega poslanca, pa mu je bilo treba volilcev«.

Vneto slovensko domoljubje je Augustiča kasneje nujno potegnilo v areno bitk za obstanek, prepoved in napredek prekmurskega slovenstva. Ljudstvo je z veseljem prebiralno svojega »prijatelja«. Augustič je znal prislusniti ljudstvu, spoznal je njegovo stisko v obrobem zakotju in uvidel njegove potrebe. Neukrotljiv nemir Augustičeve osebnosti je vplival dokaj vznemirljivo v času avstro-ogrske monarhije. Lahko bi dejali, da se je kot hudournik pojavil na prekmurškem političnem in publicističnem obzorju. Njegova svetla črta je predvsem v tem, da je s svojim prelomnim, v celoti posvečenim domoljubnim pisanjem, postavil Prekmurje v ospredje slovenske publicistične pozornosti in kritike.

BRATOM ČEZ MURO PONUDIL ROKO

Če prebiramo Prijatelja, se nam zdi, kot da je toplotna slovenske materinščine zanesla njegovega pisca z mrzlih preprihov velemeta v zavetje domačega ognjišča. Kako bi sicer mogli dometi, da se je ta v tujem narodnem okolju vzgojeni pisec, ki slovenske šole še videl ni, mogel v jeziku slovenskega kulturnega kroga tolikanj izobraziti, da je bratom ponudil roko čez mejo. Augustičeva publicistična spretnost odseva predvsem v notranji podobi Prijatelja. Avtorjevo programsko pričevanje je zajeto v eni izmed števil, ki pravi dobesečno takole: »Ne nasilje in zasužnjevanje, ampak prijateljstvo naj uravnava odnose med narodi!«

Iz njegovih stolpcev povzemamo poročila in novice z vseh delov sveta. V mednarodne odnose vnaša humanitarne vrednote. Zaveda se, da s svojim časopisom ne odpira samo pomembnih

pogledov na kmetijske in politične dogodke v državi in svetu, temveč da s tem tudi prebujata nacionalno zavest in narodni ponos. V ospredje postavlja zlasti prosvetiteljske in narodno svobodnjaške prvine. Pri pisanju ga je gnala zavest, češ da so minila, kakor sam poudarja, cela stoletja, ne da bi kdo odprl ljudstvu »potrebno širo pot« do napredka in znanosti. Z zadovoljstvom pa ugotavlja, da je s svojim časopisom v mnogem vzbudil voljo do branja. Menil je, da je za svobodo zrel le prosvetljeni narod. Nadvse pomembno je, da postavlja Slovence Slovence v boju za domovinske pravice v enakovreden položaj z drugimi narodi ter da pred zgodovino obdoljuje Madžare za kulturno zaostajanje prekmurških Slovencev.

POVEZANOST S SLOVANSKIM JUGOM

Čeprav je imel z listom določene politične ambicije, pa njegova vsebina vendarle zrcali prosvetiteljske težnje ter marsikdaj razodeva sočustvujočo povezanost s slovanskim jugom. Iskal je sotrudnike pri Slovencih čez Muro, s simpatijami je pisal o osvobodilnih prizadevanjih slovanskih narodov pod Avstro-Ogrsko in Turčijo, objavljal je slovanske narodne pesmi (v prekmurščino je prevedel bujno pesem Hergovcev zoper Turke). Preseneča med drugim tudi to, da je v svojem časopisu ponatiskoval celo odlomke iz tržaške Eridonije.

Velikega zgodovinskega pomena pa je prav gotovo dejstvo, da je Augustič — v nasprotju z močno uveljavljenim madžarskim črkopisom — dal tiskati Prijatelja v gajici. Spoznal je namreč, da se morajo prekmurški Slovenci v pisavi zdru-

žiti z drugimi Slovenci; pri tem naj bi bila gajica za slovensko narečje bolj prikladna kot madžarski črkopis. Augustič je šel še dalje. Polagoma je začel uvajati v svoj jezik knjižne slovenske izraze. Anton Trstenjak, ki se je ukvarjal z razmerami v Prekmurju, je v pretresu Ogrskoslovenske književnosti v hrvaškem zborniku Spomeniceve leta 1900 pripisal za največjo Augustičevo zaslugovo ravno uvajanje knjižnoslovenskih besed v tisk. Augustič je napisal še slovensko-madžarsko slovnico, ki pa je ostala le v rokopisu, sestavil slovensko-madžarski slovar ter napisal celo vrsto manjših del.

Svoje uredniško poslanstvo je poskušal graditi na zavestnem iskanju stikov s slovenskim izobraženstvom, ki pa le ni našlo prave poti do prvega prekmurskega časopisa. Ta čudni molk slovenskih publicistov je zavil v temo. Ko bi slovensko kulturno okolje globlje dojele duh njegovega pisanja, ne bi poziv osamljenega izdajatelja slovenskega časopisa ostal kot nekakšen glas vpijočega v puščavi. V periodičnem pogledu je bil Prijatelj najprej mesečnik, od leta 1878 dalje pa celo polmesečnik. Prvo leto so izšle tri številke, zanimivo pa je, da je bil že tedanji časopis opremljen s slikami. Usahnil je 15. julija 1879. To se je zgodilo zaradi prešibkega družbenega zaledja, finančnih stisk in smrti urednika Imreja Augustiča. Takšna je bila torej usoda prvega prekmurskega slovenskega časopisa, ki je izhajal v osrčju Madžarske, kar za prekmurske podeželske razmere v času dualizma vendarle ni majhna stvar!

MILAN JERŠE

MAPA MLADOSTI

Druga grafična mapa pomurskih likovnih umetnikov si je s svežimi barvami in sodobnimi likovnimi trendi, ki jih prinaša, pridobila naziv Mapa mladosti. Tako jo je označil Dragoljub Jakovljevič, ki jo je natisnil, s svojimi izkušnjami pa veliko pripomogel mladim likovnim umetnikom pri nastajanju prvih grafičnih listov. Te so avtorji podpisovali pretekli četrtek v sejni sobi prostorne Galerije Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti, podpisovanje pa je bilo priložnost, da smo se pogovarjali z njimi o dejavnosti, ki je na kulturnem področju najbolj odzivna v Pomurju.

Pri izidu prve grafične mape pomurskih likovnih umetnikov, jih je sodelovalo osem, tokrat pa se je število skorajda podvojilo in mapa vsebuje petnajst grafičnih listov. Njih avtorji so akademski slikarji, od petnajstih pa jih je prvi dan grafične liste podpisoval pet: Franc Mesarič, Vlado Potočnik, Zlatko Gnezda, Jože Denko in Marjan Gumilar. Slednji ne živi v pokrajini ob Muri, ampak iz nje le izvira, kot polovica sodelujočih, ki jih združuje rojstvo ali bivanje v Pomurju. Poleg pripadnosti pokrajini pa jim je v mapi skupna likovna izraznost — grafika. Mesaričeva nosi zgovoren naslov Doma, iz istoimenskega ciklusa. Umetnik je ob podpisovanju grafičnih listov izrazil zadovoljstvo, da so se zbrali in skupaj podpisujejo novo opremljeno delo, besedo pa je prepustil mlajšim.

Neodvisno od letnice rojstva pa je barvitost, aktualnost in privlačnost grafik tista, ki prepriča, in mejniki med mlajšimi ter starejšimi ustvarjalci, po naši sodbi, v tem smislu ni. Čeprav je med najbolj svežimi prav grafika predstavnik mlajše generacije pomurskih likovnih umetnikov, akademskega slikarja Jožeta Denka. Na prošnjo, naj jo predstavi, je tako odvrnil: »Ja, tako kot so modernejši trendi v svetu, smo se tudi mi v okviru pokrajine potrudili, da smo malo pesterje predstavili in pokazali to navzočnost likovnega ustvarjanja. Barve so dokaj sveže, atraktivne, mladostniške, tako, da ima mapa pravi naslov.«

Grafika Zlatka Gnezde je iz ciklusa, ki je bil prikazan na Pannonii 86. »Formo sestavlja negativni prostor izven telesa, pripis Dionizis pa pomeni telesnost, radoživost in odpira komplekturni odnos telesnosti in realitet znotraj grafike in njene pripovedi.« je tisto, kar sicer ustvarjalci neradi počno, opravil akademski slikar, ki živi v Ljutomeru. Opisal je svoje delo, ki pa ga je vredno videti in si o njem ustvariti svojo sodbo ter grafiko, če je možnost, vključiti ne le v razstavo, ampak tudi bivalni prostor nekega okolja.

Akademski slikar Vlado Potočnik, ki prav tako živi in ustvarja v Ljutomeru, se je okolja lotil s ciklom Mura, iz katerega je tudi njegov grafični list, dela pa so bila razstavljena v soboški galeriji v marcu. »Moram priznati, da mi je bolj vroče zdaj pri podpisovanju, kot pa takrat, ko je grafika nastajala,« je dejal in pojasnil,

da gre za njegovo prvo sodelovanje pri grafični mapi, v katero se z zadovoljstvom vključuje.

Prav tako prvič sodeluje pri grafični mapi tudi Marjan Gumilar, ki živi v Ljubljani. »To je za me svojevrstno doživetje in tako podpisovanje kot samo sodelovanje pri oblikovanju grafične mape se mi zdi pomemben korak pri vzpostavljanju stikov med pomurskimi likovnimi umetniki in galerijo.« O sami grafiki pa je povedal, da je brez naslova in da ne bi rad sodil o njej, ker to raje prepušča drugim. Spominja na Prekmurje, ne toliko oblikovno, kot po barvi.

Izid prve grafične mape pomurskih likovnih umetnikov je bila uresničitev sklepa programskega sveta za likovno dejavnost, da ponudi občinstvu, predvsem ljubiteljem likovne umetnosti med njimi, v odkup umetniška dela, obenem pa se napolni finančni sklad galerije za odkupe likovnih del ter tovrstne nove založbe. Tako je na vprašanje, kaj je botrovalo izidu grafične mape, ki je naletela na ugoden odmev, odgovoril vodja soboške galerije Franc Obal. Prva grafična mapa je razprodana in polovica od sredstev, ki jih je galerija pridobila od njene prodaje (to je tri tisoč dinarjev), je bila materialna osnova za izid druge grafične mape. Ta bo v prodajnem delu soboške galerije napredaj po 150.000 dinarjev in je glede na čas izida vsekakor izjemno novotletno darilo. Po svoje pa tudi darilo umetnikom, ki jih je v naši pokrajini izjemno veliko, materialne možnosti za njihovo ustvarjalnost pa niso najugodnejše, vsaj za svobodnjake med njimi ne.

Poleg že predstavljenih petih likovnih umetnikov, ki so podpisovali grafične liste pretekli četrtek (ko jim je priložnostni nagovor pripravil direktor Kulturnega centra Miško Kranjec Branko Mernik in jim nazdravil za novo leto), pri drugi grafični mapi sodelujejo s svojimi grafikami še: Ivo Bošnjaković, Sandi Čerček, Stefan Galič, Zoltan Gabor, Zdenko Huzjan, Stefan Hauko, Jože Horvat-Jaki, Lojze Logar, Ignac Meden in Borut Vild. Poleg Murske Sobotne pa naj bi bili zanimivi grafični listi domiselne grafične mape, s katero se da izjemno estetsko poenoteno opremiti prostore domovnan ali poslovnih prostorov, na ogled tudi v Ljubljani in Trbovljah. Lahko pa še kje, saj jim je kakovost jamstvo za odzivnost.

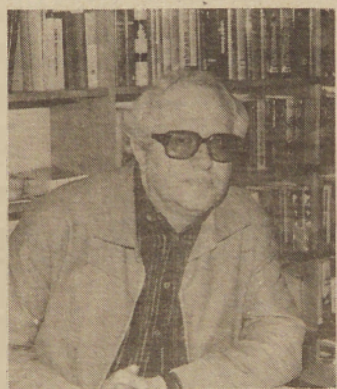
Brigita Bavčar

JUBILEJNI MOSTOVI

10. LETNIK KNJIŽNE ZBIRKE POMURSKE ZALOŽBE MOSTOVI prinaša dela: ISABEL ALLENDE: HIŠA DUHOV — roman iz Čila, ki ga je prevedel Janko Moder, CONDE MARYSE: SEGU — roman iz Malije, ki ga je prevedel Biserka Cvjetičanin, PHILIPPOS DRAKODAIDIS: OTOK V LUNINEM POPKU — roman iz Grčije, ki ga je prevedla Klariša Jovanović (avtor pa je bil povabljen na tiskovno konferenco, ki je bila ta ponedeljek v prostorih Društva pisateljev v Ljubljani), SAHIDULA KAJAR: MORNARJEVA ŽENA — roman iz Bangladeša, ki ga je iz rusčine prevedla Alenka Stanič, ŽIVJIN PAVLOVIČ: ZID SMRTI — roman iz Srbije, ki ga je prevedel Denis Poniž, in MUHAREM SERBEZOVSKI: ZA DEŽJEM PRIDE SONCE dva romana (PISANI DIAMANTI in CIGAN A KATEGORIJE), ki ju je prevedla Danila Hradil-Mohar.

Preplet misli, ki so botrovale izidu nove knjižne zbirke pred desetimi leti, je glavni urednik Pomurske založbe razpredal v smeri želja in njihove realizacije. »Želeli smo se vsaj delno, s šestimi knjigami na leto iztrgati iz dosledne zagledanosti v velike književnosti velikih jezikov, vendar pa je potrebno paziti tudi na druge pomembne odtenke, med drugim tudi na jasno jezikovno in prostorsko omejevanje. Napak bi namreč ravnali, če bi pri uvrščanju odločala le jezikovna

JOŽE HRADIL — urednik knjižne zbirke Mostovi, glavni urednik Pomurske založbe, knjižni prevajalec in literarni kritik, ki je v začetku preteklega meseca v Budimpešti prejel odlikovanje — spominsko plaketo PROLITERIS HUNGARICIS in diplomu za prevajanje madžarske književnosti v slovenščino in njeno posredovanje v Jugoslaviji. Predsedstvo madžarskega Pen kluba podeljuje ta priznanja že skorajda štirideset let, iz Jugoslavije (točneje Vojvodine) pa sta ga doslej prejela le dva avtorja: Sava Babić (1971) in Mladen Leskovac (1976).

majhnost kake književnosti. Mostovi morajo iskati nacionalno identiteto, posredovati literarno podobo vsakega naroda, narodnosti, ne glede na jezik, v katerem se ta ali ona književnost izraža,« je prepričan. »Zbirko smo ustanovili skorajda brez praznih

upov, da bo to naše delo morda vendarle kdaj naletelo na kak recipročen odmev pri kakem drugem manjšem narodu, založniku (čeprav je nekaj drobcev kanilo tudi v to posodo). Ves čas se namreč zadovoljujemo z zavestjo, da smo za to (nekommercialno) dejanje poplačani drugače: presajanje tujih umetnin v naš kulturni prostor je brez dvoma blagodejno sprejemanje dobrin, s katerim bogatimo svoj lastni miselni in čustveni svet!

Pri zbiranju sodobnih romanov iz zakladnice pretrtih književnosti sveta (imenujemo potemtakem te književnosti kar s tem izrazom) nas seveda ne more voditi samo želja po delih, ki bi morala biti za vsako ceno literarno dognana, umetniško prepričljiva ali celo tržno privlačna — ne nalašč iščemo celo tam, v tistih deželah, kjer se književnost šele prebujala: veselimo se skorajda vsakih proznih sporobil, dovoljuje nas tudi slabotnejša literarni izpoved — tam, kjer ni boljše —, samo da je iskrena in človeško dognana,« poudarja Jože Hradil. Pridaja pa, da so imeli najbolj srečno roko pri prevodih romanov iz sodobne afriške književnosti. Izdali so jih petnajst in tako dokaj kompleksno osvetlili sodobni afriški roman, mostove pa v minulih desetih letih postavljali tudi z drugimi deželami. Predvsem z latinsko Ameriko, od koder je vrsta odličnih avtorjev, pred katerimi je zadnje čase ostrmel ves literarni svet: Argentincem Cortazarjem (Dobitnik), Kubancem Carpentierjem (Eksplodirala v katedrali), Mehicanom Fuentesom (Smrti Artemia Cruza), Brazilcem Veigom (Ura prežvekovalcev), Čilenko Allendejevo (Hiša duhov) in predvsem Kolumbijcem Marquezom (Kronika napovedane smrti in druga dela).

Tudi iz manj znanih književnosti evropskih dežel se v zbirki dela, ki jih je moč uvrstiti med največje literarne dosežke sodobnega romanopisja. Pri njihovem prevajanju pa je vrsta težav jezikovne narave, ki jih je treba premostiti s pomočjo drugih (posrednih) prevodov.

Glede na to, da so bili v desetih letih vzpostavljeni mostovi s sedemindesetimi deželami sveta, je to razumljivo in opravičujoče, spodbudna pa ugotovitev, da je naklada posameznih romanov stalna — dva tisoč izvodov. Ni torej zavirljivo visoka, meni Jože Hradil, z zadovoljstvom pa ugotavlja, da so zadnje leto Mostove prodali laže kot prvo.

Brigita Bavčar

kulturni koledar

PONEDELJEK, 29. DECEMBRA

LJUTOMER — Ob 19.30 se bo v domu kulture začela tradicionalna kulturna prireditev S PESISMIJO IN PLESOM V NOVO LETO. Program pripravljajo skupine in sekcije kulturnoumetniškega društva Ivan Kaučič, nastopil pa bo tudi OBMEJNI SIMFONIČNI ORKESTER.

razstave

MURSKA SOBOTA — V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava del likovnikov GRUPE 676, ki jo sestavljajo Ivo Bošnjaković, Endre Gönter, Ivo Hirci, Oto Jurgec, Geza Kocan in pokojni Jovo Radović.

V galeriji Kluba mladih so razstavljene skulpture Milivoja Roša-Mikija.

V poskusu orisa ustvarjalnosti Milivoja M. Roša se ne moremo izogniti zaznamku njegove svojstvene pojavnosti, ki jo spoznavamo na poti več kot desetletnega »drugovanja«; že takrat, v času največjega razcveta »šank« kulture, se je komaj več kot petnajstletni mladenič udeleževal večplastnih ustvarjalnih seans, katerih razpon ni izključeval niti panoge nacionalnega športa niti intelektualnih spoznanj, ki so jim v veliki meri botrovali Alan Ford, različni vojni in zgodovinski romani ter, ne nazadnje, neskončno dolga neskladja, katerih zven je v novi dan uglaševala Aurora. V čudoviti zagnanosti in razdajanju lastne energije je Roš počenjal početja, ki so mu odstrlala meglice konstrukta obdajajočega; muze navdihnjen so rojevale spoznanja, izoblikovana skozi nenehno ustvarjalno delo, rojevajoč drugačno osmiselilno bivanja. Ustvarjalno nemir — kot prinašalec vedno spreminjujočega zaznavanja sebe v prostoru in času — se pri Mikiju kaže v iskanju novih možnosti umetniškega izraza.

V zadnjem času M. M. Roš namestja vse več ustvarjalnih naporov likovnim stvaritvam. Že ob znameniti »gagarinski« predstaviti »varvarkov«, v aprilu letos, smo dobili dokaj jasen vpogled v kiparski koncept, ki zaznamuje Roševe male plastike. Ciklus železnih skulptur se kaže kot pristen predvsem zaradi pristopa v iskanju adevkatne kiparske forme železnih odpadkov. Oblikovnost najdenih železnih kosov zaznamujeta otroška igrivost in stilizacija v iskanju antropomorfnosti. Pomemben korak — v kiparskem prizadevanju Milivoja M. Roša — predstavlja serija skulptur, nastalih iz gline. V procesu raziskovanja materiala je naletel na kopico kiparskih problemov, od reševanja voluminoznosti do želenih učinkov plastičnosti skulpture. Da je v svojih prizadevanjih uspel, kažejo njegove »ekspresivno« zasnovane plastike. Zastrahujoč učinek otrplega krika preveča celo figuro, konkavna forma plastike pa še povečuje nje izpovedno moč. Tako je zapisal JANEŽ BALAZIČ, dopolnil na sobotni otvoritvi razstave dogodek z izborom ustreznih diapozitivov. Svoje je za pravo vzdušje pod oboki soboškega gradu v Klubu mladih pridala glasba po izboru Janka Lešnika, interpretacija izbornih misli slavnih mož, ki jih je izvirno citiral Dušan Radič, in bil upodobitev gline avtor skulpture Milivoj Roš.

LENDAVA — V Galeriji Lendava je še vedno odprta razstava 14. mednarodne likovne kolonije.

LJUTOMER — V Galeriji Ante Trstenjak je na ogled razstava z naslovom Trg Ljutomer (1342—1927).

Ljutomer Vischerjev bakroroz iz leta 1680

RADENCI — V Razstavem salonu hotela Radin so na ogled dela Leopolda Strnada.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA V Murski Soboti so: Robert Ludlum — HOLCROTTOVA ZA VEZA 1/2 (Pomurska založba), Edvard Kocbek DNEVNİK 1951—1952 (Globus) in H. Ch. Andersen, Marija Lucija Stupica — MALA MORSKA DEKLICA (Mladinska knjiga).

Jubilejni nastop

Ob petletnici delovanja se je 16. decembra v Galeriji kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti predstavil soboškemu občinstvu pevski zbor društva upokojencev iz Murske Sobotne, ki šteje štiri-deset pevcev in ga od ustanovitve vodi zborovodja Jože Vukan. Program, ki so ga pevci odšli v dveh delih in ga je povezoval član zbora Ivo Orešnik, je bil nekoliko prezahtevno postavljen. Melodične linije tako niso bile izpete, premalo jasnosti in gotovosti pa je bilo opaziti predvsem pri tenorjih in basih, pa tudi intonacija ni bila vselej čista. Pevci so odpeli nekaj slovenskih narodnih in umetnih pesmi, v program pa so uvrstili tudi pesmi Ko zaveje veter in V našem kraju je lipa, katerih avtor je zborovodja Jože Vukan. Besedili nanje pa sta napisala Jože Vild in Jože Brunec. Ob koncu so pevci zapeli še pesem Na bregovih Evfrata iz Verdijeve opere Nabucco, pri klavirju jih je spremljal Aleksander Vlaij. Ob nastopu so pevci pokazali, kako veliko jim pomeni pesem, koliko sreče jim na jesen življenja le-ta ponuja in kako veseli so bili slehernega poslušalca, saj je bila dvorana, kljub vse bolj občutenim hudim časom v današnji kulturi, zadovoljivo napolnjena.

Smilja Gaber

POPRAVEK

V prejšnji številki Vestnika, ki je izšla 18. decembra, smo na str. 5 objavili tudi vest o obsejnem kulturnem srečanju na Goroju in med drugim zapisali, da je nastopila tudi folklorna skupina Hodoš Petrovič. V resnici pa se je predstavila folklorna skupina — plesalci in pevci — iz ŠALOVEC, prireditelj pa je bila v soboto, in ne v nedeljo. Za napako se opravičujemo.

(-aj)

Poživiti kulturno delovanje

Kulturno društvo Arany Janoš iz Gornjega Lakoša je bilo ustanovljeno leta 1977. Prostore v stari šoli so preuredili, da bi lahko organizirali kulturno delovanje za folklorno skupino, pevski zbor in druge dejavnosti. V začetku je bil aktiven likovni krožek, seveda pa je njegovo delo precej odvisno od tega, kdaj so mladi, ki študirajo, doma. G. Lakoš je znan po tem, da se veliko mladih odloča za študij likovnih umetnosti. Ustanovili so tudi ritmično skupino, ki občasno deluje, v glavnem pripravljajo svoje nastope ob različnih praznikih. Materialno stanje društva ni najboljše, premalo denarja dobijo,

da bi lahko še bolj razvili kulturno delovanje. Za potrebe krajanov pa društvo pripravlja še gostovanje tujih kulturnih skupin, tudi iz zamejstva. Želijo, da bi

staro šolo še bolj uredili in v G. Lakošu omogočili nastop kvalitetnih skupin. Pri tem jim pomaga krajevna skupnost.

Jani D.

Uspešno delovanje čitalnice

Sodelovanje med kulturnima društvoma Feher Jani iz Dolge vasi in kulturnega društva iz Zalalova na Madžarskem je iz leta v leto uspešnejša. Člani obeh društev se srečajo vsako leto in ob takšnih srečanjih pripravijo kulturni program, v katerem želijo prikazati delovanje društva. Srečanja izkoristijo tudi za izmenjavo izkušenj pri delu na kulturnem področju. Pred dnevi so v Dolgi vasi sprejeli svoje zamejske goste, ki so se predstavili s pestrim kulturnim programom, v katerem so sodelovali pevski zbor, lutkovna skupina in plesalci narodnih plesov. Kulturno društvo Feher Jani iz Dolge vasi bo prihodnje leto obiskalo Zalalovo.

Jani D.

Uspešno sodelovanje

Kulturni zavod Lendava vsako leto popestri svojo dejavnost z novimi oblikami. Ena takšnih, ki se je v zadnjem času dokaj dobro uveljavila, je srečanje s književniki v čitalnici. Takšna srečanja dajejo možnost, da se bralci neposredno spoznajo s književniki in njihovimi deli. Pred nedavnim je bil gost na literarnem večeru književnik Ivo Zorman. Ljubitelji knjig imajo tudi možnost, da se spoznajo s književniki, ki obiskujejo šole ob temovnanju za bralno značko. Gostje literarnih večerov so bili in bodo tudi književniki madžarske narodnosti, domači in z Madžarske. Takšna oblika delovanja knjižnice in čitalnice je postala za ljubitelje književnosti zanimiva.

Jani D.

Komisija za delovna razmerja pri TOZD OŠ Odranci

razpisuje

dela in naloge PU za razredni pouk v oddelku PB za določen čas od 2. 2. do 30. 6. 1987. Rok prijavi 15 dni.

Kdo in zakaj se izogiba Avtoradgone

Tačas je v delovni organizaciji Avtoradgona v Gornji Radgoni, kjer je zaposlenih 1340 delavcev, 28 pripravnikov. Avtoradgona je znana po dobri organizaciji pripravnškega dela, za kar skrbijo mentorji (njihov mentor je bil letos imenovan za mentorja leta), vsi pripravniki pa kljub temu ne opravijo takoj prvič pripravnškega izpita. Vendar pa bodo z njimi samo nadomestili izgubo ob veliki fluktuaciji — Avtoradgona je namreč znana tudi po tem, odsotnosti z dela ter v zadnjih letih vse pogostejšem odhajanju vodilnih delavcev. Počutje na delovnem mestu, nizki osebni dohodki, delovne razmere, možnost napredovanja ... To so po mnenju vodje kadrovske službe Draga Horvata najpomembnejši vzroki kadrovskega problema Avtoradgone. Od leta 1980 je vodja kadrovske službe in takrat so sprejeli načrt, kako bi spremenili kadrovske sestavo zaposlenih. Bili so že na dobri poti ... Prihodnje leto naj bi tudi kadrovske zadeve obravnavali z računalnikom. Vendar pa Drago Horvat meni, da je vseeno, če dobijo podatke prej ali dva tedna kasneje, če potem nihče ne ukrepa.

Drago Horvat, referent za izobraževanje in vodja kadrovske službe v DO Avtoradgona, je odgovoril še na nekaj vprašanj:

Koliko so po vašem mnenju kadri pomembni za uspešno poslovanje neke delovne organizacije, na primer v kovinskopredelovalni industriji?

»Ugotavljam, pač glede na dosedanje izkušnje s podobnimi problemi, da so se vse delovne organizacije kovinskopredelovalne industrije v Pomurju znašle v težavah zaradi kadrovskega problema. Vedno, ko smo govorili o programih in poslovnih usmerjenosti DO, so bili ti povezani s pomanjkanjem ustreznih kadrov. V Pomurju je premo diplomiranih ekonomistov, prav poseben problem pa so diplomirani inženirji strojništva, inženirji strojništva prve stopnje in podobno.«

Kakšna je sestava zaposlenih v Avtoradgoni in kak-

šen uspeh imate z razpisi štípendij?

»V Avtoradgoni si močno prizadevamo, da bi izboljšali sestavo zaposlenih. Podatek, da imamo v tem trenutku od 1340 zaposlenih samo 1,3 odstotka delavcev z visoko in 2,5 odstotka delavcev z višjo izobrazbo, opozarja, da bomo morali nekaj storiti. Nujno je izboljšati sestavo zaposlenih po izobrazbi, če želimo uspeti z novimi proizvodnimi programi na tujem trgu. Vendar pa nas pesti še več problemov, ki so povezani s prvim. Tu je na primer velika fluktuacija kadrov (lani 20%, letos 21-odstotna). Skrb zbujajo tudi 11-odstotni bolniški dopust (jugoslovansko povprečje je 7,5 odstotka), največ pa ga koristijo delavci, ki so stari od 20 do 25 let.

Vzroki so predvsem nedorečenosti v poslovanju Avtoradgone, nizki osebni dohodki in pa tudi — kar ugotavljam mi sami, v hiši — kriza vodenja, ki pa je le

posledica pomanjkanja kadrov. Velik problem za nas predstavlja tudi prehajanje naših delavcev v druge delovne organizacije, ki tačas mogoče poslujejo boljše od naše, imajo obetavnejše programe. Kljub vsemu pa je Avtoradgona med delovnimi organizacijami na prvem mestu, in to po številu razpisanih štípendij. V letu 1986 smo razpisali 31 štípendij za visoke, višje in srednje šole, vendar smo jih lahko podelili le 18. Ni namreč zanimanja in kandidatov za študij na določenih smereh, ki bi jih mi nujno potrebovali.«

In kako boste dobili te kadre, ki jih tako nujno potrebujete? Boste zvišali osebne dohodke ali prej uredili razmere v domači hiši?

»Ja, glede osebnih dohodkov je treba reči, da jih bo Avtoradgona morala nujno zvišati. Vendar pa to ni tako enostavno, ker politika osebnih dohodkov ni odvisna samo od naših želja, temveč predvsem od naših možnosti. To je začaran krog: ko ni kadrov, ni poslovne uspešnosti, zato ni denarja in ni mogoče kar tako naenkrat zviševati osebnih dohodkov. Drugi problem, s katerim se tukaj srečujemo, je uravnilovka, do katere smo prišli in se je zavedamo. Morali jo bomo čim prej odpraviti.

Avtoradgona bo morala nujno dobiti kadre zunaj pomurskega območja. Seveda bo morala prej zagotoviti ustrezna sredstva za nakup stanovanj in pa ponuditi še kaj drugega — zadostni druž-

beni standard, možnost strokovnega napredovanja, usposabljanja ...

Veliko vaših strokovnjakov pa je odšlo opravljati druge funkcije, celo družbenopolitične, čeprav se vsi v občini zavedajo, da ste v težkem položaju?

»Toliko razpisov del in nalog, kolikor smo jih imeli v raznih časopisih po vsej Sloveniji zdaj v pol leta, nismo imeli v zadnjih šestih letih. Tako smo na primer iskali ljudi (za kar dobra delovna mesta) za vodjo tozda Transport, za pomočnika direktorja za proizvodno-tehnična vprašanja, vodjo prodaje, vodjo razvoja.

Ja, tole je res poseben primer. Celotna družbenopolitična skupnost in vodstvo družbenopolitičnih organizacij v občini vedo za naš problem. Vedo tudi, da je razvojna služba srce delovne organizacije in porok uspešnega nadaljnjega razvoja. In sedaj nam odpeljejo prav vodjo razvoja. To pa pomeni, da se bomo ponovno srečevali s problemi razvijanja novih programov in uspešno organizacijo razvojne službe. Menim, da usoda Avtoradgone ne more biti le v rokah njenih delavcev, ampak tudi v rokah celotnega vodstva družbenopolitične skupnosti, izvršnega sveta in družbenopolitičnih organizacij. Zavedati bi se morali, da nam pomembnih kadrov (takih primerov je še več) v tako kritičnem trenutku ne bi smeli odpeljati.«

Bernarda Peček

V Varstroju 57 predlogov

Da je inovativna dejavnost v lendavskem Varstroju (poleg Nafta) najboljše — o tem ni dvoma. Varstrojci so namreč tudi letos pobrali največ nagrad za inovacije, ki jih je podelila občinska raziskovalna skupnost. Kot nam je povedal Ivan Oletič, ki je v Varstroju referent za inovacije (stavimo roko v ogenj, če imajo tako poklicno delovno mesto še kje v Pomurju, vemo pa, da imajo referente za šport!), so delavci Varstroja letos že dali 57 inventivnih predlogov, od tega 6 netehničnih. Tudi taki so lahko koristni! Nekaj predlogov je že povsem konkretno uresničeno. Recimo: varilni usmernik varus 400, za katerega so dobili na razstavi na Reki srebrno plaketo. Nova je tudi varilna naprava dvotočkovna »enotka«, s katero je omogočeno spajanje dveh pločevin z varjenjem samo na eni. To pa seveda tedaj, kadar ni mogoče zvar na obeh straneh. Inovativni predlogi, za katere je že značilno, da jih daje vse več skupin delavcev, ne le posamezniki, prihajajo do izraza tudi pri gradnji raznih izdelkov varilne tehnike, kadar je treba pri izdelavi upoštevati posebne želje oz. potrebe določenega naročnika. Gre za svojevrstne unikate. Novatorji pa pridejo na svoj račun tudi v drugih tozidih Varstroja. V tozdu Montaža-Purten je oz. bo nekaj novosti pri razteznih posodah za centralno gretje. Te so sicer že doslej boljše od uvoženih, saj je v njih mogoče zamenjati gumo. S tem seveda nismo opisali vseh novosti. V Varstroju menijo, da imajo zaradi inovativnih predlogov 10 milijonov dinarjev koristi. Oddržili so se tudi inovatorjem, ki so jim doslej izplačali milijon 406 tisoč dinarjev. Kako tudi ne, ko pa je bilo sprejetih 30 novih izdelkov!

V Varstroju imajo pravilnik o nagrajevanju inovatorjev, vendar so ugotovili, da ima nekatere pomanjkljivosti. Nov pravilnik, ki ga bodo skušali v krajšem času pripraviti, naj bi mobiliziral vse delavce, da na svojih delovnih mestih ne bi bili le »samodejni avtomati«, ampak da bi se bolj ozirli naokrog in skušali predlagati kaj, kar bi bilo v korist njim (izboljšava na delovnem mestu), sodelavcu, vsemu kolektivu. No, tu pa smo že pri razvojnih službah! Pravilnik bo tudi te motiviral, saj ne bo izključeval možnosti, da dobi nagrado za koristen predlog, tehnično izboljšavo, izum ... tudi tisti, ki se s tem poklicno ukvarja.

Š. Sobočan

Vse najboljše o graškem obratu Modnega salona

Nova izmena ob desetletnici

»Po osmih letih in začetnih zapletih smo dosegli tako zavidljivo raven tudi pri samoupravi, da je ta naš obrat kot družina v malem. Je samostojna celica, kjer odločajo o svojem dohodku, normativih, nakupih stanovanj, skratka, rad bi se zliil s krajevnimi skupnostjo, v kateri stoji. Zaposleni delajo v eni izmeni, si prilagajajo delovni čas, imajo tople malice in so izredno zadovoljni kolektivček, za katerega smo v naših dolgoročnih načrtih predvideli nadaljnji in hitrejši razvoj.«

Direktor Modnega salona iz Titovega Velenja Marjan Gaberšek, ki smo ga v eni od zadnjih delovnih sobot dobili pri Gradu na Goričkem, ni skrival zadovoljstva ob tem, ko je obširneje pojasnjeval razvojno strategijo in taktiko delovne organizacije in v njeni sestavi vlogo in položaj graškega obrata. »Organizirali smo se po vzoru zahodnoevropskih podjetij in se meja zaposlenih giblje med 300 in 400 delavci. S tem dosegamo izredno hiter preustroj. Letno proizvedemo čez 500 različnih izdelkov v izredno majhnih serijah, kar terja izjemno veliko znanja in visoko stopnjo tehnološke usposobljenosti ... Če smo pred tremi leti iztržili pri prodaji v Italiji za športno jakno 15 tisoč lir, dobimo danes, ko sodelujemo z najbolj znanimi italijanskimi partnerji, kot je recimo Legni, za športno jakno čez 30 tisoč lir. Dosegli smo torej vzorno raven kakovosti in spoštovanja rokov, ki jo želimo obdržati, hkrati pa se zavijeteli v precej višji cenovni razred.«

Na razpitu

Modni salon v Titovem Velenju je enovit delovna organizacija s 330 zaposlenimi in poslovnimi enotami ali strokovnimi mesti ali neuradno kar tozdi. Graški obrat je pri ustvarjanju in delitvi dohodka in sredstev za osebne dohodke tako rekoč samostojen, le da nima — kot sicer temeljne organizacije — lastnega žirorazpisa. Pri kadrih so na pomembnem, nemara usodnem razpitu. Zavedajo se, da bi pomenilo nesprotno vlaganje v posodabljanje proizvodnje in usposabljanje zaposlenih nazadovanje. »V obratu Grad smo že pred leti začeli načrtno kadrovati. Vsako leto smo v povezavi z osnovno šolo v kraju želeli razpisati deset štípendij in vsem zagotoviti delovno mesto. Zadnja tri leta ugotavljamo manjše zanimanje, tako

da razpisane štípendije niso bile podeljene. Zdal zanimanje za tovrstno izobraževanje spet raste, in zato nameravamo v letih od 1987 do 1989 več štípendirati ter ob desetletnici obrata leta 1988 z razširitvijo in tehnološko posodobitvijo proizvodnih prostorov uvesti novo izmeno. Zato je nujno, da so tu zaposleni predvsem tisti delavci, ki so končali najmanj dveletno, če ne triletno šolo za konfekcionarje, »so skupne ambicije Velenjčanov in Goričancev.

Medtem ko so se delavke zbile meznim ter skupinskim doseganjem normativov, kakovostjo dela in poslovnim uspehom celotne delovne organizacije. Ne moremo govoriti o izumih, čeprav vsako izboljšavo v pripravi dela ali pri skrajšanju delovnega postopka obravnava delavski svet in jo ustrezno nagradi. Ne gremo se torej ceremonij s prijavljanjem, kajti sodim, da je delavec najbolj zadovoljen, če uresniči delo tako občuti v kuverti, »je pripovedoval direktor Gaberšek.

Medtem ko so se delavke zbi-

V graškem obratu končujejo ukrojene izdelke in jih neposredno pošiljajo na tržišče

Letno razpišejo v delovni organizaciji 20 štípendij in vsem tistim, ki želijo nadaljevati z usposabljanjem, to tudi omogočijo. Izkazalo se je namreč, da so kadri, ki so jih sami vzgajali, največ vredni. Poseben pomen ima to zavoljo uvedbe računalnika v velenjski krojilnici, kar naj bi se zgodilo že prihodnje leto in bo terjalo dodatno znanje in usposobljenost. Ob uvajanju najsoodobnejših strojev in obnavljanju strojnega parka je v letu 1987 glavna nalozba ravno posodobitev krojilnice, kar je glede na izreden tehnološki napredek v svetu že lep čas spoznala nujnost. Krojilnica je namreč začetek dela tudi za obrat Grad — nanjo pa so tudi vezani vsi proizvodni obrati v Titovem Velenju — kajti ta prevzema ukrojene izdelke in jih končuje, potem pa gredo neposredno h končnemu porabniku.

Smer — elitni zahodni butik! Kako pa je v Modnem salonu z razvijanjem in spodbujanjem delavske ustvarjalnosti? Naš sistem nagrajevanja je sestavljen iz več elementov in povezan s posa-

rale pred lično zgradbo obrata, kjer jih je že čakal avtobus, smo v vratarnici, ki je hkrati pisarna vodje obrata, sklenili naš kratek pogovor takole: »Ste pred zahtevnim procesom preustroja. Kakšnim?« »Usmerjeni smo v zelo širok spekter majhnih serij izdelkov, kar zahteva znanje, tehnologijo, kakovost in dosledno spoštovanje rokov. Naša razvojna strategija je omejena zgolj na najvišjo možno obliko sodelovanja z vsemi butikii, ki na Zahodu predstavljajo za nas najvišjo možno ceno. V najkrajšem času pričakujemo, da bomo v najvišjem cenovnem razredu ne samo za domačega kupca, ampak — kar je za nas najbolj spodbudno — za kupce na svetovnem trgu. Visoka stopnja konkurenčnosti torej! Naš program delimo na pomlad, poletje, jesen, zimo in razvijamo tudi del visoke mode.

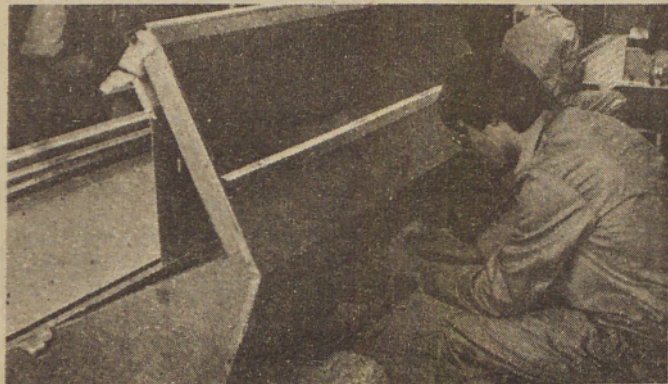
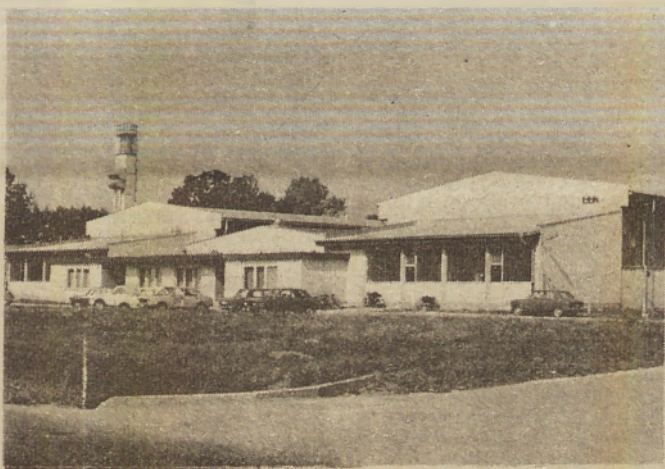
Naš glavni program ostaja še naprej športni stit oblačila, ki ima najhitrejša, najboljše trende v svetu.«

Branko Žunec

LTH

loške tovarne hladilnikov škofja loka

TOZD VITRINA LJUTOMER

S proizvodnjo hladilnih vitrin je LTH začel leta 1966. Sprva so bile hladilne vitrine manjših dimenzij in so imele vgrajene hladilne agregate, z leti pa so program dopolnjevali z večjimi hladilnimi in zamrzovalnimi vitrinami, namenjeni klasičnim trgovinam, samopostrežbam in prodajnim centrom (evro program, kontejner vitrine, sladoleadne vitrine).

LTH ima veliko tradicijo s proizvodnjo hladilnic. Montažne hladilnice, ki jih izdelujejo v tozdu LTH, VITRINA v Ljutomeru, so namenjene hlajenju in zamrzovanju. So iz pločevinastih elementov, polnjenih z poliuretanom.

SREČNO IN USPEŠNO NOVO 1987. LETO!

TOZD MEHANIČNI OBRATI MURSKA SOBOTA

slovenija ceste tehnika
n. sol. o., ljubljana, titova 38

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1987!

PRIPRAVE NA 25. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

Najbolje obiskan in osrednji kmetijsko-živilski sejem

Čeprav se še ni izteklo leto 1986, ko sta bila v Gornji Radgoni uspešno organizirana dva sejma (sejem embalaže in kmetijsko-živilski sejem), so se že začele priprave na sejamsko leto 1987. Spomladi bo gradbeni, avgusta pa jubilejni 25. mednarodni kmetijsko-živilski sejem.

V petek, 19. septembra, so se v prostorih uprave Pomurskega sejma v Gornji Radgoni zbrali člani izvršnega odbora in odbora za strokovni program. Skoraj 200 tisoč obiskovalcev in 1100 razstavljalcev iz 15 držav na 24. sejmu sedaj najpomembnejša in najkakovostnejša v Sloveniji, hkrati pa tudi osrednji kmetijsko-živilski sejem. Čeprav so razstavi prostor v minulih letih razširili, ga bo potrebno do začetka jubilejnega sejma še bolj. Že v prihodnjih mesecih naj bi postavili halo perutinarjev, povečati morajo število telefonskih priključkov in izboljšati električno napeljavo. Poleg razstave goveda, ki je bila vsa leta do sedaj najpomembnejša in najkakovostnejša v Sloveniji, bodo na sejmu prihodnje leto poskušali organizirati tudi slovensko razstavo konj.

Že uveljavljena so ocenjevanja inovacij, mesnih izdelkov in vina (pojavil se je predlog, da bi v prihodnje ocenjevali le vina zasebnikov-kooperantov), uvedli pa naj bi še druga ocenjevanja, kakor ocenjevanje si-

rov, piva, kruha... Sejem je namreč tudi mesto za razglasitev najboljših rezultatov pri razvoju kmetijstva in 25. kmetijsko-živilski sejem naj to potrdi. Na razstavi bi predstavili tudi razvoj kmetijske mehanizacije v minulih 25 letih, izboljšanje vseh drugih tehnoloških postopkov ter razpisali natečaj za najboljše rešitve. V okviru sadjarske in vinogradniške pridelave bodo predstavili najnovejšo dosežke pri zaščiti in uporabi računalnika.

Radgonski kmetijsko-živilski sejem pa slavi tudi po kakovostnem spremljajočem strokovnem programu. Udeleženci posveta so menili, da ta na minulem sejmu v letu 1986 ni bil med najboljšimi. Zato bodo vsa predavanja in predavatelje za prihodnje sejme prijavili na centru za pospeševanje kmetijstva Zadruga zveze Slovenije. Prav tako bodo na zvezni komite za kmetijstvo in Gospodarsko zbornico Jugoslavije poslali prošnjo za sofinanciranje priprave strokovnega programa.

Seje se je udeležil tudi Milan Knežević (republiški komite za

kmetijstvo, gozdarstvo in prebrano), ki je dejal: »Sejem je prerasel lokalne okvire, vključuje že podjetja in razstavljalce iz tujih držav, zato bi ga bilo potrebno podpreti. Pestrost in kakovost naj bosta cilj, to pa naj pomaga k uspešnejšemu vključevanju na mednarodno tržišče... Kako dograditi kakovost sejma in kako predstaviti slovensko kmetijstvo? Do sedaj smo dajali poudarek mehanizaciji in živilski industriji, premalo pa primarni kmetijski proizvodnji. Vzrok je verjetno v tem, da je največji del tega v zasebni lasti. Na prihodnjem sejmu mu je potrebno posvetiti posebno pozornost, ponazarja naj specifično in dosežke slovenskega kmetijstva. Njegov cilj pa mora biti dvigniti primarno proizvodnjo, da bomo čim več in čim ceneje pridelovali... Približujemo se temu, da bomo tudi pri nas imeli presežke, zato se moramo vključevati v mednarodno tržišče. Kajti ni dovolj znati proizvajati, ampak tudi znati prodajati — na trgu pa kakovost zmeraj najde pravo mesto.

Na jubilejnem 25. sejmu v Gornji Radgoni leta 1987 bodo posebno pozornost namenili tudi živilski industriji in kakovosti hrane, zato bo njegov moto Znanje-kakovost-izvoz.

Bernarda Peček

V kmetijstvu nekoliko ugodnejše

Leto se izteka in tudi pomurski kmetijci bodo potegnili črto pod letošnje rezultate. Kot vse kaže, kmetijstvo letošnjih resolucijskih ciljev ne bo uresničilo, saj je ob dobrih rezultatih v poljedelstvu slabše rezultate zabeležila živinoreja in tako bo pridelava hrane v celoti nekoliko nižja, kot so planirali za leto 1986.

Čeprav proizvodni rezultati

pomurskega kmetijstva niso v celoti zadovoljivi, pa bodo nekoliko ugodnejši finančni rezultati. Soboška Mesna industrija, ki je bila po devetih mesecih med največjimi pomurskimi izgubarji, bo tudi letos 1986 zaključila z rdečimi številkami, vse pa kaže, da bo preostali del kmetijstva brez izgub. Tako se je ponovno potrjuje praksa, ki je prisotna v zadnjem

času, ko ob doseganju slabših proizvodnih rezultatov v kmetijstvu dosegajo ugodnejše finančne rezultate. To nenazadnje potrjujejo tudi rezultati za devet mesecev, ko se je celotni prihodek v kmetijstvu povečal za 71 odstotkov, medtem ko je dohodek bil višji za dobrih 148 odstotkov, akumulacija pa kar za 187 odstotkov.

L. K.

VKLJUČEVANJE SREDNJE KMETIJSKE ŠOLE V OKOLJE

Šola že vsa leta sodeluje z družbenimi kmetijskimi obrati KG Rakičan, kjer učenci opravljajo del praktičnega pouka ter proizvodnega dela.

V zadnjem času se je poglobilo tudi sodelovanje s kmetijskimi zadrugami zaradi proizvodnega dela na usmerjenih kmetijah, študentstva učencev, ki ostajajo na kmetijah, pripravništva ter strokovnih srečanj učencev in strokovnjakov pospeševalcev.

Šola je že od l. 1960 poljedelski center za severovzhodno Slovenijo. Na lastnih njivskih površinah delamo številne sorte poskuse z vsemi glavnimi poljščinami: pšenico, ječmenom, ržjo, koruzo, krompirjem, stročnicami, travami in krmnimi rastlinami. Predstavitveni poskusi pa so še z vrtninami in zdravilnimi zelišči.

Večletni rezultati poskusov služijo pri uvajanju novih sort in poljščin v široko pridelavo. Poskusi se izvajajo v sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije, Biotehniško fakulteto v Ljubljani in selekcijskimi inštituti v drugih republikah.

Vsako leto so organizirani ogledi poskusnega polja pšenice in koruze, ki se jih udeleži prek 100 kmetijskih strokovnjakov iz vse Slovenije.

Pri raziskovalnih skupnostih pomurskih občin se šola od leta 1980 vključuje v znanstveno raziskovanje in raziskovalni nalogi s področja rastlinske pridelave.

V letu 1972/73 je sklad za pospeševanje kmetijstva pri občinski skupščini M. Sobota dodelil šoli finančna sredstva za postavitev 0,5 ha velikega sadovnjaka z vsemi vrstami sadnega drevja. Sadovnjak se sproti obnavlja z novejšimi sortami, v letošnjem letu pa se bo še povečal in posodobil z novejšo tehnologijo. Sadovnjak je namenjen za pouk učencev in kot predstavitveni poskus. Ugoden vpliv sadovnjaka je tudi v tem, da učenci na svojih domovih obnovijo sadno drevje. V sadjarstvu sodelujemo s Kmetijskim zavodom Maribor in tozdom Sadjarstvo pri KZ Panonka.

S KZ Panonko imamo kooperacijsko pogodbo za vzrejo in oddajo mladih pujskov. Svinjak za 25 plemenskih svinj smo zgradili v letu 1983/84 z izdatno pomočjo pomurskih kmetijskih organizacij, zlasti KG Rakičan, ki nam je poleg finančnih sredstev odstopil še zemljišče in zgradbe.

Za interesne dejavnosti učencev smo leta 1984/85 postavili čebelnjak in smo v tesnih stikih s čebelarskim društvom v Murski Soboti.

Na pobudo Hidrometeorološkega zavoda Slovenije smo pred dvema letoma sklenili, da bomo medsebojno sodelovali in odstopili del šolskega zemljišča za postavitev meteoroloških instrumentov za Hidrometeorološko postajo za Prekmurje.

Poleg proizvodnega sodelovanja pa se že dolgo let vključujemo tudi v izobraževanje kmetijcev ob delu in iz dela.

Leta 1974/75 nam je tovarna Zmaj zaupala nalogo usposabljanja kombajnristov za vso Slovenijo in del Hrvaške. Letno uspešno

konča 10-dnevne tečaje okoli od 30 do 50 kombajnristov.

V zimskih sezonah so bili po potrebi organizirani 3,5-mesečni tečaji za usposabljanje traktoristov KG Rakičan in KZ Panonka. Udeleženci so obiskovali predavanja iz dela in po 300-urnem izobraževanju dosegli potrebno usposobljenost.

Tečaj za varno delo s traktorjem in kmetijskimi stroji, ki traja 20 ur, je do sedaj na šoli opravilo 2443 udeležencev.

V sodelovanju z Živinorejsko-veterinarskim zavodom v Murski Soboti smo ponovno oživili strokovno izobraževanje kmečkih deklet in žena. Pod vodstvom prizadevne učiteljice Cilke Sukičeve prirejamo tečaje, ki so razdeljeni na 10 enodnevnih seminarjev skozi vse leto, tako da se v praktični pouk kuhanja lahko vključijo sezonske vrtnine in sadje ter drugi domači pridelki. Na tečajih kmetovalke dobijo tudi kmetijske nasvete za varstvo rastlin, za pridelovanje novih vrtnin, za ureditev okolja ter napotke za prirejo domačih živali.

V zadnjih dveh letih je tečaj uspešno končalo prek 200 žena, ki so si s tem pridobile usposobljenosti tudi za kmečki turizem. V okvir tečaja spada namreč tudi ponovno uvajanje starih domačih jedi. Ob sklepu žene in dekleta vsako leto pripravijo razstavo svojih izdelkov in kulturni program.

Razvojni načrti pridelave hrane v prihodnjih desetletjih predvidevajo večje izkoriščanje naravnih danosti, večjo intenzifikacijo kmetijske proizvodnje in večjo količinsko in kakovostno pridelavo.

Brez strokovno usposobljenih kmetovalcev pa tega ne bo mogoče doseči, zato je nujno, da poleg izobraževanja mladine uvedemo redne oblike strokovnega izobraževanja kmetov.

Na šoli smo s tem začeli že lansko leto, ko smo začeli z izobraževanjem kmetovalcev po

skrajšanem programu, prilagojenem odraslim v KZ Gornja Radgona, TZO Apače. Letos pa so se na novo odprli še 3 oddelki pri KZ Panočki, in sicer v krajih Cankova, Markovci, Zenkovci ter 1 oddelki pri KZ Gornja Radgona — Videm ob Ščavnici. V oddelkih je povprečno 20 udeležencev. Šolanje traja 2 leti, in sicer s strnjanim poukom v zimskem času ter občasnimi praktičnimi prikazi ob zimskih delih.

Pouk je časovno prilagojen udeležencem in poteka v domačem kraju. Pri obravnavanju učne snovi se upoštevajo predznanje in življenjske izkušnje kmetovalcev. Predavatelji se prilagajajo usmerjenosti kmetij in bodo skupaj s pospeševalno službo pomagali pri konkretnih izboljšavah. Po končanem šolanju bodo udeleženci dobili diplomu, ki bo marsikomu potrebna pri dedovanju kmetije.

Vodstvo, organizacijo in del pouka bo izvajala šola s svojimi predavatelji, del pouka pa strokovnjaki pospeševalci ZVZ in KZ.

Ob koncu naj omenimo še sodelovanje s kmetijsko strojno šolo Vep pri Szombathelyu, s katero smo sklenili dolgoletno pogodbo o izmenjavi učencev na strokovni praksi, sodelovanje na športnih srečanjih učencev ter strokovnih izpopolnjevanjih učiteljev. Naštete dejavnosti so z dovoljstvom obeh šol potekale že dve leti, na naši strani s pomočjo KG Rakičan tozod Lendava, KZ Panonka in KZ Lendava.

Iz navedenega je razvidno, da se je šola zlasti v zadnjem desetletju močno vključila v okolje — in veseli smo, da družba ugostlja, da je šola prek svojih učencev, raznih oblik izobraževanja in usposabljanja odraslih ter poskusništva močno vplivala na razvoj in napredek kmetijske pridelave v Pomurju.

Rakičan, december 1986
Marija SKLEDAR,
dipl. inž. agr.

DELAVNO DRUŠTVO VINOGRADNIKOV PREKMURSKIH GORIC GORIČKO

PREKMURCI ŽELIJO BITI DOBRI VINOGRADNIKI

Nedavno je bil občni zbor soboškega društva vinogradnikov prekmurskih gor — Goričko. Društvo deluje leto dni in ima 367 članov. Največ svoje plodne dejavnosti so člani namenili seznanjanju z vinogradništvom in kletarskimi veščinami. Poleg predavanj so pripravili strokovne ogled vinogradov v okolici Ptuj in Dunaja.

Društvo pri oskrbi z reprodukcijskim materialom uspešno pomaga KZ Panonka, v zadnjem času pa načrtuje ustanavljanje vinogradniških proizvodnih skupnosti. Člani naj bi bili vinogradniki z večjimi površinami, ki so jih namenili pridelavi vina. Od KZ Panonka bi dobili ugodna posojila, strokovno in drugo pomoč.

Navzoči so se dogovorili, da bodo prihodnje leto posvetili vso skrb izobraževanju članstva, strokovnim potovanjem, ocenjevanju vin, organiziranju narodopisnih vinogradniških prireditev, krepitevi organiziranosti društva in drugim dejavnostim. Vzdušje na občnem zboru je kazalo na to, da želijo biti Prekmurci dobri vinogradniki.

Občnemu zboru je sledilo predavanje inž. Protnerja o negi vina. Številni navzoči so postavljali vprašanja in dobili so poudarne odgovore. Izredno številna udeležba je pokazatelj, da je v Prekmurju veliko takih, ki si želijo naliti čistega vina. Med navzočimi je bilo precej nečlanov društva, poudarjeno pa je bilo, da se bodo lahko v prihodnje udeleževali društvenih dejavnosti le člani.

Franček Štefanec

SOZD MERKATOR — KIT, n. sub. o.
Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske

TOZD

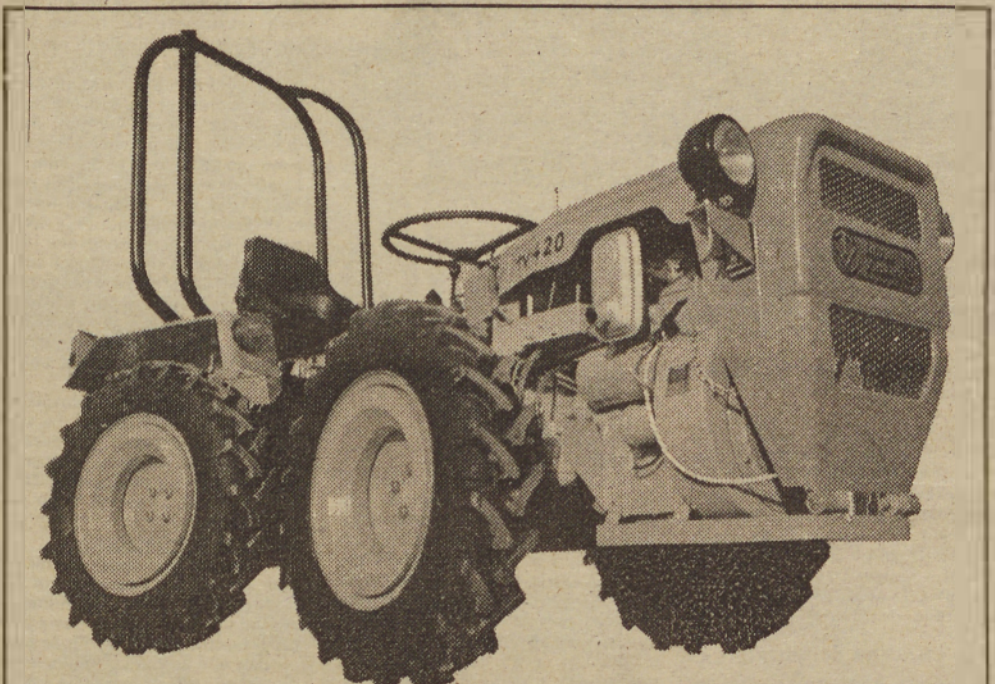
Agromehanika Kranj — Hrustje 52a

Centrala: (064) 23-059, 28-273, 28-274, 27-285, 24-372
Prodaja nadomestnih delov in mehanizacije: (064) 23-485
Komerčiala: (064) 24-778

KMETOVALCI!

Smo generalni zastopnik tovarne Tomo Vinković iz Bjelovara za vso Slovenijo in smo za kupce pripravili posebno ugoden nakup.

PRI PLAČILU Z GOTOVINO ZA TRAKTORJE TOMO VINKOVIĆ SO KUPCI DELEŽNI POSEBNEGA POPUSTA V VIŠINI 10 Odstotkov in DODATNE GARANCIJE — POPRAVILA TRAKTORJA V GARANCIJSKEM ROKU TRI DNI OD PRIJAVE OKVARE.

TRAKTOR TV

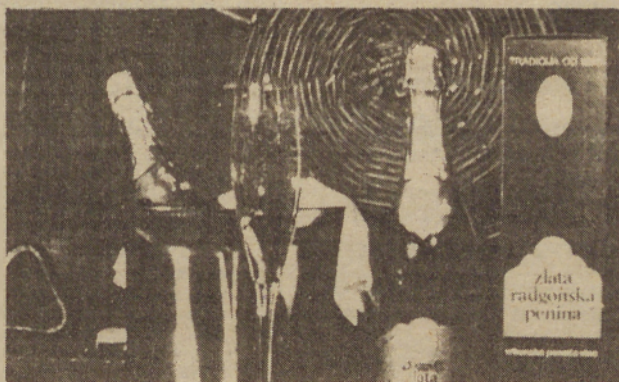
Prodajamo tudi traktorje in priključke iz proizvodnega programa IMT Beograd, katerega generalni zastopnik smo za zahodni del Slovenije — UGODNE CENE — KRATKI DOBAVNI ROKI. Za oba programa so zagotovljeni rezervni deli in servisi.

PRODAJA: PSC MARIBOR, Primorska 9, tel. (062) 38-880, 38-881 (v bližini tovarne Swaty), PSC Kranj, Hrustje 52a, tel. (064) 24-778

PREKMURKA

**KMETIJSKI KOMBINAT
RADGONA n. sol. o.**

SREČNO '87

Želi srečno in uspehov polno novo leto

vsem svojim gostom, poslovnim partnerjem in sovaščanom! Obenem sporočamo, da bo gostišče 1. in 2. januarja zaprto.

BENČEC ANICA
GOTILNA Tel.: 76 070
Bakovci - Prečna 6a

Srečno novo leto 1987!

POMURSKI ZDRAVSTVENI CENTER, TOZD ZDRAVSTVENI DOM MURSKA SOBOTA

objavlja
na podlagi sklepa delavskega sveta

JAVNO DRAŽBO

za odpisane osebne avtomobile
ZASTAVA 750 L, letnik 1982, po izključni ceni 240.000 din,
ZASTAVA 750 L, letnik 1983, po izključni ceni 280.000 din,
ZASTAVA 750 SE, letnik 1982, po izključni ceni 185.000 din,
ki bo 29. decembra 1986 ob 15. uri na dvorišču Zdravstvenega doma Murska Sobota, kjer je možen tudi ogled avtomobilov.
Varščina znaša 10 % od izključne cene. Prometni davek plača kupec.

ABC POMURKA
KMETIJSKO GOSPODARSTVO
RAKIČAN, n. sol. o.
Rakičan

ABC Pomurka — KG Rakičan

razpisuje

na podlagi sklepa delavskega sveta temeljne organizacije Poljedelstvo in govedoreja Rakičan dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za dobo štirih let za
— vodenje in organiziranje proizvodnje (upravnika) na OE Beltinci in
— vodenje in organiziranje proizvodnje (upravnika) na OE Murska Sobota.
Poleg splošnih pogojev morata kandidata izpolnjevati še naslednje pogoje:
— da imata višješolsko izobrazbo — kmetijske smeri in
— 2 leti delovnih izkušenj.
Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev 8 dneh po objavi razpisa na naslov:
Kadrovska služba pri ABC Pomurki — KG Rakičan, 69000 M. Sobota.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od dneva objave razpisa.

ljubljska banka
Pomurska banka Murska Sobota

Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA

za potrebe PE M. Sobota
prosta dela in naloge

v oddelku blagajne in likvidature PE M. Sobota

I. OPRAVLJANJE ZELO ZAHTEVNIH POSLOV DEVIZNEGA POSLOVANJA

- 1 izvrševalec
Poleg splošnih pogojev pričakujemo od kandidatov:
— višja šola ekonomske ali druge ustrezne smeri
— 2 leti delovnih izkušenj
— delo je v izmenah.

II. BLAGAJNIŠKA DELA — DINARSKA

- 2 izvrševalca
Poleg splošnih pogojev pričakujemo od kandidatov:
— srednje šolo ekonomske ali druge ustrezne smeri,
— 9 mesecev delovnih izkušenj,
— 2-mesečno poskusno delo,
— delo je v izmenah.

III. OPRAVLJANJE POSLOV S POREBIVALSTVOM

- 1 izvrševalec
Poleg splošnih pogojev pričakujemo od kandidatov:
— srednje šolo ekonomske ali druge ustrezne smeri,
— 9 mesecev delovnih izkušenj,
— 2-mesečno poskusno delo,
— delo je v izmenah.

Za vsa navedena prosta dela in naloge se sklene delovno razmerje za nedoločen čas.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: LB Pomurska banka Murska Sobota, Trg zmage 7.
Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili 45 dni po objavi.

»BÜJRAŠI« SE Z MURO SPOPADAJO ŽE VEČ KOT STO LET

BODO SADOVI DELA ŠLI V NIČ?

Njegovo Veličanstvo Franc Jožef je 24. marca 1875. leta na Dunaju svojeručno podpisal »Postavo, dotikajočo se vravnave Mure od Redekijskega — Gradaškega mostu do štajersko — ogerske meje (v katastralni občini Mure in v krajni občini Cven)«. »Vravnava Mure ima se v času od leta 1875 do najdalje 1894 izpeljati na podlagi vravnalnih krajev upisanih v napravljenem vravnalnem načrtu. Stroški se računajo na en milijon petsto in trideset tisoč goldinarjev avstr. vrednote ...«

Pa tudi na levem bregu niso mirovali. Na Ogerskem so celo več kot 200 let prej sprejeli zakon (1655. leta), ki določa gradnjo pregrad na Muri. Leta 1822 je županija Zala dala zgraditi pri Razkrižju presek na površini 1323 arov, da bi naselje obvarovali pred poplavi. Leta 1892 pa je tedanji minister Andor Festetics dal izglasovati z zakonom 500 tisoč forintov za ureditev Mure, z deli pa so začeli 1896. leta. Kot piše dr. Franc Ivanocy v Sombatskem časniku 25. februarja 1900. leta, »so ojačali tista obmejna mesta, kjer je bila nevarnost največja in so s silno močnim kamnitim nasipom in z velikim presekom zaprli ovinek nad gornjim delom vasi Petanjci ...«

To sta samo dva dokaza, da je nemirnica Mura ogrožala ljudi in da so jo hoteli ukrotiti z uravnanimi toka in gradnjo nasipov. Več zgodovinskih podatkov pa lahko najdete v brošuri Razvoj vodnega gospodarstva Pomurja in Podravja, ki jo je ob 110-letnici organiziranega urejanja voda v severovzhodni Sloveniji izdalo Vodnogospodarsko podjetje Maribor.

Kot piše Koloman Podlessek v omenjeni brošuri, je »v letih od 1966 do 1970 imela pri regulacijskih delih prednost Mura, kajti ta je še vedno poplavljala, posebno kraje: Gornja Radgona, Petanjci, Veržje, Dokležovje, Ižakovci, Melinci, Bistrica, Mota, Krapje, Razkrižje in Petišovci. Vsi do tedaj zgrajeni nasipi niso mogli zadržati visokih voda, ker so bili prenizki. Dela so opravljal na najbolj ogroženih sektorjih. V letu 1966 od ceste Lendava — Mursko Središče »gorvodno« ter v Gornji Bistrici, v 1967 letu, je bil zgrajen nasip v Dolnji Bistrici in Razkrižju ter Hotizi, v letu 1968 pa v Radencih. V letu 1969 so zgradili obrambni nasip na Muri v Podgradu, da so na ta način zavarovali zajetje pitne vode za Radgono in Radence. Poleg tega so bile izvršene še rekonstrukcije obrambnih nasipov ob Muri v Petanjcih, Dokležovju, Moti in na odseku Petišovci — Benica. Po letu 1970 se je nadaljevalo z gradnjo visoko obrambnih nasipov. Leta 1971 na Petanjcih na odseku Mota — Krapje,

1972 Tišina — Bakovci, Lakoš — Kot ...«

Preberimo si, kako je dr. Ivanocy (nazorno) opisal ureditvena dela ob koncu prejšnjega stoletja (okrog leta 1896): »Temelje tvorijo valji (butare) iz dračja, napolnjeni z murskim veli-

Argust Maučec, »Dolnjbistričanec«, ki sedaj živi v Dobrovniku, je od otroštva povezan z reko Muro, ki mu tudi zdaj, ko je urejena, ne da miru.

kim kamenjem, in močno stisnjeni z žico, težki 10—12 stotov, ki bodo potopljeni v strugo in pravokotno usmerjeni v načrtovano črto rečnega brega vse dole, dokler se ne bodo dvignili približno za meter nad vodno gladino. Drug ob drugem bodo z žico povezani med seboj. Ko bodo leti položeni drug ob drugega in pritrjeni, bo prišlo nanje dva metra široko spleteno vrbe, obteženo z murskim kamenjem ...«. Dalje: »Ta regulacija je za nas neizmerna dobrota, ne le zato, ker veliko obubožanih ljudi stalno dobro zasluži v času, ko nima nikakega drugega dela, marveč predvsem tudi zato, ker je rešilo na zemljo tako navezano in pridno ljudstvo ob Muri pred stalno nevarnostjo; upajamo, da za vedno.« (Daljši prevod si lahko preberete v Stopinjah.)

Kot smo lahko prebrali o poznejših posegih, zlasti pa po letu 1966, se je pravo delo začelo in končalo v šestde-

Tako se nekoč (pa tudi včasih še zdaj) z butarami iz šibja, v katere so dajali kamele, pregrajevali in usmerjali tok Mure, kadar je ta hotela iti »po svoje«.

setih oziroma sedemdesetih letih tega stoletja. Povsem pa drži, da so se ljudje iz obmurskih krajev lahko zaposlovali pri vodnogospodarskih delih. Eden izmed njih je bil Avgust Maučec, Dolnjbistričan. Skozi njegovo pripoved se nekako skušamo oddolžiti vsem »burašem«, ki so krotili nemirno reko, saj so se vsi izpostavljali nevarnostim.

— Torej, kakšno je bilo življenje na vodi, ki te je lahko vsak čas odnesla?

— To je pa dolga zgodba. Morda najprej to, da sem se z Muro srečal že kot otrok. Tedaj je bila še kristalno čista in otroci (pa tudi mladinci) smo se v njej po mili volji kopali. Veselili smo se tudi, ko je napolnila rokave, da smo se po njih lahko vozili v lesenih koritih. Seveda pa se spominjam tudi tega, ko je voda grozeče naraščala in grozila, da bo vse odnesla.

Izučil sem se za zidarja. Med vojno sem bil precej časa zaprt na Madžarskem, ker sem doma s skupino fantov prepeval pesmi, ki okupatorju niso bile pogodu. Po osvoboditvi sem nekaj časa delal v dobrovniški opekarni, potem pa sem se zapisal med vodarje. Seveda sem se dodatno izobrazil za nizke gradnje v delovodski šoli.

— Se spominjate, da bi tudi v pokojnem času uporabljali pri urejanju murske struge butare?

— Seveda. Mi smo jim zdaj rekli fašinske tonače. Obtežili pa smo jih prav tako s kamenjem kot petdeset in več let prej. Včasih smo nanje dali betonske kvadre, ki smo jih betonirali na mestu. Če na tistem mestu ni bilo kamna, smo ga vozili z »gorvodnih« območij s čolnom. Seveda pa nismo le izravnavali rečne struge, ampak gradili tudi nasipe. To je bilo nekoliko manj nevarno delo, je pa bilo na-

porno, saj ni bilo vselej primerne mehanizacije, ampak predvsem lesene samokolnice. Hudo nam je bilo, ko so nasip pižmovke večkrat »prevrtale« in ga je voda prebila. Tedaj si lahko samo opazoval, kako je človek pravzaprav nemočen ...«

— Nazadnje ste bili rečni nadzornik. Tudi denar ste včasih morali porabiti?

— Zdalj so viri sredstev za vodnogospodarska dela bolj ali manj zagotovljeni s samopriskupkom, prej pa smo vodarji sami zbirali sredstva od posestnikov. Sila neprijeten posel. Spominjam se, da so se nekaj časa kmetje z ravninskega predela prepirali z Gorjanci, češ, naj oni plačajo prispevek, saj oni »pošiljajo« v dolino vodo.

— Delo pri ureditvenih delih na Muri je bilo naporno. Kaj pa priboljšek?

— Odvisno pač od tega, vsaj na začetku, kaj si je kdo prinesel od doma. Pozneje, ko so organizirali družbeno prehrano, tudi ni bilo pravega zadovoljstva, saj je ponavadi prišla mrzla. Ne spominjam pa se, da bi »buraši« imeli kake večje ribje pojedine, saj je le tu in tam kdo ujel ribo ...«

Mura ne poplavlja več. Dela, začeta pred več kot sto leti, so v glavnem končana. Življenje ob reki pa je tudi zdaj vznemirljivo, saj vse kaže, da jo bodo zajezili: spet se bo gladila dvignila, pižmovke pa tudi še živijo. »Pri gradnji elektrarn se bo lahko zaposloval več ljudi,« pravijo. Delo že, ampak ne na račun varnosti in ne na račun večjega poseganja v naravo. Ali bo šlo stoletno delo »burašev« v nič? Odgovor na to vprašanje boli.

S. Sobočan

Kompas tozd Mejni in turistični servis v Gornji Radgoni izboljšal turistično ponudbo Pomurja

Prihodnje leto še več kupcev in turistov

Kompasov tozd Mejni in turistični servis se ukvarja s trgovsko, gostinstvo, in turistično-informativno dejavnost, poleg tega pa še z zamenjavo denarja. Prav z gostinstvo in trgovsko ponudbo pa so v minulem letu ali dveh prispevali največ h kakovosti pomurske turistične ponudbe, posredno pa povečali tudi promet v drugih trgovinah in gostinskih lokalih.

»Že to, da nas je pred štirimi leti (1982.) začelo šestnajst, sedaj pa nas je 48, dokazuje, da smo nekaj naredili in se razvili,« je dejal Drago Domanjko. Kompas je v Gornji Radgoni začel z menjalnico v bivalni enoti. Ker so bile potrebe večje in ker so pač imeli naziv Mejni in turistični servis, so začeli s konkretno gostinstvo ponudbo. V istem letu so uredili hiše na Kerenčičevi ulici, naslednje leto menjalnico in turistično poslovalnico, 1984. leta Pivnico ter letos poleti brezcarinsko trgovino (drugo v Jugoslaviji). Še pred koncem leta naj bi odprli drugo podobno trgovino v Gederovcih, prihodnje leto pa še v Dolgi vasi.

ZARADI BREZCARINSKE TRGOVINE PROMET POVEČAN TUDI V DRUGIH TRGOVINAH

Pobuda, da bi v Gornji Radgoni odprli brezcarinsko trgovino, je res prišla iz središča Ljubljane, nekoliko je na to vplival tudi nov carinski predpis. So pa bili Kompasovi delavci v Gornji Radgoni dovolj hitri, in ker so imeli »pri roki« primeren objekt, so tako drugi v Jugoslaviji odprli brezcarinsko trgovino. Propaganda na drugi strani meje (v njej je največ avstrijskih kupcev) ni bila velika, k večjemu prometu pa jim je pomagala posredna reklama prek ORF, ko so jih predstavili v avstrijskem Dnevniku. Začeli so z nekaj tisoč markami dnevnega prometa, sedaj pa je na dan po deset in več tisoč mark prometa — to pa je več, kot so pričakovali v začetku. »Je pa gotovo, da imajo zaradi naše prodajalne v Gornji Radgoni povečan promet tudi vse druge trgovine v tem mestu ali Murski Soboti. Opažamo, da kupujejo ljudje pri nas blago, ki ga lahko dobijo le v tej trgovini. Nato pa nadaljujejo potovanje in se ustavijo še v gostinskih lokalih in drugih trgovinah. Brezcarinska trgovina je odprta vsak dan od 8. do 19. ure, največji promet pa je ob koncu tedna. Podobno bo verjetno v Gederovcih.«

Na vprašanje, ali bo na tako majhni razdalji dovolj kupcev za obe trgovini, smo dobili odgovor, da ni bojazni za kaj takega. Kupci prihajajo namreč vse iz Grada, tem pa bo vseeno, v kateri trgovini bodo kupovali.

Na polici v brezcarinskih trgovinah bi želeli postaviti tudi več doma-

čih izdelkov, vendar nobena od pomurskih delovnih organizacij do sedaj še ni pokazala zanimanja. Pred mesecem so začeli prodajati radgonsko penino (cena je 9 mark), po kateri je veliko povpraševanje, za rute Svilanite Kamnik, izdelke Ilijije Vedrog in Slivovko iz Pleterja. Seveda so še vedno najbolj iskani uvoženi izdelki in pijače, ure in kozmetika. Igrače le-

Nova brezcarinska trgovina v Gederovcih naj bi bila odprta še pred koncem leta 1986.

go so zadnje čase pravi hit, v nekaj dneh so jih prodali 70 kartonov (ker je pač primerna cena). V prihodnje bodo poskušali vključiti še več domačih izdelkov iz usnja, kristala in športno opremo. V brezcarinskih trgovinah prodajajo blago po 50 odstotkov nižji ceni kot v drugih trgovinah, zato je razumljivo, da nekatere firme niso zainteresirane.

SAMO LOJALNA KONKURENCA

Gederovska brezcarinska trgovina bo podobna, narejena po vzoru trgovin, kakršne naj bi stale na vseh mejnih prehodih. Poslovanje bo potekalo prek računalnika in je plod sodelovanja EMONE in KOMPASA. Po površini je dvakrat večja od radgonske, imela pa bo tudi potrebne sanitarne, skladiščne in parkirne prostore. Tudi trgovina v Dolgi vasi, ki naj bi jo

POVEČAN OBISK TUDI V BISTROJU IN PIVNICI

Hkrati z večjim obiskom v brezcarinski trgovini se je povečal tudi obisk gostov v točilnici in restavraciji. Slednja je ves čas vzorno urejena, nastala pa je kot posledica zahtev gostov iz Avstrije, ki so želeli več udobja in dobro hrano. Zaposleni pa vidijo v njej še veliko napak, urediti bi morali prepračevanje, opremo, vitrino, kuhinjo je ob določenih dnevih premajhna, ne morejo dobiti čistil ...

»S kadri so sploh problemi. V glavnem so vsi prej delali v Radenski. Sporazumno so prišli k nam, pritegnili pa so jih tudi boljše osebni dohodki. Seveda pa morajo zato naši delavci več in bolje delati. Prilagajamo se prometu na mejnem prehodu, zato morajo naši delavci delati tudi v deljenem delovnem času in ponoči.

vČasih delajo po 15 ur, nato 7 ur počivajo, pa spet delajo.«

Nasprotno pa se je promet v Kompasovi menjalnici v zadnjih mesecih zmanjšal. Življenje ob reki pa je tudi zdaj vznemirljivo, saj vse kaže, da jo bodo zajezili: spet se bo gladila dvignila, pižmovke pa tudi še živijo. »Pri gradnji elektrarn se bo lahko zaposloval več ljudi,« pravijo. Delo že, ampak ne na račun varnosti in ne na račun večjega poseganja v naravo. Ali bo šlo stoletno delo »burašev« v nič? Odgovor na to vprašanje boli.

BOLJŠE SODELOVANJE Z DRUGIMI TURISTIČNIMI DEJAVNOSTI V POMURJU

Na majhnem pomurskem prostoru deluje kar nekaj pomembnih turističnih organizacij. Če bi vse skupaj združile moči, bi bil uspeh prav gotovo večji, kot pa je sedaj. »Nimamo nekih konkretnih sporov ali kaj podobnega, vendar pa tudi ne delamo nič skupaj. Putnik, Globtur, Radenska — vsak dela posebej. Mi sicer dajemo več dela njim kot oni nam. V lokale Radenske smo na primer poslali že veliko skupin, ki smo jih uspeli dobiti v Gornjo Radgono. Prav tako ponujamo njihove prenočitvene in druge zmožljivosti in predlagali smo že, da bi imela Radenska v prostorih naše poslovalnice posebno vitrino,« je še dodal Drago Domanjko in hkrati poudaril, da je njihova osnovna dejavnost turistična, predvsem obveščanje.

V prihodnje želijo sodelovati v dogajanju v Gornji Radgoni, na sejmih in drugih prireditvah. Nerazumljivo je namreč, da so imeli brezcarinsko trgovino avgusta na sejmišču Zagrebčani (Emona), ki so vse blago pripeljali s sabo.

KOMPAS V POMURJU

Od vseh dejavnosti Kompas je prav gotovo več posredne kot neposredne koristi. Tudi sami nimajo nobenih koristi od zbranih deviz v brezcarinskih trgovinah, saj jih že naslednji dan oddajo banki, prejmejo pa le dinarsko protivrednost (to pa spet traja nekaj časa). In če vseeno poskušamo naštet nekaj koristnih stvari: vsaka gradnja pomeni zaslužek pomurskim delovnim organizacijam, zaposlitev določenega števila delavcev, prodaja izdelkov domačih proizvajalcev, popretnost ponudbe, vsaka brezcarinska trgovina pa je najboljša propaganda, za vse druge trgovske in gostinske lokale.

Bernarda Peček

Najprej sem jo presenetil jaz s svojim nenadnim obiskom, takoj zatem pa še ona mene. Nisem si namreč mogel predstavljati, da je lahko ženska pri devetdesetih letih tako čila in zadovoljna, kot je to Frida Gjurač iz Murske Sobotice. Je resnično simpatična ženska, prepričal pa sem se lahko, da je tudi nadvse komunikativna, saj iz nje energija dobesedno izžareva. Sprejela me je v stanovanju v domu upokojencev na Koceljevi ulici, nedaleč od mestnega vrveža. Sedela sva v naslonjačih med kopicami knjig, najrazličnejših časopisov in fotografij, ki bi jih na hitro težko prešteli. Predvsem pa jo obkroža ogromno razglednic skorajda z vseh koncev sveta, saj je tudi v teh letih zmožna napisati veliko pism. In dopisuje si s svojimi sorodniki v rodni Estoniji na skrajnem severu Sovjetske zveze, kjer ji je stekla zibelka še v prejšnjem stoletju — rodila se je namreč 7. oktobra 1896. leta v mestu Tartu, kulturnem središču —, s sestro v Johannesburgu na jugu Afrike, nečakinjami v Franciji in Združenih državah Amerike itd. Še danes govori in piše v več jezikih, nemškem, ruskem in estonskem. Zlasti slednjega ima posebej v čislju, ker ji je estonsčina razumljivo najbolj pri srcu.

DOLGA POT IZ TARTUJA DO VEČESLAVCEV
90-letna Frida Gjurač, katere dekliški priimek je Matus, rada pripoveduje o sebi in okolici; kratka o načinu življenja. In o vsem tem smo paberkovali v prijetnem domu, kjer sta se nama kaj hitro pridružili hčerka Marta in vnukinja, ki lepo skrbita za njo. S posebnim izrazom v očeh mi je povedala, da je v svojem dolgem življenju lahko spoznala precej trpkega in tudi dobrega, kar ji vliva zaupanje v ljudi. Spomnila se je svojih otroških in šolskih let, ki jih je preživela v daljni Estoniji, ki leži na mrzlem severu ob Baltiku in blizu finske meje. Tu je imel njen oče zares veliko posestvo, ki je obsegalo kar 200 hektarov njivskih in gozdnih površin. Potemtakem izhaja iz bogate družine s petimi otroki, ki so se kmalu po prvi svetovni vojni razkropili na vse strani sveta. Usoda je hotela, da se je mlada Frida leta 1917, ko je že končala gimnazijo in mlekarsko šolo, spoznala z vojnim ujetnikom Janezom Gjuračem iz Večeslavcev v Prekmurju. Zagledala se je vanj in ni trajalo dolgo, ko sta se poročila v daljnji Estoniji. Bilo je prav v času, ko je pljusnil val oktobrske revolucije. Tam se jima je rodil prvi otrok Vlado,

ki zdaj živi na Madžarskem. Za poklic se je izučil v Murski Soboti, pred upokojitvijo pa je bil poddirektor v tovarni mesnih izdelkov v Kaposvaru.
Moža Janeza je vleklo domotožje in tako se je Frida skupaj z njim odpravila na dolgo pot v Večeslavce. »Hotela sem videti svet in mislila sem si, da mi ne more biti slabo. Živela sva pri moževih starših, po dveh letih pa sva se začasno vrnila v Estonijo, ker naju je klical moj oče zaradi razdelitve denarja od prodane zemlje. Spričo mrzlega vremena ni bilo v teh krajih možno pričakovati večjega pridelka,« zgodilo pa se je celo, da so obilni snežni meteži onemogočili požeti ves oves. Tako sva se znova vrnila v Prekmurje in si zgradila novo hišo.
Ker pa iz skope zemlje nisi mogel potegniti veliko, sem se odločila odpreti trgovino in ob njej mlekarno,« živahno pripoveduje Frida Gjurač. Rodili so se jima še štiri otroci: Ludvik in Marta, ki živita v Murski Soboti, Olga je v Puconcih, Janez pa v Zagrebu, kjer je bil dolga leta inženir v Naftaplunu. Danes se Frida posebej veseli osmih vnukov in desetih pravnukov, ki jo obkrožajo.

FRIDA GJURAČ — za njo je 90 let zanimivega življenja.

MLEKARNA IN SIRARNA

Pisalo se je leto 1929, ko se je družina Gjurač preselila v Puconce, kjer so prav tako odprli mlekarno. Toda problem je nastal zaradi prevoza mleka, ki ni bil vedno zagotovljen, s čimer je precejšen del zaslužka padel v

vodo. »Boljši časi so se začeli šele po osvoboditvi leta 1945, ko smo se odločili, da poskusimo srečo v bližnji Murski Soboti. Tudi tu sem odprla mlekarno, in sicer tam, kjer je danes pošta. Mož je bil zbiralec mleka v Puconcih, od koder ga je vozil v Mursko Sobotu. Jaz pa sem popoldne delala tudi sir. Bilo je zares naporno, saj smo imeli mlekarno odprto tudi ob nedeljah, in včasih se mi je zgodilo, da sem zaradi utrujenosti onemogla. Toda Karel Flisar, nekdanji gasilski poveljnik, me je močno spodbujal in tako sem vztrajala vse do upokojitve leta 1955.

PISMA ROMAJO V ŠIRNI SVET

»Precej časa sem stanovala pri hčerki Marti, leta 1973 pa sva se z možem, ki je umrl leta 1975, preselila v dom upokojencev, kjer se počutim zelo dobro. Imam namreč prijetne sosedbe, pa tudi otroci in vnuki me stalno obiskujejo. Nikoli mi ni dolgčas, z zdravjem je še kar dobro, edino

noge mi nekoliko nagajajo. Pa kaj si mislite, pri devetdesetih vendar moram imeti kako bolezen?« je z nasmehom dejala Frida Gjurač. »Ko sem bila še mlada, nisem izpustila nobene veselice, saj sem rada plesala in se zabavala ob glasbi. Zdaj pa najraje prebiram časopise in pišem pisma. Estonija je predaleč, da bi tja potovala, toda spomin njo ne bo nikoli zbledel!« pravi Frida Gjurač, ki mi s ponosom pokaže slike tovarišev Tita in Gorbačova. Še dolgo sva listala po albumih in obujala spomin na preteklost. Ob koncu mi je še zakrila delček estonskega jezika. Zapisal sem si tole: »Palju tervid je õnne minu kallis kodumaa!« Po naše bi to pomenilo: Mnogo zdravja in sreče, moja draga domovina! Tudi jaz sem ji zaželel mnogo, mnogo zdravja in osebne sreče. Čeprav sem jo sedajle prvič srečal, je naredila name močan vtis. Kot ga lahko le izjemni ljudje. In Frida Gjurač to prav gotovo je!

Milan JERŠE

Preskrba, telefonija in Mokoš

V Pomurju imamo troje Črnc, le eni pa so Murski in vanje smo se odpravili z namenom, da jih predstavimo v sliki in besedi. Z drugo ni težko, saj smo je navajeni, četudi nam je čas na terenu skopo odmerjen: teže je bilo v teh meglenih dneh s fotografijo.

Ujeti v objektiv sonce, ki ga ni, ali pa fotografirati, če tega nisi več, je sila tvegano početje in si je potrebno poiskati pomoč. Pa ne bi v reportaži o naših krajih in ljudeh pisali o tem, raje o slabi preskrbi, pričakovanih zvezah s svetom in regulacijo Mokoša v Murskih Črncih ter Šavlovih četverčkih, ki rastejo prav v tej pomurski vasi.

Če gremo po vrsti, je v Murskih Črncih očitno največji problem oddaljenost do oskrbovalnih središč: najdlje je do Murske Sobotice, kjer pa združuje večina vaščanov, in tako, če se da, kupujejo potrebne artikle sproti.

Sicer pa se po nakupih osnovnih živil morajo odpraviti v Krog ali na Tišino. V zadnjem času bolj v Krog, kjer je nova trgovina sicer odmaknjena, zato pa bolj prostorna in ne tako utesnjena kot tista na Tišini, o kateri smo že pisali v Vestniku.

Neke vrste utesnjenost pa označuje tudi telefonija. Že vnaprej je namreč jasno, da bo nova telefonska centrala na Tišini prešibka za vse, ki se želijo priključiti nanjo. Res je sicer bolje nekaj kot nič, in zato so pričakovana, da naj bi se v tem letu priključili 25 telefonskih naročnikov, realna. Ne le novoletna želja pa je, da bi omogočili priključitev še petindvajsetim vaščanom Murskih Črnc, ki si želijo prek telefona zvez s svetom. Kdaj, nam predsednik vaškega odbora iz Murskih Črnc, Alojz Ribas, ki smo ga poiskali na delovnem mestu, ni dal odgovora, ker ga sam tudi ne more dati. Zgovornejši pa je bil pri odpiranju problema stoječih voda Mokoša

v Murskih Črncih, ki predvsem v toplih dneh neprijetno zaudarjajo. Kot smo se prepričali na kraju samem, je prvi sneg letošnje zime začasno zakril probleme, ob katerih si na vodnem gospodarstvu zaenkrat zatiskajo ušesa in menijo, da se bodo primera lahko lotili, ko bo kompleksno rešeno vprašanje gradnje hidrocentral na Muri.

Vaščani pa so se sami lotili dela, opravili s strokovno pomočjo ustrezne meritve, in če ne bo šlo drugače bodo premaknili mostove in vodi omogočili pretok. V

četverčki in živijo v tej vasi. Nanje so vsi vaščani zelo ponosni, saj pravijo, da so redkost in so družini priskočili na pomoč, ko je bilo treba, in po obetih bodo spet. Tokrat jih nismo obiskali, saj smo še polni vtisov v praznovanju njihovega prvega rojstnega dne v službi družbenega knjigovodstva v Murski Soboti. Ko bodo nekoliko bolj varno zakorakali, pa bo gotovo priložnost, da jih spet predstavimo, posebno še, če se bo s kakšnim darilom odrezala še kakšna pomurska tovarna. V Murskih Črncih nimajo nobene, zato pa imajo večino ljudi za-

Taka je zimska podoba Murskih Črnc.

to, da na našlovo, na katerega so se obrnili, ni potrebnih sredstev, ne verjamejo povsem, in sodili bi, da imajo prav. Sicer pa bo svoje pokazal čas. Prav pa je, da na problem stoječih voda v Murskih Črncih opozarjajo tudi pozimi, ne le poleti, ko bo neprijetno zaudarjalo.

Prijetnejša od zapisanih pa je, kadar je govor o Murskih Črncih, tema pogovorov o Šavlovih, ki so pravzaprav prvi pomurski

poslenih drugod in pozna se, da imajo poleg zemlje tudi stalni vir zaslužka. Kmetje pa so od 290 prebivalcev le štirje taki, ki živijo izključno od tistega, kar jim daje za vloženi trud zemlja. Ta zdaj počiva, in kot je razvidno s fotografij, je snežna idila tista, ki prevladuje.

Brigita Bavčar

Foto: Štefan Celec

Ko Erih ne bo več bobnal s kuhalnicami

Če bi po lendavskih trgovinah spraševali, kdo pri njih kupi največ kuhalnic, bi se nekateri trgovci gotovo spomnili na Tüškejeve. Pa ne zato, ker bi jih kdo potreboval v kuhinji za pripravljanje jedi, temveč jih nosijo za najmlajšega člana družine (obiskuje 4. razred OŠ Drago Lugačič) Eriha. In kaj naj bi on počel s kuhalnicami? Pogledajte na fotografijo: s njimi torej igra na domače bobne! In če bi ga slišali, kako dobro mu gre od rok, bi težko prepoznali, da nima pravih pa-

lic in pravih bobnov. Namesto prave bobnarske opreme si torej pomaga s kuhalnicami, kuhinjsko posodo in papirnati škattami. Pa skorajda ni melodije, ki je ne bi tako znal zaigrati, oziroma spremljati drugih muzikantov. Zgodilo se je že celo — v Termah v Lendavi — da je za nekaj časa nadomestil bobnarja Mira, ki je igral pri ansamblu Rendez-vous. Obiskovalci so ga komaj videli izza vseh tistih bobnarskih pripomočkov, ob koncu nastopa pa so mu navdušeni

zaploskali. To je bilo pred približno 4 leti. Še prej, ko je bil star okrog 5 let, pa se je preskusil pri nekem ansamblu iz Vojvodine, ki je gostoval v hotelu Lipa v Lendavi. Tudi takrat je požel buren aplavz.

Erih nam tega sicer ni povedal, toda zdi se nam, da najbrž mine redko kateri dan, da ne bi vzel v roke kuhalnico, pa zabobnal Debele deklice (to najraje) ali kakšno drugo melodijo. Včasih se zberejo še drugi fantje iz okolice, in takrat nastane kar cel ansambel.

»Ko bom odrasel, bom ustanovil svoj ansambel, ki se bo imenoval Rendez-vous III,« nam je v pogovoru dejal Erih. Trenutno pa si najbolj želi, da bi dobil prave bobne. Toda kako do njih? Boljši stanejo okrog 2 milijona dinarjev, rabljene pa je tudi težko dobiti za manj kot 400.000 dinarjev. Starša — mama dela v računovodstvu v tovarni Indip, oče pa se ukvarja z graviranjem in slikarstvom — mu sicer obljubljata, da mu bosta kupila prave bobne, toda zaenkrat še nista uspela v ta namen izdvojiti toliko denarja od družinskega proračuna. Vendar čuti, da bi bila to za njunega sina dobra naložba.

Erih je zares nadarjen bobnar — samouk, in še tako mlad!

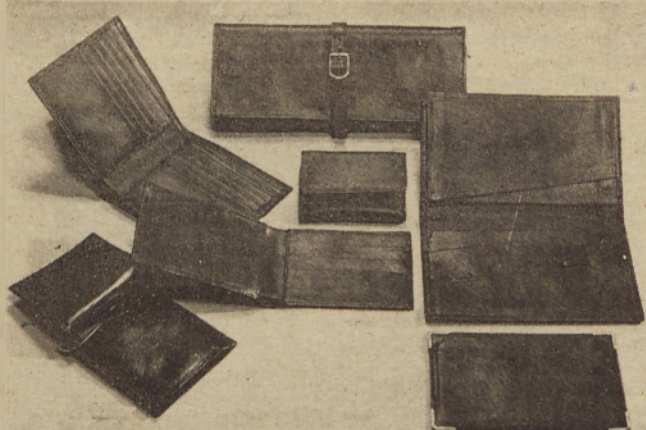
Jože Graj

Plastična posoda, papirnata škattla in kozica, pa dve kuhalnici — to so zaenkrat bobnarski pripomočki Eriha Tüškeja, učenca 4. razreda OŠ v Lendavi. In če bi lahko slišali, kako dobro mu gre od rok, bi mislili, da igra na prave bobne. Na take pa mu gre še bolje!

TOZD Proizvodnja galanterije
OBRAT Drobna galanterija ŽIŽKI

*Vsem občanom,
poslovnim
partnerjem in
članom kolektiva
želimo srečno,
zdravo
in uspehov
polno
novo
1987. leto!*

KOMUNA BELTINCI

Se priporoča s svojimi mizarskimi, žagarskimi, keramičarskimi in pečarskimi uslugami.

**VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM,
OBČANOM IN DELAVCEM ŽELI
SREČNO 87!**

**Vsem poslovnim partnerjem
in članom kolektiva
iskreno čestitamo.**

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1987!

AVTORADGONG

DEJAVNOST ZADRUGE:

- izdelava predmetov iz plastičnih mas in umetnih smol za industrijsko kooperacijo in široko potrošnjo
- izdelava in montaža vseh vrst mizarskih izdelkov
- izdelava raznovrstnih kovinskih izdelkov
- izvajanje vseh vrst inštalaterskih del (elektrika, vodovod, centralno ogrevanje itd.)
- izvajanje vseh vrst zaključnih del v gradbeništvu
- izvajanje toplotnih izolacij na bazi pen
- izdelovanje orodij za brizganje in preoblikovanje pločevine
- izvajanje del po posebnih naročilih

Zadruga s svojimi člani kooperanti opravlja zaključna dela gradbeništva, industrijsko kooperacijo in storitve. Vsa dela izvršujemo kvalitetno po pogodbenih rokih in konkurenčnih cenah.

Upravno poslopje splošne obrtne zadruge Prekmurka v Murski Soboti, Kladarjeva 15.

Delavci in člani zadruge želimo poslovnim partnerjem, kooperantom in naročnikom naših storitev, srečno in poslovno uspešno novo leto 1987!

gorenjevarstroj

Industrija in montaža n. sol. o. Lendava
Industrijska cesta
Telefon: h. c. (069) 75 271

TOZD TOVARNA VARILNE OPREME

Transformatorji za varjenje
od 120—400 A

Usmerniki za varjenje
od 200—600 A

Polevatomati za varjenje
od 120—600 A

Točkainiki za točkasto varjenje
od 10—40 KVA

Piroji za sočelno obžigalno varjenje
do 40 KVA

Stroj za sočelno vertikalno varjenje betonskega
železa v fazi in na mestu gradnje

Rezalna tehnika

Naprave za mehanizacijo varjenja in linije za varjenje
(inženiring)

TOZD MONTAŽA — PURLEN

Purlen A (predizolirane cevi)
od Ø 21,3—Ø 406 mm

Purlen B (izolacijski plašči)
od Ø 18—Ø 114 mm

Varvent (ventilacijske cevi)
od Ø 83—Ø 1250 mm

Verflex (ekspanzijske posode)

Projektiranje in montaža vodovoda in centralne
kurjave

Projektiranje in montaža cevovodov kotlov,
rezervoarjev in ventilacij

TOZD VARIS

Sanitarne kabine

Kopalnice z WC

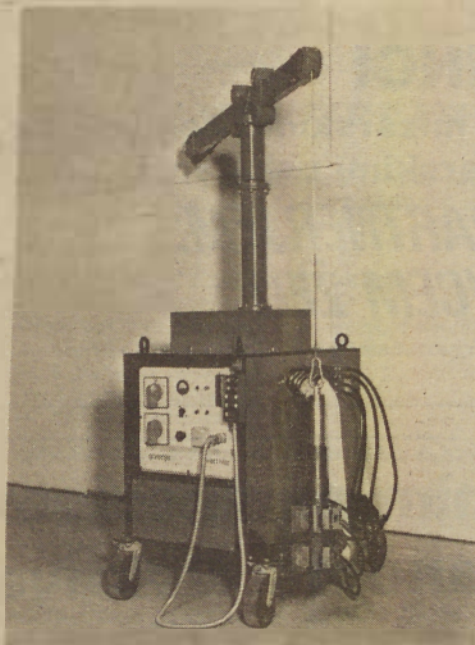
Kopalnice brez WC

Kabine za WC

Kabine za tuš

Izdelava betonskih strešnikov in stemenjakov

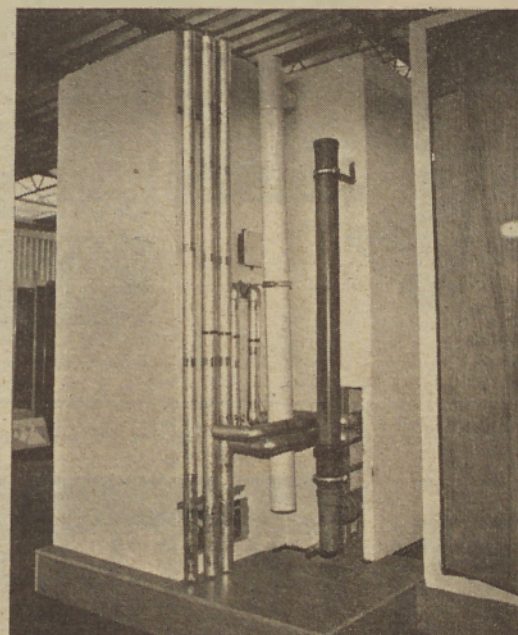
Izdelava razne betonske galanterije

Stroj za sočelno vertikalno varjenje armatur

Ekspanzijska posoda za sončne sisteme centralnega ogrevanja

Sanitarna kabina

Srečno novo leto 1987!

Zemeljski plin bo postal osnovni energetska vir

Čeprav je z lastnimi viri energije Slovenija slabo oskrbljena, temu vprašanju v preteklosti nismo namenili posebne pozornosti. Še v začetku sedemdesetih let je bila energija na svetovnem tržišču razmeroma poceni, saj je sod nafte stal okoli 2 dolarja in z nakupom posebnih težav nismo imeli. Po tem času pa so se začele razmere vse bolj zaostrovati, energija je postajala dražja, zaradi naših težav s plačilno bilanco pa je tudi oskrba z naftnimi derivati začela pešati. Posledica tega je bila, da smo začeli iskati nove vire in eden od teh je tudi zemeljski plin. Kot nov energetski vir smo v Sloveniji zemeljski plin vključili v letu 1978, ko je bil slovenski plinovodni sistem zgrajen

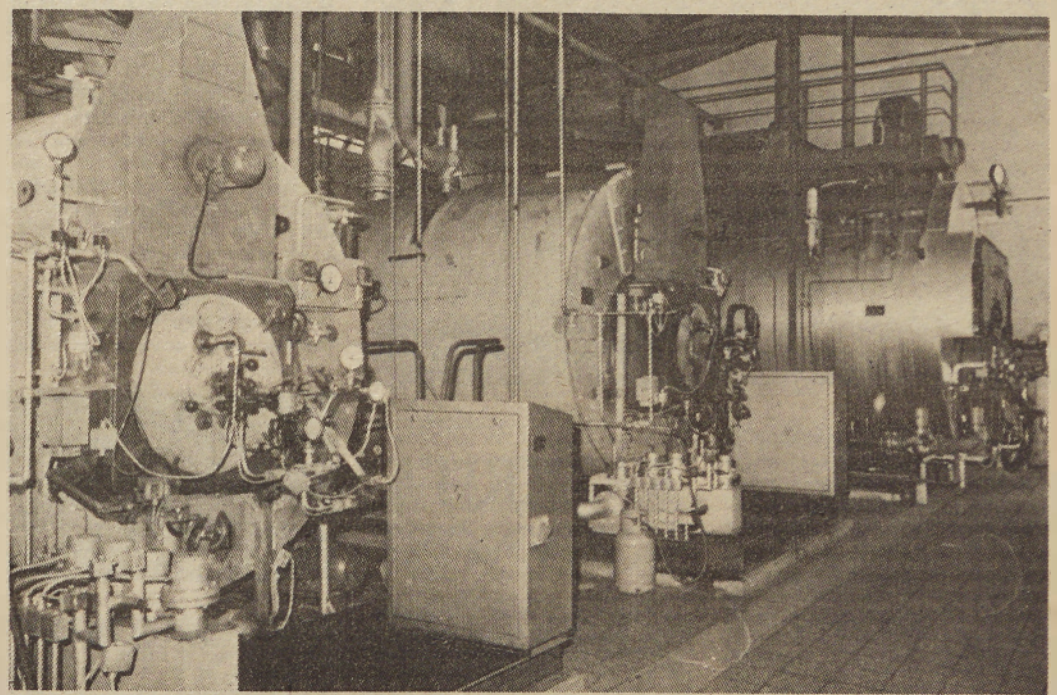
usklajevanja med organizacijami združenega dela — bodočimi porabniki zemeljskega plina.

Brez težav v začetku seveda ni šlo, saj so v nekaterih organizacijah združenega dela oklevali z odločitvami, za republiško soglasje pa je bilo potrebno zagotoviti takšno predvideno porabo plina, da bo naložba ekonomsko upravičena. Prizadevanja pa so obrodila sadove in še pred iztekom lanskega leta so v obeh občinah sklenili samoupravni sporazum o združevanju sredstev za gradnjo plinovodnega omrežja, po vseh pripravljalnih delih pa je 15. aprila letos gradnja plinovoda tudi stekla.

Nosilec te naložbe, Petrolova delovna organizacija Zemeljski

so dobili ustrezno odškodnino, vse površine pa so po gradnji spravili v prvotno stanje, kmetijske površine pa ponovno usposobili za pridelavo. Med gradnjo v naseljih je bilo narejene nekaj škode tudi na komunalnih napravah, bilo je nekaj primerov, ko je bilo poškodovano vodovodno omrežje in je v nekaterih organizacijah združenega dela prišlo zato tudi do prekinitve proizvodnje. Delno so bili krivi izvajalci, ki niso bili dovolj pazljivi in so morali škodo tudi povrniti, predvsem pa je vzrok za škodo treba pripisati pomanjkljivemu podzemnemu katastru. Tudi pri pošiljkah nekaterih delov za plinovod se je zatikalo, vseeno pa je izvajalcem uspelo, da so dela v glavnem pravočasno končali in plinovod je do glavnih merilnoregulacijskih postaj že tudi napolnjen s plinom.

In zakaj se je pomursko združeno delo odločilo za gradnjo plinovoda? Osnovni razlog je bil v boljši in zanesljivejši oskrbi z energijo, saj sta od te najbolj odvisna nadaljnji razvoj in uresničitev postavljenih ciljev. Tudi pomurske organizacije združenega dela so namreč v preteklosti uvedle v tehnološki postopek proizvodnje goriva, ki so derivati nafte, prav oskrba s temi pa je bila večkrat nerodna in je bilo zato treba iskati nadomestni vir. Magistralni slovenski plinovod v

S pripravi na kurjenje s plinom so najdlje v soboški Muri, kjer je kotlovnica že usposobljena za ta nov energetski vir.

zemeljskim plinom količina dimnih plinov dosti manjša, lahko pa jih tudi znatno bolj ohladimo, saj ni nevarnosti za korozijo kurilnih in dimovodnih naprav. Meritveni podatki pri porabni-

na pa bi bile še večje, če bi šli v tako imenovano mikroplinsko omrežje posameznih porabnikov.

Samo s tem, da tekoče gorivo zamenjamo s plinom, pri tem pa še naprej ohranimo vročevodne sisteme, namreč pravih učinkov ne bomo dosegli. V Radenski, denimo, ugotavljajo, da je izkoristek kotlarne in vročevodnega omrežja, ki je dolgo nekaj kilometrov, le 65-odstoten in tudi s prehodom na plin se ta izkoristek ne bo bistveno izboljšal. Zato že v prihodnjem letu načrtujejo plinsko napeljavo v pralnici, zatem fizioterapiji, postopoma pa bodo tako usposobili vse porabnike in takrat bodo resnično lahko govorili o maksimalni izkoristčnosti energetskih virov.

Ludvik Kovač

Foto: Albert Abraham

Porabniki zemeljskega plina v soboški občini bodo DO Mura, PZC tozd Bolnica, Mesna industrija tozd Klavnic, Tovarna mlečnega prahu, IMP Blisk, IMP Pannonija, Intes tozd Mlinopek, Platana, Mesna industrija tozd Predelava, Stanovanjska skupnost, Pomurski tisk in SGP Pomurje. V radgonski občini pa so za gradnjo plinovoda združili sredstva Radenska, Avtoradgona, Elradova tozda Antene in kabli ter Elektronika in elektromehanika, Element, Mura tozd Moda, Kmetijski kombinat tozd Mesoizdelki in Intes tozd Pekarna. Pomurski porabniki so za to združili skoraj 547 milijonov dinarjev.

Tako rekoč edina slaba lastnost plina je, da je požarno-eksplozijsko veliko bolj nevaren od drugih goriv. Vendar pa to rešujejo s posebnimi varnostnimi sistemi in ustrezno avtomatiko, če so ljudje o uporabi dobro obveščeni in za njo usposobljeni, pa tudi teh težav ne bi smelo biti. Vsek, ki dela s plinom, mora opraviti poseben preizkus znanja in novi pomurski porabniki plina so svoje kurjače za to že usposobili. Seveda pa bodo morali v organizacijah združenega dela temu vsaj v začetku nameniti posebno pozornost, poostroiti kontrolo in nadzor, vse to pa ustrezno vgraditi tudi v svoje samoupravne splošne akte.

Gradnja osnovnega plinovodnega omrežja v soboški in radgonski občini je v glavnem končana, plin je že speljan do glavnih merilno-reducirnih postaj v Rakičanu in Boračevu, zdaj pa opravljajo še zadnje meritve in načrtujejo, da bo v februarju tudi uradni prevzem. Gradnja plinovodov in usposobitev kotlovnice pravkar poteka, najdlje pa so z deli v Muri, kjer bodo med prvimi kurilno olje zamenjali z zemeljskim plinom.

v takšnem obsegu, da je bil sposoben prevzeti prve količine zemeljskega plina.

Del Pomurja se je že med prvimi vključil v gradnjo slovenskega plinovodnega omrežja, saj je bil že pred dobrim desetletjem zgrajen plinovod do lendavske Naftne, po naključju pa je zajel tudi ljutomersko občino, kjer so se med prvimi priključile na plin tudi Križevske opekarne. Soboška in radgonska občina se takrat v gradnjo plinovoda nista vključili, so pa že kmalu stekla prizadevanja, da bi plinovod speljali tudi v ti dve občini. Nadaljevanje gradnje plinovodnega

plin, je po uspelem natečaju dela zaupal zagrebškemu Monterju in IMP Ljubljana, v izvedbo gradbenih del pa so se uspešno vključili tudi gradbinci SGP Pomurje iz Murske Sobote in 14. oktober iz Gornje Radgone. Po besedah predstavnikov delovne organizacije Zemeljski plin so izvajalci vsa dela zadovoljivo opravili, čeprav je med gradnjo prihajalo do nekaterih težav. Gradbinci Pomurja so tovrstna dela opravljali prvič, niso poznali tehnologije, pa tudi izkušnje niso imeli, so pa pokazali veliko pripravljenosti in volje, da jih kar najbolje opravijo. Več težav so imeli celo s 14.

Poleg ekoloških prednosti in boljše izkoriščenosti energije je plin tudi zanesljivejši vir, saj njegova dobava ni odvisna od vremenskih in drugih razmer, pa tudi skladiščenje ne zahteva dodatnih vlaganj. Prehod na plin bo razbremenil tudi obratna sredstva posameznih organizacij združenega dela, saj ne bo zalog, ki so pri kurilnem olju bile nujne, porabo plina pa bodo plačevali za nekaj.

Ceprav so potrebe po plinu v Sloveniji večje od razpoložljivih količin, v delovni organizaciji Zemeljski plin zagotavljajo, da z oskrbo ne bo večjih težav. Poleg zemeljskega plina, ki ga zdaj dobivamo prek Češkoslovaške in Avstrije iz Sovjetske zveze, naj bi že v letu 1988 začeli dobivati plin tudi iz Alžirije. Iz Sovjetske zveze dobiva Slovenija pogodbeno letno 686 milijonov m³ zemeljskega plina, poleg tega pa so v zadnjih letih dobili še nekaj dodatnih količin zunaj pogodbe, v tem srednjeročnem obdobju pa se bodo pogodbene količine še povečale. Po letu 1988 pa bo Jugoslavija dobila še okrog 250 milijonov m³ zemeljskega plina iz Alžirije, kar bo izpolnilo naše potrebe po tem energetskem viru.

neposredni bližini je tako ponudil priložnost, da postane zemeljski plin osnovno gorivo. To odločitev je podkrepilo tudi dejstvo, da zemeljski plin ne zahteva velikih in dragih predelav obstoječih kotlovnice, kjer so kot osnovno gorivo uporabljali kurilno olje. Plin, ki je eden najzanesljivejših virov, saj je verjetnost redne oskrbe večja kot pri drugih gorivih, pa ima prednost tudi z ekološkega vidika, saj je eno najčistejših goriv, kar bo gotovo imelo tudi dolgoročni učinek na okolje, v katerem živimo. Raziskave so namreč pokazale, da zemeljski plin pri popolnem zgorevanju 683-krat manj onesnažuje okolje z žveplovim dioksidom kot lahko kurilno olje, zato je

kih plina so pokazali, da so energetski izkoristki pri zemeljskem plinu za 15 odstotkov boljši kot pri drugih gorivih, prednosti pli-

Razpisna komisija tozda OŠ France Prešeren Črenšovci razpisuje prosta dela in naloge

ravnatelja tozda.

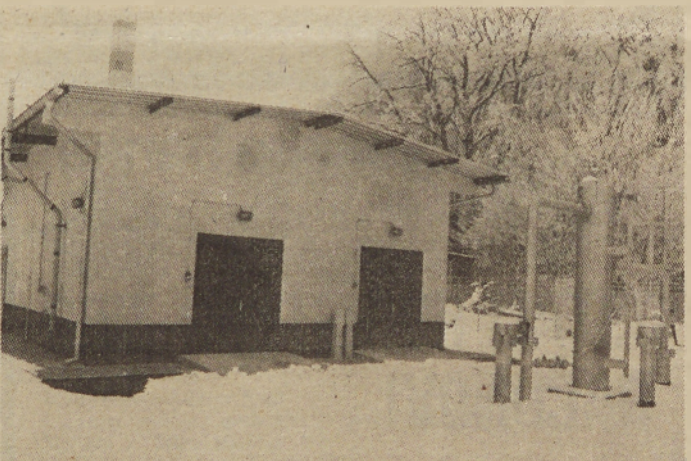
Kandidati morajo poleg določil iz 511. člena Zakona o združenem delu izpolnjevati še pogoje iz 73. člena statuta tozda, in sicer:

- Učitelji, ki izpolnjuje pogoje iz 96. člena Zakona o OŠ, šolski svetovni delavci in drugi delavci, ki imajo ustrezno višjo ali visoko izobrazbo pedagoške smeri,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu,
- da ima pravičen odnos do odgovornosti za gospodarjenje z družbenimi sredstvi.

Kandidat bo imenovan za dobo 4 let. Kandidati naj pošljejo pisna dokazila o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni od objave razpisa na naslov:

Razpisna komisija tozda OŠ France Prešeren Črenšovci.

Kandidati bodo obveščeni v 15 dneh po izbiri.

Glavna merilno-reducirna postaja v Rakičanu, do koder je speljan visokotlačni plinovod, od tu pa se nadaljuje srednjetačni plinovod do porabnikov v Murski Soboti.

sistema v Pomurju so pomurske občine opredelile kot prednostno nalogo v Dogovoru o skupnih temeljnih planov razvoja Pomurja v letih 1981—1985, konkretno pa so to nalogo opredelili v resolucijah soboške in radgonske občine za leto 1985. Nosilki aktivnosti in priprave na gradnjo plinovoda sta postali delovni organizaciji Radenska in Mura, ob sodelovanju medobčinske gospodarske zbornice in Zavoda za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota, ki sta prevzeli tudi začetne materialne obveznosti in

oktobrom, ki je tovrstna dela že opravljal, vendar še ni usposobljen, da bi vse potekalo brezhibno.

Kot že rečeno, povsem brez težav tudi tokrat ni šlo, vendar so bile po besedah izvajalcev in investitorjev te znatno manjše kot na nekaterih drugih območjih. Čeprav je gradnja plinovoda potekala po kmetijskih površinah in so se morali dogovarjati z mnogimi posamezniki, so ti pokazali veliko razumevanja in so v glavnem tudi vse nesporazume sproti reševali. Lastniki zemljišč

Izkušnje porabnikov zemeljskega plina bodo gotovo spodbudile tudi druge organizacije združenega dela, da si bodo za osnovni energetski vir izbrale zemeljski plin. Z zgrajitvijo plinovoda do Murske Sobote in Gornje Radgone pa se ponujajo tudi možnosti, da se na ta vir priključi tudi široka poraba oz. gospodinjstva. Seveda pa so za to potrebne določene okoliščine, saj se lahko posamezna gospodinjstva na plinovodno omrežje priključijo le prek ustrezne komunalne organizacije, ki si mora za to pridobiti soglasje republiškega komiteja za energetiko.

čim večja poraba plina izrednega pomena za ekološke razmere tudi v pokrajini ob Muri.

Plin kot energetski vir pa ima tudi druge tehnološke prednosti pred drugimi gorivi. Samo izgorjevanje je popolnejše, saj se plin idealno meša z zrakom, s tem pa so tudi izgube energije manjše. Pri kurjenju s tekočimi gorivi je za 1 kilogram mazuta potrebnih od 10 do 12 kubičnih metrov zraka za izgorjevanje in takšna je tudi količina dimnih plinov, ki uhajajo neizkoriščeni. Temperatura teh dimnih plinov, ki jih spuščamo v ozračje, presega tudi 200 stopinj Celzija in tako izgubljamo približno četrtno energije, medtem ko je pri kurjenju z

ABC POMURKA
MESNA INDUSTRIJA n. sol. o.
Murska Sobota

Na osnovi 110. člena Samoupravnega sporazuma o združitvi v DO Delavski svet delovne organizacije ABC POMURKA — Mesna industrija M. Sobota

RAZPISUJE

dela in naloge individualnega poslovnega organa

— direktorja delovne organizacije.

Kandidati morajo poleg pogojev, ki jih določa 511. člen Zakona o združenem delu, izpolnjevati še naslednje:

1. visoka izobrazba ekonomske, živilskotehnoške, veterinarske ali pravne smeri,
2. 5 let delovnih izkušenj.

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati v 8 dneh na naslov: ABC POMURKA — Mesna industrija, Bijedičeva 11 — splošno-kadrovska služba.

Gradnja plinovoda v soboški in radgonski občini je bila letošnja največja naložba v infrastrukturo v Pomurju in hkrati tudi ena največjih gospodarskih naložb v zadnjih letih. Predračunska vrednost celotne skupnosti je nekaj več kot 1 milijardo 822 milijonov dinarjev, sredstva zanj pa so zagotovili bodoči porabniki plina v soboški in radgonski občini, Petrolova delovna organizacija Zemeljski plin in Interesna skupnost za nafto in plin. Porabniki zemeljskega plina v obeh občinah so prispevali nevrtačljiva sredstva v višini 30 odstotkov od vrednosti naložbe, 40 odstotkov združenih nepovratnih sredstev gospodarstva Slovenije, zbranih za realizacijo razširitve plinovodnega omrežja, je prispevala Interesna skupnost za nafto in plin, preostalih potrebnih 30 odstotkov sredstev pa je prispevala delovna organizacija Zemeljski plin. Še pred končanjem te naložbe pa je investitor ugotovil, da je na osnovi uspešne oddaje gradbenih in strojno-tehnoloških del nekaj sredstev ostalo in jih je možno vrniti tistim, ki so zanj združili sredstva. Tako so tem vrnili nekaj več kot 211,5 milijona dinarjev, kar pomeni, da se je za toliko zmanjšala tudi vrednost naložbe. V vrednost te naložbe je vključena gradnja visokotlačnega in srednjetačnega plinovoda do glavnih merilno-reducirnih postaj ter gradnja nizkotlačnega plinovoda do porabnikov in zgraditev merilnih postaj pri le-teh. V naložbo pa niso zajeta sredstva, ki bodo potrebna za gradnjo plinovodov in priključkov v organizacijah združenega dela.

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

DUTY FREE SHOP

POTNIKI V MEDNARODNEM PROMETU!

Pri prestopu jugoslovanske državne meje se ustavite v prosto carinskih prodajalnah delovne organizacije KOMPAS JUGOSLAVIJA in sicer na cestnem mednarodnem mejnem prehodu LJUBELJ in GORNJA RADGONA. Kmalu pa bodo take prodajalne odprte tudi na cestnih mednarodnih mejnih prehodih KORENSKO SEDLO, RATEČE in GEDEROVCI. V teh prodajalnah lahko kupite novoletno darilo ali darilo za kakšno drugo priložnost, kot na primer: uvožene alkoholne pijače, tobakne izdelke, kozmetiko, igrače, ure, izdelke iz zlata, športno opremo in podobno.

DELAVCE NA ZAČASNEM DELU V TUJINI pa vabi delovna organizacija KOMPAS JUGOSLAVIJA poleg v zgoraj navedene prodajalne še v prosto carinsko prodajalno v MOTELU MEDNO kmalu pa tudi v HOTEL KOMPAS V KRANJSKI GORI.

Za nas takšni prizori niso kaj posebnega, za mesto, kot Luzern, pa že: »Beži, psiček,« pravi labod, »če ne, bo po tebi!«

Se pred sto leti je imelo tibetansko pleme Lhopa navedeno, da so na vsaki svatbi pojedli nevestino mater. Tako so dosegli, da ni bilo niti enega poročenega moškega, ki bi imel taščo.

pa se vendarle zgodi

Makedonski kralj Demetriji Potiorocetis je v tretjem stoletju pred našim štetjem uvedel izredno visok davek na prodajo mila. Demar je potreboval za darila silno dragi heteri. V današnjih časih tak davek vsaj pri nas ne bi bil posebno uspešen, po porabi mila smo na predzadnjem mestu v Evropi.

Ho Si Min, vodja narodnoosvobodilnega gibanja v Vietnamu, je bil v mladosti kuhar v londonskem hotelu Carlton, kjer je kot vodja kuhinje delal Escoffier, eden najbolj znanih kuharjev v zgodovini. Ho Si Min je bil tako nadarjen, da je postal Escoffierov prvi pomočnik.

RAZKRITA SKRIVNOST

Te dneve je javnost v Veliki Britaniji precej razburilo razkritje skrivnosti, ki so jo skrivno varovali več kot pol stoletja. Francis Watson, pisec biografije o osebnem zdravniku kralja Georgea V., lorda Dawsonu, je namreč objavil poročilo, v katerem navaja, da je zdravnik Dawson 20. januarja 1936 71-letnemu in hudo bolnemu monarhu vbrizgal v žile injekcijo kokaina in injekcijo morfina. Tako je storil dejanje evtanazije, kralju je pomagal »dostojanstveno« umreti. Seveda je evtanazija nezakonita in kazniva.

Biograf je v prvem življenjsku kraljevega zdravnika zamočal skrivnostni dogodek. Zda pravi, da na željo zdravnikove vdove (biografija je izšla pet let po Dawsonovi smrti). Tokrat je bolj zgovoren in piše tudi o nekoliko čudnih razlogih za evtanazijo, ki naj bi jih zdravnik upošteval. Prvi je dostojanstvena smrt, drugi pa pravi čas smrti, da so vest o koncu kraljevega življenja prinesli jutranjiki, ne pa večerniki, katere je zdravnik smatral za »manj primerne«.

Javnost, vsaj velik del, obsoja dejanje, medtem ko dvor molči. Na evtanazijo naj bi namreč pristala tisti čas tako kraljica Mary kot waleški princ. Predstavniki Buckinghamske palače je za tisk izjavil le to, da »se je vse zgodilo že pred dolgo časa«.

URA NA VODO

Ura in voda nista bila nikoli prijatelja, celo precej takšnih ur, ki se ponasajo z oznakami, da so nepropustne za vodo, je klavirno prenehalo delati, ko so jih lahko-verneži temeljito namočili.

Zato je zares presenečenje, da prihajajo ure, ki vodo nujno potrebujejo za svoje delovanje. Znana izdelovalka ur, elektronska tvrdka Texas, je izdelala ure, ki jih je treba od časa do časa namočiti, da brezhibno delujejo.

Skrivnost teh ur je v tem, da jim energijo dajejo nove baterije. Pravzaprav so nove le po obliki,

v njih pa se skriva v bistvu že 200 let stara Voltova baterija, to je naprava, ki jo sestavljajo tanke ploščice iz bakra in cinka. Ko v posebne odprtine na zadnji strani ure kanemo nekaj kapljic vode, se v bateriji sproži proces, v katerem pozitivno naelektreni ioni potujejo s cinkovih ploščic na bakrene, prosti elektroni pa stečejo preko zunanega tokokroga. Ta tok elektronov poganja urni mehanizem.

Kot pravijo izdelovalci teh ne-navadnih ur, zadošča nekaj kapljic navadne vode iz pipe (destilirana ni uporabna, ker ne vsebuje dovolj elektrolitov) za cel teden dni delovanja. V sili je dobro tudi pivo ali kokakola ali ora oziroma vse tekoče.

Ure izdelujejo s kazalci in z digitalnimi prikazalniki, njihova življenjska doba pa je okrog 10 let. Pa še poceni so, saj stanejo okrog 4.300 dinarjev.

ODVISNO OD TAŠČE

— Boste tudi tokrat silvestrovali kje zunaj?
— Če bo tašča še naprej tako tečna, potem nam drugo ne preostane.

VSako DRUGO DREVO

Zaradi umazanega zraka se suši vsako drugo drevo v Švici, piše v analizi, ki so jo opravili po naročilu švicarske vlade. Pregledali so 8.000 dreves na različnih koncih države in ugotovili, da je polovica bolnih. Pred letom dni je bilo bolnih le 36 odstotkov. Strokovnjake posebno skrbijo drevesa na obronkih Alp, ki so edina naravna zaščita proti plazovom. Po najnovejših podatkih niso švicarska drevesa nič bolj zdrava od zahodnonemških. Glavni vzrok za propadanje je kisli dež. Švica je začela redno pregledovati svoje gozdove pred tremi leti, ko so ugotovili, da hitro umirajo.

POTNIKOM V POMOČ

Redoljubni Zahodni Nemci nameravajo pobarvati svoje vlake tako, da bo že od daleč videti, kam peljejo. Vsi mednarodni vlaki bodo okrašeni s široko rdečo in rožnato črto, ekspresni s svetlo in temnomodro, lokalne vlake bo moč prepoznati po turkizni v dveh tonih, primestne pa po oranžni in rumeni. Direktor železnice je še povedal, da bodo tudi vozne rede natisnili v omenjenih barvah.

PREDNOVOLETA ŠIROKOSRČNOST

— Nekateri proizvajalci so z novoletnimi popusti skoraj neverjetno širokosrčni.
— Saj ne gre za širokosrčnost, le pretiranih zalog bi se radi rešili. Če bi nekateri dali vsaj še kakšnih deset odstotkov popusta, bi pred koncem leta kaj prodali skoraj po realnih cenah...

Petindvajset ljudi — seveda alpinistov — je obnovilo znameniti spomenik Sovjetska domovina v Volgogradu. Kolikšne so mere spomenika, kaže tale delavec na palcu.

ODREZAVI SOBESEDNIK

— Tlač, ste pri vas izpolnili letni plan?
— Ne!
— Pa ga boste?
— Ne!
— Ste premalo delali?
— Ne!
— Se je zatikalo pri surovinah?
— Ne!
— A veš odgovoriti še kako drugače, ali samo s tem prekletem NE?
— Ste imeli vsaj kakšno prekinitev dela?
— DA!

IZ MOJEGA DNEVNIKA

Pajdaš Bela je prišel v hotel, pa je dal recepciji 5 geteov na roko in se je pri razgledu. Receptor je fčari leto k kufarju: »Tui ti gverau 5 jünfof.« Kufava pa fčari k heluari. Eto ti gverau 5 jünfof ka ti mi pred duri potuodo. Fala lejpa! Heluar pa hitu k recepciji: »Tui ti gveravlen 5 jünfof ka iau ti biv dužen. Doj zavaliu.« Belu ki se pa razgleda s sebe naj nido, pa je pravo recepciji, naj uje mi 5 jünfof da nazaj. Iak se je tudi zgodi- lo, te pa več niče nihomi nej biv nika dužen.

Nos in ljubezen

Ko gre za ljubezen, pri živalih ne igra glavno vlogo srce, marveč nos. To znanstveniki že dolgo dobro vedo. Ko je čas za parjenje, izločajo samice posebne izločke, ki z vonjem privabljajo samce. Pri nekaterih žuželkah so samci tako občutljivi za ljubezenske vonje, da jih zaznajo tudi na velike daljave. A tudi nekateri samci oddajajo vonjavni ljubezenski klic. Tak primer so podgane, pri katerih samec izloča dišečo (ali smrdečo) snov, ki sproži v zapletenem hormonskem sistemu samice procese, ki omogočijo zaploditev. Nedavno objavljena študija o vlogi vonja pri parjenju oziroma spolnosti pa je pokazala, da igra vonj tudi pri človeku svojo vlogo.

Raziskovalci iz Philadelphije so dokazali, da feromoni v moškem znoju pomagajo ženskam pri urejanju reprodukcijskega cikla na optimalno dolžino, s čimer se možnost oploditve ustrezno poveča.

Poskuse sta opravila raziskovalec George Preti in raziskovalka Winnifred Cutler. Devetim prostovoljkam sta tri mesece dajala vohati pot izpod pazduhe moških, nato pa sta beležila, kako se je spremenil menstruacijski ciklus prostovoljk. Uredil in ustavil se je na 29 dni in pol, medtem ko je prej trajal različno dolgo, od 26 dni naprej.

Se bolj zanimive so bile raziskave v višjih šolah, kjer sta oba raziskovalca odkrila, da se menstruacijski ciklus sestanovalk uskladijo in trajajo enako dolgo. Ugotovila sta tudi, da imajo ženske, ki vsaj enkrat tedensko spijo celo noč z moškim, v veliki večini normalen ciklus.

Ugotovitve so presenetljive, vendar zaenkrat še premalo dokazane. Nekaj pa je najverjetneje le na stvari.

Samantha Fox (20), najboljša plačani britanski toples-model, pevka, manekenka za večerne toalete, lastnica bara... z letnim zaslužkom pol milijona funtov.

Ljubljanska banka

Pomurska banka Murska Sobota

OBRTNIKI IN OSTALI KORISTNIKI ŽIRO RAČUNOV!

Sporočamo vam, da bomo s

1. januarjem 1987

prenesli vse posle v zvezi z žiro računi, ki ste jih doslej opravljali v poslovni enoti v Murski Soboti na Trgu zmage 7, na

ENOTO BANKE NA KIDRIČEVI ULICI 17 (prek hotela Diane)

V naši enoti na Kidričevi ulici, ki bo od 1. januarja 1987 poslovala od 7.00 do 18.00 ure, bomo opravljali naslednje posle:

- Otvoritev žiro računov
- Vsa dinarska vplačila in izplačila
- dvig izpiskov (tja bo prenešana tudi omarica za izpiske žiro računov)

KREDITI ZA DROBNO GOSPODARSTVO

V bančni enoti na Kidričevi ulici bomo sprejemali tudi vloge za kredite za drobno gospodarstvo:

- obratna sredstva
 - razširjeno reprodukcijo
- Pri opravljanju svojih poslov se bodo stranke lahko poslužile tudi posebne sobe.

Na Kidričevi ulici bomo tudi v prihodnje opravljali vse posle v zvezi s tekočimi računi, hranilnimi vlogami in menjavo tuje valute.

SREČNO 1987!

25
ALPINA
1960
1985

ALPINA

MOTORNE ŽAGE

Ugoden nakup
za devizna sredstva
vam nudi:

AGROSTROJ LJUBLJANA

LJUBLJANA, Celovška 34, tel.: (061) 313-062
METALKA, Dalmatinova 2, telefon: 327-261
AGROTEHNIKA-GRUDA, Tržaška c., telefon: 268-341
TRGOAVTO — prodajalne: BREŽICE, CERKNICA, IDRIJA
LOGATEC, REKA, UMAG, BEOGRAD

Prva pomoč pri prometni nezgodi

Ali se znajdemo pri prometni nezgodi, če smo neposredno udeleženi kot vozniki, kolesarji ali pešci? Naša dolžnost je, da pomagamo, kolikor moremo. Ukrepajmo hitro in odločno — vendar premišljeno!

Premisljimo, kaj moramo najprej ugotoviti, kaj in kako pomagati. Zavarovati moramo poškodovanca in sebe pred drugimi vozili, da ne bo prišlo do ponovne nezgode. Ko smo naredili

vse potrebno, damo poškodovancu prvo pomoč. Pri tem pazimo, da ne povzročimo več škode kot koristi.

Voznik avtomobila je dolžan prepeljati poškodovanca do najbližjega zdravstvenega zavoda ali zdravnika le, kadar ni nobene nevarnosti, da bi zaradi nepravilnega načina transporta škodil poškodovancu! Če prevoz odredi milica, smo to dolžni storiti. Pri lažjih prometnih nezgodah je

voznik dolžan poškodovancu povedati svoje ime in naslov in na zahtevo pokazati tudi osebne dokumente. Kdor je udeležen v hujši prometni nezgodi, mora, potem ko je storil najnujnejše, ostati na kraju nezgode, dokler ne pridejo organi, ki bodo opravili ogled.

Zakaj vse lahko uporabimo papir?

Ves papir v kuhinji spravljajte v košu. Lahko ga uporabite za brisanje rok, loncev, mastnih pekačev, vedric. Papir rabite, ko čistite zelenjavo, sadje, nože in vilice, da se miza ne umaže. S papirjem brišete štedilnik, pečico, okvirje, z njim čistite kljuko, okna, mastne deske, z mastnim papirjem podžigate ogenj. V časopisni papir zavijete mlado zelenjavo in druge rastline, da ponoči ne pozebejo.

Star časopisni papir polijemo z vodo in ga pustimo en dan. Potem ga ozmemo in naredimo iz njega kakor jabolko debele kroglice. Posušimo jih in dajemo med kurivo. Gorijo počasi in dajejo velik žar. Samo na eni strani potiskan papir spravljamo; nanj lahko pišemo in potem prepisujemo na čisto; otroci lahko na njem vadijo. Dajemo ga lahko tudi pod pecivo.

Naš dom

ANEKDOTE

Neka gospa je na vsak način hotela, naj ji Bernard Shaw nekaj napiše v spominsko knjigo.

»Takih stvari običajno ne pišem,« je rekel slavní pisatelj. Toda gospa mu ni dala miru in nazadnje ji je ustrelel:

»Odkritosrčno mnenje o ženskah bo mogoče izraziti šele takrat, ko ne bo na svetu niti ene več.«

Shaw je srečal prijatelja, ki mu je povedal:

»Zvedel sem, da ima pisec komedij Conrad že nekaj časa čudovito lepo ljubico.« Shaw je z običajno ujedljivostjo pripomnil:

»Res čudno! Prepričan sem bil, da pri Conradu spi samo občinstvo.«

Bernard Shaw se je na enem svojih potovanj ustavil tudi v Črni gori. Popeljali so ga na Lovčen, da bi videl Njegošev grob in si z višine ogledal črnogorsko primorje. Ko je stal na vrhu, ga je neki domačin vprašal, o čem premišlja, ko gleda vse to kamenje. »Jaz o ničemer,« je odgovoril Shaw, »a če vi ob pogledu na kamenje vedno kaj premišljate, potem živijo v teh krajih sami filozofi.«

Nekoč so se prijatelji čudili slavnemu grškemu filozofu Sokratu, kako da je ostal čisto miren, ko ga je neki nesramnejši brcnil. Filozof se je opravičil:

»Oh, če bi me bil brcnil osel, ali naj bi ga tožil?«

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

VOŽNJA POZIMI JE NEVARNA

Prometna varnost se pozimi zaradi hitro spreminjajočih se vremenskih razmer naglo slabša. Zima, ki se še ni dobro razmahnila, že pušča nevšečnosti, na katere mora računati sleherni voznik. V tem času se pogosto pojavljajo megla, poledica in sneg. To povzroča nevarnosti na cestah, zlasti če cestno podjetje pravočasno ne spluži snega ali posipiše cest. Zato je potrebno biti skrajno previden tako pri vožnji kot hoji, posebej če cesta ni v celoti poledenela, temveč le na določenih krajih. Mnogokrat se zaradi nevidenih poledenelih odsekov cest zgodijo hude nezgode, s tem pa tudi nastanejo hude posledice. Menimo, da pozimi ne zadostuje zgolj voznikova previdnost, temveč je za zimske razmere potrebno pripraviti tudi vozilo. Priporočljivo je, da imajo vozniki s seboj tudi vrečico s peskom in lopato, kajti utegne se zgoditi, da avtomobil zaradi poledice ne bi mogel speljati. Odveč tudi ni žična ali navadna vrvi, s katero nas lahko drugo vozilo izvleče ali pa pomagamo mi. Seveda si varne vožnje ne moremo zamisliti brez dobrih zimskih gum ali verig. Dobro in priporočljivo je imeti v vozilu tudi signalno luč, s katero se zavarujemo ob slabši vidljivosti in ponoči ob okvari vozila ali prometni nezgodi.

Kakšen ukrep je najučinkovitejši in kateri pripomoček je najpomembnejši, je težko svetovati, kajti nikoli ne vemo, kaj bomo potrebovali. Če vozilo drsi po cesti ali ga zanaša, se lahko izkušeni voznik z ustreznim manevriranjem izogne nevarnosti, medtem ko se pri začetnikih zaradi neizkušenosti in naglega pritiska na zavoro čisto zgodi, da vozilo zdrkne s ceste v obcestni jarek. Izkušeni vozniki vedo, da je potrebna vožnja po ledeni in zasneženi cesti skrbno opazovati že daleč naprej ter jo prilagoditi cestnim razmeram, zlasti če je vidljivost dobra. Vožnja pozimi pa je nevarna zaradi tega, ker nikoli ne vemo, kaj bo naredil nasproti vozeči voznik, pa tudi pešec, ki ne upošteva, da vozila ni mogoče ustaviti tako hitro kot poleti. In kaj storiti, če nam grozi, da bo vozilo zaneslo po cestišču. Osnovno pravilo je ohraniti mirno kri in živce. Naloga vsakega voznika naj bi bila, da obvlada vozilo tako, da ne bo trčilo v drugo vozilo ali ogrozilo življenje drugemu udeležencu v prometu. Vožnja zahteva skrajno previdnost slehernega voznika, in če bomo tako ravnali, bomo veliko pripomogli k zmanjšanju prometnih nezgod na naših cestah.

Viljem Čerpnjak

NASVETI ZA VSAKDAN

Saje so izvrstno gnojilo za lončnice. Prelijte jih z vrelo vodo, v kateri ste raztopili malo sode. Tako naj stojijo od 10 do 14 dni in vsak dan jih premešajte, potem pa zalijte z njimi cvetlice. Madeže od črnih na perilu odpravimo tako: perilo potopimo v surovo mleko in ga pustimo, dokler se mleko ne skisa. Madež izgine. Potem izperemo. Če je treba ponovimo.

Madeže od rdečega vina takoj potresite s soljo in čez nekaj časa operite, enako madeže od sadnega soka.

Kako pokončujemo mrčes?

Klopov, ki se zažro živali in človeku v kožo, se rešimo, če kane-mo nanje olje. Zoper komarje se namažemo z limoninim sokom ali janeževim oljem. Iz spalnice preženemo komarje tako, da laterno namažemo na robovih z medom, razredčenim z vodo, jo prižgemo in postavimo v spalnico. Zapremo vrata in okna. Kmalu so vsi komarji na njej in lahko jih pokončamo. Laterno nato očistimo.

Polže preženemo iz kleti tako, da postavimo na tla skodelico mleka. 8 dni pobiramo in uničujemo polže vsak dan. Drugo leto se ne pojavijo več.

Mravlje prepodimo iz stanovanja tako, da damo tja, kjer se pojavijo, z medom ali sirupom namazan papir. Mravlje s travnika ali vrta pa prepodimo, če jih potresemo s premogovnimi sajami.

Naš dom

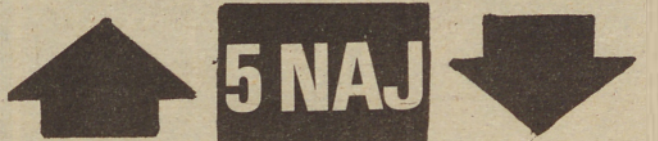
POMANJKANJE VIDA

Svet v dveh barvah

Presenetljivo veliko ljudi se rodi z dedno napako pri razlikovanju barv. Ugotovili so, da ima barvno slepoto 8,4 odstotka moških in le 0,4 žensk. Barvna slepota lahko zavaja, saj ti ljudje zelo dobro razlikujejo barve, samo ne tako kot ljudje z normalnim vidom. Prava barvna slepota je zelo redka, saj samo eden od 40 tisoč ljudi ne vidi sveta v barvah, temveč kot sliko na črno-belem televizorju. Človeško oko lahko razlikuje 55 tisoč različnih barvnih odtenkov.

Barvno slepilo ni nobena bolezen, je dedno pomanjkanje celic, občutljivih na barve.

RADIO MURSKA SOBOTA

Vsako sredo v oddaji 21-232

LESTVICA TEGA TEDNA:

1. Mandarina — Don Juan
2. I wanna wake up with you — Boris Gardiner
3. Ne joči — Miha Balažič
4. Hold on tight — Samantha Fox
5. Baby goodbye — Rendez-vous

Naš predlog:

Take my breath away — Berlin
Pod oknom sem stal — Don Juan
Rekla si — Miha Balažič

Lestvica nastaja s sodelovanjem hi-fi videostudija na Kidričevu 25, telefon 25 577, 69000 Murska Sobota.

Glasovnice, dopisnice, pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

DOMAČI RECEPTI

CVRTJE PO SOBOŠKO

Za to jed potrebujemo: od 20 do 25 dag praške šunke, 5 dag masti ali olja, od 8 do 10 jajc, malo soli in rdeče paprike, ter 2 ali 3 cele čebule.

Kako pripravite jed? Šunko narežite na kocke in jo na masti malo ocvrite. Očiščeno čebulo posolite in jo dušite do mehkega. Z vilicami stepemo jajčka, dodamo papriko in vegeto ter vse skupaj zamešamo. Maso nato pečemo in samo obračamo.

ŠUNKINI ZAVITKI

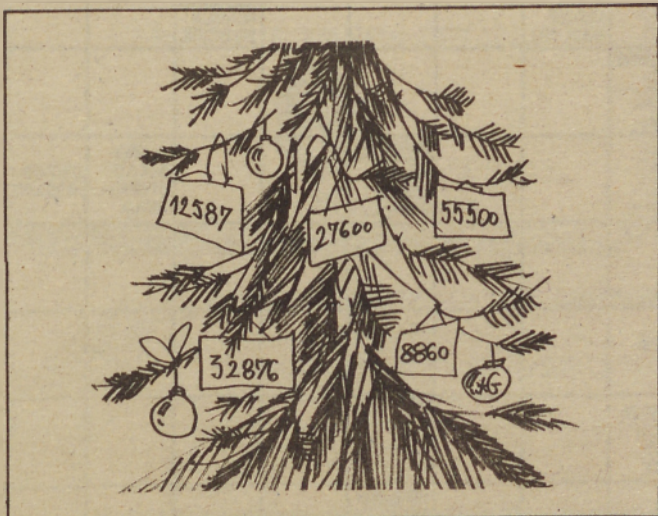

Šunko tanko narežemo in naložimo na desko ali masten papir. Smetano stepemo, ji primešamo hren in sol. Napolnimo dresirno vrečko. Šunko nabrizgamo in zavijemo v ruladice. Naložimo na porcelanasto hladno ploščo in okrasimo s peteršiljem, listi zelene solate ali krešo, ki smo jo sami vzgajili v lončku. Poleg ponudimo toast.

Kaj potrebujemo za 4 osebe?

20 dag tanko narezane šunke, 20 dag hrena, 1,5 dcl sladke smetane sol, poper po okusu.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrtega, 8. januarja na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota. Objavljene pripise honoriramo.

- To je portret naših sindikalistov: nič ne morejo! (B. Kuhar)
- In zakaj nimajo ščipalk na ustih? (Debela M.)
- Na žalost, vse več je faraonov pa tudi mumij je vse več. (M. Mertik)
- Če je kdo proti, naj dvigne roko! (B. Roškar)
- Ti delegati delajo izključno z glavo. (B. Žnuderl)

BRZOPARILNIK

Vsebine: 50, 75, 100, 125, 150, 200 in 220 litrov.

PREDNOSTI:

- hitro kuhanje v pari pogojeno z veliko talno površino in ugodnim toplotnim izkoristkom,
- hitro izparevanje vsebine vode,
- ekonomična poraba goriva zaradi primerne izvedbe kuršča,
- dosledni izkoristek toplote,
- udobna in enostavna uporaba zaradi nizke izvedbe in prekučne priprave,
- številne uporabne možnosti za pripravo živinskih krmil, brzoparilnik perila, brzoparilnik za kuhanje.

Priporočljiva šamotna obzidava kuršča. Pred kurjenjem kotel obvezno napolniti z vodo.

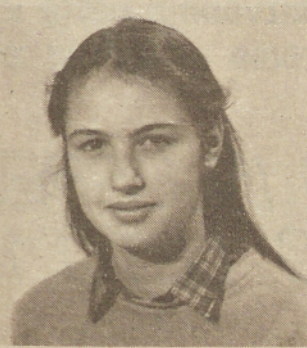
KOVINSKA INDUSTRIJA VRANSKO p. o.
63305 VRANSKO, TEL.: 063/724-010, 724-146, 724-147

TELESNOKULTURNA PRIREDITEV V LJUTOMERU

Petra Peischl in Hary Steržaj športnika leta

HARY STERŽAJ

PETRA PEISCHL

Zveza telesnokulturnih organizacij občine Ljutomer je pripravila tradicionalno telovadno akademijo, na kateri so prikazali nekatere aktivnosti ter razglasili najboljše športnike, društva in selekcije. Slavnostni govornik na prireditvi je bil predsednik Zveze telesnokulturnih organizacij Stane Šoster, ki je opozoril na dosežene uspehe v dejavnosti šolskih športnih društev, rekreaciji in tekmovalnem športu.

Na slavnostni akademiji so razglasili za najboljšega športnika občine Ljutomer za leto 1986 kegljača Harija Steržaja, republiškega članskega prvaka. Za najboljšo športnico pa so razglasili strelko Petro Peischlovo, tretjeuvrščeno tekmovalko na republiškem mladinskem prvenstvu. Za najboljšo društvo so izbrali TVD Partizan Cven, najboljšo šolsko športno društvo je na OŠ Šafarsko in za najboljšo selekcijo pa so izbrali odbojkarje Ljutomera — jesenske prvake v drugi republiški ligi. Podelili so tudi priznanja ZTKO Ljutomer. Ta so prejeli: Milan Rožman, vodja teniške sekcije Ljutomer, Jože Štraki mlajši, igralec OK Ljutomer, Milan Ploj, vodja nogometne sekcije Križevci, Aleš Vrbančič, judoisti iz Ljutomera, ter mladinsko nogometno moštvo Veržaja, ki se je uvrstilo v četrtfinale republiškega pokala.

KOŠARKA

Zmagi Sobočank in Sobočanov

V nadaljevanju prvenstva v slovenski ženski košarkarski ligi je ekipa Metalservisa Pomurje v Murski Soboti brez večjih težav premagala Čerknico s 95:55. Strelke: Kosijeva 24, Kuharičeva 19, Geričeva 16, Drožinova 11, Kovačičeva 9, Borčeva 6, Korenova 4 in Lihtenegrova 3 koše.

V tekmovalju druge republiške košarkarske lige — vzhod je Pomurje v Slivnici premagalo domačo ekipo s 95:74. Strelci za Pomurje: Juteršnik 31, Rajbar 27, Klemar 14, Gomboc 7, Kerčmar 6, Tinev 4, Tuhar 4 in Banič 2. Košarkarji Radgone pa so tesno izgubili doma z vodenjem Kovinarjem iz Štor z 78:79. Strelci: Fridau 24, Štihec 14, Sakovič 12, Roškar 10, Horvat 9, Škof 4, Dokl 3 in Kumer 2.

JUDO

Fajhtinger prvi, Erjavčeva druga

V Ljubljani je bilo 23. mednarodno judoistično tekmovanje Nagoka 86 za pokal Dela, na katerem je sodelovalo 661 judoistov. Med njimi so bili tudi pomurski judoisti in judoistke ter se lepo odrezali. Najuspešnejši je bil Fajhtinger, ki je v kategoriji do 60 kg zasedel prvo mesto. Kisilak pa je bil v kategoriji do 65 kg tretji. V ženski konkurenci je Erjavčeva v kategoriji do 52 kg zasedla drugo, Rajnarjeva pa v kategoriji do 61 kg šesto mesto.

T. K.

NOVOLETNA LOTERIJA

POSKUSITE SREČO S SREČKAMI
NOVOLETNE LOTERIJE,
SAJ VAS ČAKA 174.685 DOBITKOV
V SKUPNI VREDNOSTI
144.000.000 DIN.

GLAVNA PREMIJA
10.000.000 DIN

ŽREBANJE 6. JANUARJA 1987

SREČO JE TREBA DELITI

LOTERIJA
SLOVENIJE

Radenska, tozdar Naravno zdravilišče vabi na
brezalkoholno silvestrovanje
v ljubljanski dom v Radencih.

V ceno 9.000 din je poleg večerje vključen tudi spominček, animacija, bogat srečelov in brezalkoholni šampanjec za ob polnoči.
Za ples bo igral Ivan Baranja
Vabljeni!

MURSKA SOBOTA

Privlačen telovadni večer

TVD Partizan Murska Sobotica je v počastitev dneva oboroženih sil pripravil tradicionalni telovadni večer. Številnim obiskovalcem, med katerimi je bilo veliko staršev nastopajočih, so prikazali delo s posameznimi oddelki. V programu je sodelovalo okrog 250 nastopajočih, med katerimi velja posebej omeniti nastop pionirk s poletni in ritmično gimnastiko, ki je navdušila občinstvo. V soboškem Partizanu, kjer imajo pestro dejavnost, bodo z novim letom uvedli tudi vadbo v športni gimnastiki za dečke. Na uspelem in privlačnem telovadnem večeru je obiskovalce pozdravila podpredsednica Partizana Murska Sobotica Draga Vlahovičeva.

— ŠPORTNO IN TOVARIŠKO SREČANJE —

Najboljša ekipa ZRVS

V počastitev dneva oboroženih sil je občinski odbor ZZB NOV Murska Sobotica pripravil tradicionalno športno in tovariško srečanje, ki se ga je udeležilo šest ekip. Tekmovali so v kegljanju, streljanju z zračno puško in šahu. Najuspešnejša je bila ekipa ZRVS, ki je zmagala v vseh treh disciplinah in postala končni zmagovalci.

Rezultati — kegljanje: ZRVS 323, ZSMS 250, ZZB in ZVVI 242, UNZ 211 in JLA 204 podrti keglji; streljanje: ZRVS 726, OŠTO 721, ZSMS 703, UNZ 665, ZB 624, ZSMS II 569 in JLA 521 krogov; šah: ZRVS 17,5, OŠTO 13,5, UNZ 13, JLA 10, ZZB in VVI 6 in ZSMS brez točke. Skupni vrstni red: 1. ZRVS 18 točk, 2. ZSMS 10, 3. OŠTO 10, 4. UNZ 10, 5. ZB in VVI 8 ter JLA 6 točk.

— NAMIZNI TENIS —

Dve ekipe na republiško prvenstvo

Prvenstvo SV regije za mladince in mladinke, ki je bilo v Murski Soboti, je zbralo 13 ekip mladincev in 4 ekipe mladink. Prvenstvo je bilo kvalifikacija za republiško prvenstvo in od Pomurcev sta se uvrstili dve ekipi mladincev Sobote, pri mladinkah pa je ekipa Sobote prva rezervna.

Prva ekipa Sobočanov — Kuzma, Žitek, Fridrih, brez poškodovanega Mirka Ungerja — ni imela težkega dela za prvo mesto, ko je v finalni skupini premagala Maribor s 5:1 ter drugo ekipo in Fužinar s 5:0. S tretjim mestom se je uvrstila na republiško prvenstvo druga ekipa — Ōri, Rihtarič, Smodiš, osmo mesto je zasedla ekipa Beltinec in deveto tretja ekipa Sobote. Pri mladinkah je ekipa Sobote zasedla tretje mesto, ko je v boju za drugo mesto izgubila z Mariborom s 4:5.

M. U.

— STRELSTVO —

Prvi poraz Noršinec

V petem kolu tekmovalja prve republiške strelske lige so Noršinci gostovali v Mariboru in prvo izgubili z ekipo Avgust Majerič za en sam krog razlike 1466:1465. Posamežno: Bukovec 376, Horvat 367, Balaško 364 in Špindler 358 krogov. Izgubili so tudi strelci Ljutomera v srečanju z ekipo I. pohorskega bataljona iz Ruš s 1429:1469 krogov. Posamežno: Filipič 364, S. Kapun 359, Robnik 358 in I. Kapun 348 krogov. Po porazu so Noršinci zadržali na tretje mesto, Ljutomer pa se bori za izpad.

Tudi v drugi republiški strelski ligi so odigrali peto kolo. V pomurskem derbiju je Panonija premagala Tišino s 1426:1416 krogov. Posamežno: Karo 367, Turner 358, Donša 354 in Kovačič 347 za Panonijo ter A. Flegar 358, S. Flegar 356, Gider 351 in Števanec 351 krogov za Tišino. Impol iz Slovenske Bistrice pa je premagal Muro s 1448:1438 krogov. Posamežno: Balaško 369, Horvat 358, Šifter 356 in Dundek 355 krogov. Po petem kolu je Mura na tretjem, Panonija na četrtem in Tišina na petem mestu, vsi pa imajo po 6 točk.

Dvojna zmaga Murske Sobote

Občinska strelska zveza Ljutomer je v počastitev dneva oboroženih sil pripravila tradicionalno tekmovalje v streljanju z zračno puško, ki je bilo že štirinajsto po vrsti. Sodelovale so mladinske in članske reprezentance pomurskih in ormoške občine. Največ uspeha so imeli strelci iz soboške občine, ki so zmagali v obeh konkurencah.

Rezultati — mladinci — ekipno: Murska Sobotica 710, Ljutomer 703, Ormož 680 in Radgona 124 krogov. Posamežno: Simon Flegar 182, Franc Gider (oba MS) 182 in Rajko Robnik (Ljutomer) 182 krogov. Člani — ekipno: Murska Sobotica 725, Ljutomer 707, Radgona 677, Ormož 662 in Lendava 630 krogov. Posamežno: Branko Bukovec 187, Štefan Balaško (oba MS) 182 in Aleš Slanič (Radgona) 181 krogov.

Zmagala SD Turnišče

V počastitev dneva JLA je bilo v Lendavi tekmovalje z zračno puško, na katerem je sodelovalo osem ekip. Prvo mesto je zasedla SD Štefan Kovač iz Turnišča s 697 krogi pred Ina-Nafo 667 in Lendavo 662 krogov. Med posamezniki je zmagal Roman Kurnija (Turnišče) s 179 krogi pred Mladenom Kosijem (Lendava) 175 in Francem Korenom (Turnišče) 174 krogov.

A. Sep

— ŠAH —

Zmagovalec Danilo Hari

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobote je pripravilo decembrski hitropotezni turnir, na katerem je sodelovalo 21 šahistov. Najuspešnejša sta bila Ciril Logar in Danilo Hari, ki sta zbrala po 17,5 točke. Sledijo: Boris Kovač 15,5, Alojz Kos 15, Jože Gaber 14,5, Igor Kos 14, Štefan Režonja, Božo Bolčič in Ivan Nerat po 11,5, Franc Kuhar 11 točk itn.

Končni vrstni red letošnjih hitropoteznih turnirjev je naslednji: Danilo Hari 105 točk, Boris

Kovač 96, Ciril Logar 88, Igor Kos 70, Štefan Režonja 47, Alojz Kos 41, Jože Gaber 40, Ivan Nerat 36, Bogdan Hari 28 in Matija Gabor 18 točk itn.

Novoletni turnir v Puconcih

Šahovska sekcija Partizana iz Puconec pripravlja v soboto, 27. t. m., novoletni šahovski turnir. Turnir bo ob 16. uri v prostorih gostilne Kuhar. Najboljši bodo prejeli nagrade, ki sta jih prispevali Elektrotehna in Potrošnik.

Prvo mesto Zanatlji

V Lendavi je bilo šahovsko tekmovalje za memorial Šinka, na katerem je sodelovalo pet ekip. Zmagala je Zanatlja iz Čakovca pred Slovenskimi Konjicami in Radensko Pomurje iz Murske Sobote.

TELESNOKULTURNA PRIREDITEV V MURSKI SOBOTI

Plakete, pokali, nagrade in priznanja

V soboški kinodvorani je bila tradicionalna telesnokulturna prireditev ŠPORT-SOLIDARNOST, ki so jo skupno pripravili ob iztekajočem se letu TKS, OSZS in ZČRD. Slavnostni govornik, predsednik skupščine TKS Murska Sobotica Milan Bratkovič, je osvetlil dosežene uspehe v telesni kulturi v soboško občini, ki so zavidanja vredni, hkrati pa nakazal nekatere usmeritve. Na slovesnosti so podelili plakete, nagrade in zahvalne listine TKS Murska Sobotica. Plakete so prejeli: Alojz Flegar s Tišine, Jože Horvat iz Beltinec, Andrej Berden iz Tropovec, Franc Kološa in Herman Štici iz Murske Sobote. Nagrade TKS so podelili: Mariji Lah-Vildovi in Antonu Kranjcu iz Murske Sobote ter Mariki Nagy iz Dobrovnika. Zahvalni listini pa sta prejela Občinska strelska zveza Murska Sobotica ob 30-letnici delovanja in NTK Sobotica ob praznovanju 20-letnice delovanja. V letošnjih delavskih športnih igrah soboške občine je v devetih panogah sodelovalo 174 ekip s 1173 udeleženci. V skupni uvrstitvi je zmagala Mura pred Mesno industrijo in Panonijo. Razglasili so tudi najboljše pomurske športnike, športnice in športne kolektive. Za najboljšega športnika so razglasili rokojborca Franca Podleska, državnega članskega prvaka in četrtouvrščenega na svetovnem prvenstvu, drugi je kajakaš Štefan Varga, državni članski prvak, tretji pa motociklist Janez Štefanec, državni prvak v razredu 750 ccm. Za najboljšo športnico Pomurja so razglasili kegljavo Mariko Nagy, svetovno prvakinja in rekordirko. Drugo mesto so dodeli šahistki Brigiti Čavuzič, četrtouvrščeni na republiškem članskem prvenstvu, tretje pa igralci badmintona Bredi Koren, trikratni republiški mladinski prvakinja. Za najboljši letošnji športni kolektiv so razglasili BD Mura iz Kropa, ki se letos ponša s tremi državnimi naslovi in ima tri državne reprezentante. Drugo mesto je zasedel NTK Sobotica, ki letos slavi 20-letnico uspešnega delovanja in ima dva državna reprezentanta, tretje pa KK Ljutomer, katerega člani so letos 33 krat zmagali in postavili dva državna rekorda. Prireditve, katere izkupiček je bil namenjen za soboško kirurgijo, so popestrili člani folklorne skupine Tine Rožanc iz Ljubljane.

ROKOBOBBA

Nasevski prvi v Beogradu

V počastitev 22. decembra je bilo v Beogradu tradicionalno rokojborstvo tekmovalje mladincev do 18 let, ki ga je pripravil Partizan iz Beograda. Sodelovali so tudi pomurski rokojborci in dosegli lep uspeh. Najbolje se je odrezal Nasevski, ki je zasedel prvo mesto, kar je prijetno presenečenje. Mekicar je bil četrti, Temlin in Mesičec šesta ter Kranjc osmi.

B. D.

— ODBOJKA —

Prehodni pokal JLA

V počastitev dneva oboroženih sil je odbojkarji klub Pomurje iz Murske Sobote pripravil tradicionalni odbojkarji turnir. Sodelovale so tri ekipe. Rezultati — JLA — Pomurje 2:0, JLA — Radenska 2:2 in Pomurje — Radenska 2:1. Vrstni red: 1. JLA, 2. Pomurje, 3. Radenska. Zmagovalna ekipa JLA je prejela prehodni pokal.

— MALI NOGOMET —

Lendava druga

Na četrtem tradicionalnem turnirju veteranov v malem nogometu v Zalaegerszegu na Madžarskem je sodelovalo šest moštev iz ČSSR, Avstrije, Jugoslavije in Madžarske. Nogometaši Lendave so postali zmagovalci v B skupini in premagali Bekescabo s 5:3 in Marcelhazo s 3:1 ter se uvrstili v finale. V tekmi za prvo mesto pa so izgubili z Interjem iz Bratislave s 6:1. Tako so zasedli drugo mesto, kar je lep uspeh.

F. Bobovec

— KONJSKI ŠPORT —

Adonis MS prvi

Na četrtri dirki za zimski pokal na dunajskem kasaškem dirkališču je med 13 letenskimi konji zmagal letošnji jugoslovanski rekorder za triletnike Adonis MS Marka Slaviča iz Ključarovec na vajeih znanega profesionalca Leopolda Kernbichlerja. Na 1800 m dolgi progi z avioštartom je Adonis MS dosegel kilometrske čas 1:20,1. V tej dirki sta sodelovala še Marko Slavič z Duono MS, zasedel je sedmo mesto, ter Branko Puhar iz Veržaja z Rebecko, zasedel je deseto mesto.

— NAMIZNI TENIS —

Radenci in Radgona

V Radgoni je bilo občinsko tekmovalje SSD v namiznem tenisu, katerega so se udeležili tri šole. Pri učencih je zmagala OŠ Radenci pred Radgono in Radenci II, posamežno: Rihtarič pred Cerkičem in Brumcem. Pri učenkah je prvo mesto pripadlo OŠ Radgona pred Radenci I in Radenci II, posamežno pa je zmagala Vomerjeva pred Vurginecovo in Šantlovo. V moških dvojicah sta zmagala Rihtarič—Kučan, v ženskih pa Vurginec—Vomer.

I. D.

PISMO IZ BERLINA

Veseli smo bili prijatelj iz Murske Sobote

Namiznoteniška sekcija Slovenskega kulturno-prosvetnega in športnega društva Slovenija iz Zahodnega Berlina je v počastitev dneva republike organizirala tradicionalni ekipni namiznoteniški turnir, na katerem je sodelovalo 12 ekip. Ekipa se tekmovala v pionirski, mladinski in članski konkurenci. V pionirski konkurenci je prvo mesto zasedla ekipa Reinickendorfer Füchse pred STC Carl-Diem-Oberschule, CFC Hertho 06 in Slovenijo-Berlin. V mladinski konkurenci je zmagal NTK Sobote iz Murske Sobote pred mladinskima reprezentancama Berlina I. in II. ter Slovenijo-Berlin. V članski konkurenci pa je prvo mesto zasedla ekipa NTK Sobota pred Reinickendorfer Füchse, TTC Jadran in Slovenijo-Berlin. Zelo veseli smo bili naših prijateljev iz Murske Sobote. Njihov športni uspeh je v ponos nam, ki živimo v Berlinu, posebno pa članom namiznoteniške sekcije društva Slovenija. NTK Sobota se je berlinski športni javnosti predstavil kot eden vodilnih v domovini, ki ima dober naraščaj. Tako so namiznoteniški igralci Sobote svoj klub in slovenski namizni tenis predstavili v najlepši fuči.

L. Ozmec

Srečno novo leto

TOVARNA OBLAČIL IN PERILA
MURSKA SOBOTA

 agrotehnika - gruda
TRGOVINA

KMETOVALCI, POSEBNA UGODNOST!

Do konca decembra prodajamo SILAŽNI KOMBAJN LIFAM—KEMPER, enoredni, po ceni 696.400 din, franko tovarna. Cene veljajo do konca decembra 1986. Prodajamo tudi ves proizvodni program tovarne LIFAM iz Stare Pazove.

Informacije:

AGROTEHNIKA-GRUDA

Murska Sobota tel.:
21 381, 21 508

Ljutomer tel.:
81 420

Lendava 75 345

- proizvodnja bencinov
- plinskih olj,
- kurilnih olj, topil,
- metanola, formalina,
- umetnih smol,
- izolacijskega materiala,
- raziskave in proizvodnja nafte in plina,
- proizvodnja opreme za naftno industrijo

INA

NAFTA LENDAVA

*SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1987!*

OZ

»AVTOPREVOZ« Maribor
PE MURSKA SOBOTA

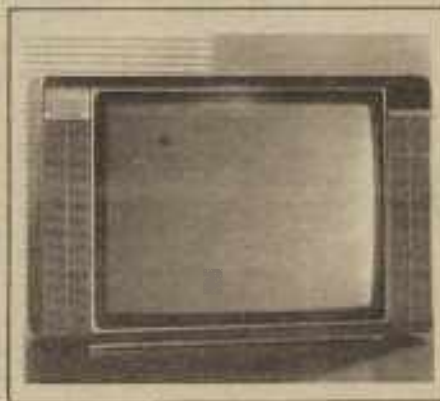
Lendavska 19 a

telefon: 22-051

**ŽELI VSEM POSLOVNIM
PARTNERJEM,
KOOPERANTOM
IN OBČANOM SREČNO 1987!**

**Cenjene
stranke
obveščamo,
da
opravljamo
vsa strojna
dela z naj-
sodobnejšo
mehanizacijo.
Opravljamo
tudi
vse vrste
prevozov.**

 avtotehna in **lesnina**
skupaj

LESNINA, MURSKA SOBOTA, Bakovska 1, nudi iz konsignacijske prodaje televizorje **BLAUPUNKT** (vseh velikosti ekranov in to 36, 42, 51, 55, 67 in 70 cm). Televizorji **BLAUPUNKT** so najnovejše izvedbe z ravnim ekranom in daljinskim vodenjem.

LESNINA prodaja tudi vse gospodinjske aparate **BOSCH**. Še posebej pa vas opozarjamo na visoko kvaliteto strojev za pranje posode **BOSCH**. V zalogi so vseh velikosti.

Za BLAUPUNKT in BOSCH je servis zagotovljen!

**Za vse informacije se obračajte
LESNINI, Bakovska 1 ali po telefonu
(069) 21 398, 21 739**

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA
Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

Leto XXI

Murska Sobota, dne 25. decembra 1986.

Št.:33

VSEBINA

281. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davku na promet nepremičnin v občini Murska Sotota
282. Odlok o zagotavljanju sredstev za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah in melioracijskih območjih občine Murska Sobota.
283. Odlok o matičnih območjih Murska Sobota, sedežih matičnih območij in naselij, kjer se sklepajo zakonske zveze.
284. Odredbo o popisu čebeljih družin, diagnostičnih preiska-

vah čebel ter obveznem zatiranju kužnih bolezni čebel na območju občine Lendava

285. Popravek sklepa o uvedbi krajevnega samopriskevka za območje KS Čentiba

286. Dopolnitev sklepa o veljavnosti samoupravnega sporazuma o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota za obdobje 1986—1990

281

Na podlagi 1. in 10. člena zakona o davku na promet nepremičnin (Uradni list SRS, št. 27/72, 39/74, 11/79, 23/83 in 27/85) ter 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80 in 36/81) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti dne 4. 12. 1986 sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o davku na promet nepremičnin v občini Murska Sobota

1. člen

2. in 3. točka 2. člena Odloka o davku na promet nepremičnin v občini Murska Sobota (Uradne objave št. 31/85) se spremenita tako, da se glasita:

2) Za nezazidana stavbna zemljišča in druga zemljišča, ki se ne uporabljajo v kmetijske namene, od prometne vrednosti m² površine v naslednji višini:

osnova din	do	130	15	nad	130
nad 130	do	400	19 din + 20	nad	400
nad 400	do	670	73 din + 25	nad	670
nad 670	do	800	140 din + 30	nad	800
nad 800	do	940	179 din + 36	nad	940
nad 940	do	1.070	229 din + 42	nad	1.070
nad 1.070	do	1.200	284 din + 48	nad	1.200
nad 1.200	do	1.340	346 din + 54	nad	1.340
nad 1.340			422 din + 60	nad	1.340

3) Za gradbene objekte na prometno vrednost gradbene objekta po proporcionalni stopnji 25 %, na razliko med prometno in gradbeno vrednostjo od m² površine po naslednjih progresivnih stopnjah:

osnova din	do	2.670	15	nad	2.670
nad 2.670	do	8.020	400 + 20	nad	8.020
nad 8.020	do	14.710	1.470 + 25	nad	14.710
nad 14.710	do	22.730	3.142 + 30	nad	22.730
nad 22.730	do	30.750	5.548 + 40	nad	30.750
nad 30.750			8.756 + 50	nad	30.750

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. januarja 1987.

Številka: 422-11/86-9

Datum: 4. 12. 1986

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER, l. r.

282

Na podlagi 114. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 17/86 — prečiščeno besedilo) in 167. člena Statuta občine Murska Sobota je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela dne 4. 12. 1986 in na seji Zbora krajevnih skupnosti dne 4. 12. 1986 sprejela

ODLOK

o zagotavljanju sredstev za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah na melioracijskih območjih občine Murska Sobota

1. člen

Na podlagi tega odloka zagotavljajo lastniki in uporabniki kmetijskih zemljišč na melioracijskih območjih, opredeljenih z odloki o uvedbi melioracijskih postopkov v občini Murska Sobota, nadomestilo za kritje stroškov za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah.

2. člen

Višino nadomestila določi skupščina Kmetijsko zemljiške skupnosti občine Murska Sobota za vsako prihodnje leto v skladu s programom vzdrževalnih del, ki ga slednja sprejme najpozneje do 30. novembra v tekočem letu in v skladu s površino zemljišč, ki jih ima posamezni davčni zavezanec za plačilo davka iz katastrskega dohodka oz. zavezanec plačila davka o dejanskem dohodku v lasti, oz. uporabnik v uporabi na melioracijskem območju.

Program iz prejšnjega odstavka pripravi investitor melioracije posebej za vsako melioracijsko območje najkasneje do 31. oktobra.

3. člen

Program vzdrževalnih del obsega:

- seznam skupnih objektov in naprav, ki jih je treba vzdrževati s sredstvi, zbranimi na podlagi tega odloka;
- vzdrževalna dela, ki jih je treba opraviti na objektih in napravah iz prejšnje alineje;
- finančno ovrednotenje vzdrževalnih del;
- površino kmetijskih zemljišč na posameznem melioracijskem območju ter stroške vzdrževalnih del na hektar melioracijskega zemljišča in
- stroške Uprave za družbene prihodke za izterjavo obveznosti in tega odloka.

4. člen

Za skupne objekte in naprave se po tem odloku štejejo melioracijski jarki, cevna drenaža, cevni propusti, mostovi, vodne zapornice in protiveterni pasovi ter poljske ceste, ki so v melioracijskem območju.

5. člen

Za vzdrževalna dela, ki jih je treba opraviti se štejejo:

- Pri vzdrževanju melioracijskih jarkov;

- preprečitev prekomernega zaraščanja;
 - vzdrževanje brežine jarkov in preprečitev njihovega drsenja;
 - odstranitev naplavin na dnu jarka;
 - čiščenje cevni propustov, mostov in vzdrževanje vodnih zapornic.
- b) Pri vzdrževanju cevne drenaže:
- redno čiščenje izlivk od travne zarasti in zemlje;
 - izvajanje drugih vzdrževalnih del, ki so potrebna za normalno delovanje cevne drenaže;
- c) Pri vzdrževanju cest in cestnih objektov:
- redno vzdrževanje in gramoziranje utrjenih poljskih cest ter košnja bankin;
 - redno vzdrževanje poljskih poti s košnjo zarasti in zasipanjem jam;
 - vzdrževanje mostov in cestnih propustov.

6. člen

Na osnovi strokovnih ugotovitev Kmetijsko zemljiške skupnosti se poleg del iz 5. člena tega odloka opravi kalcifikacija in podrahljavanje kmetijskih zemljišč, ter izpiranje dre-
nažnih cevi. Sredstva za izvedbo se lahko zagotovijo tudi s kreditom praviloma pri DO KZ Panonka.

7. člen

Vzdrževalna dela odda investitor melioracije v izvedbo najugodnejšim ponudnikom, ki so lahko tudi melioracijske ali strojne skupnosti in lastniki ali uporabniki kmetijskih zemljišč na melioracijskem območju.

Investitor melioracije sklene z izvajalci vzdrževalnih del pogodbo, s katero se dogovori zlasti o obsegu vzdrževalnih del in času v katerem morajo biti ta dela opravljena, ter o ceni za ta dela.

8. člen

Na podlagi programa vzdrževalnih del in vsakoletnega sklepa Kmetijsko zemljiške skupnosti izda Uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota vsem lastnikom, zavezan-
cem za plačilo davka iz katastrskega dohodka in davka po de-
janskem dohodku ter uporabnikom kmetijskih zemljišč na melioracijskem območju odločbo o plačilu nadomestila za kritje stroškov za vzdrževalna dela na skupnih objektih in na-
pravah na melioracijskem območju.

Zavezanci vplačajo nadomestila v obliki trimesečnih obrokov, kot to določajo predpisi, ki veljajo za odmero in po-
biranje davkov.

Podatke o zavezancih in višino nadomestila sporoči Upravi za družbene prihodke investitor melioracije najkasne-
je do 31. januarja za tekoče leto.

9. člen

Sklep o višini nadomestila za posamezno melioracijsko območje sprejme na osnovi programa vzdrževalnih del v po-
sameznem letu Kmetijsko zemljiška skupnost občine Murska Sobota do roka iz 2. člena tega odloka.

10. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati 6. člen Odloka o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Can-
kova, Korovci, Lemerje, Zenkovci, Bodonci, Beznovci, Vadarci, Strukovci — Zenkovci in Topolovci — Domajinci (Uradne objave občine Pomurja, št. 1/85) in 6. člen Odloka o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Moravci, Markišavci, Puconci, Nemčavci, Noršinci in Lukačevci (Uradne objave občin Pomurja, št. 22/86).

11. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih ob-
javah občin Pomurja.

Številka: 324-4/86-3
V M. Soboti: 4/12-1986

Predsednik
skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER

Na podlagi 2. člena Zakona o matičnih knjigah (Ur. list SRS, št. 16/74, 28/81 in 38/86) in 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je skupščina občine Murska So-
bota na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 4.
12. 1986 sprejela

ODLOK

o matičnih območjih občine Murska Sobota, sedežih matičnih območij
in naseljih, kjer se sklepajo zakonske zveze.

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se določajo matična območja v občini Murska Sobota, sedeži matičnih območij in naselja kjer se sklepajo zakonske zveze.

2. člen

Za vsako matično območje se vodi rojstna, poročna in matična knjiga umrlih.

3. člen

Matične knjige se vodijo na sedežu matičnega območja.

II. MATIČNA OBMOČJA

4. člen

1. Matično območje Murska Sobota obsega naslednja naselja:

- Bakovci
- Čermelavci
- Krog
- Murska Sobota
- Rakičan
- Veščica

Sedež matičnega območja je Murska Sobota.

2. Matično območje Beltinci obsega naslednja naselja:

- Beltinci
- Bratonci
- Dokležovje
- Gančani
- Izakovci
- Lipa
- Lipovci
- Melinci

Sedež matičnega območja so Beltinci.

3. Matično območje Bodonci obsega naslednja naselja:

- Beznovci
- Bodonci
- Puževci
- Strukovci
- Vadarci
- Zenkovci

Sedež matičnega območja so Bodonci.

4. Matično območje Bogojina obsega naslednja naselja:

- Bogojina
- Bukovnica
- Filovci
- Ivanci

Sedež matičnega območja je Bogojina.

5. Matično območje Cankova obsega naslednja naselja:

- Cankova
- Domajinci
- Gerlinci
- Gornji Črnci
- Korovci
- Krašči
- Skakovci
- Topolovci

Sedež matičnega območja je Cankova.

6. Matično območje Gornji Petrovci obsega naslednja naselja:

- Adrijanci
- Boreča
- Gornji Petrovci
- Lucova
- Martinje
- Neradnovci
- Peskovci
- Stanjevc

- Šulinci
- Ženavlje

Sedež matičnega območja so Gornji Petrovci.

7. Matično območje Grad obsega naslednja naselja:

- Dolnji Slaveči
- Grad
- Kovačevci
- Kruplivnik
- Motovilci
- Radovci
- Vidonci

Sedež matičnega območja je Grad.

8. Matično območje Križevci obsega naslednja naselja:

- Domanjševci — Domonkosfa
- Križevci
- Košarovci
- Kukeč
- Panovci

Sedež matičnega območja so Križevci.

9. Matično območje Kuzma obsega naslednja naselja:

- Dolič
- Gornji Slaveči
- Kuzma
- Matjaševci
- Trdkova

Sedež matičnega območja je Kuzma.

10. Matično območje Mačkovci obsega naslednja naselja:

- Dankovci
- Kuštanovci
- Mačkovci
- Otovci
- Pečarovci
- Poznanovci
- Prosečka vas

Sedež matičnega območja so Mačkovci.

11. Matično območje Martjanci obsega naslednja naselja:

- Andrejci
- Ivanovci
- Krnci
- Lukačevci
- Martjanci
- Mlajtinci
- Moravske Toplice
- Nemčavci
- Noršinci
- Sebeborci
- Suhí vrh
- Tešanovci
- Vučja gomila

Sedež matičnega območja so Martjanci.

12. Matično območje Prosenjakovci — Partosfalva obsega naslednja naselja:

- Berkovci — Berkehaza
- Čičečka vas — Csekefa
- Fokovci
- Ivanjševci — Janosfa
- Kančevci
- Lončarovci — Geröhaza
- Motvarjevci — Szentlaszlo
- Pordašinci — Kisfalu
- Prosenjakovci — Partosfalva
- Ratkovci
- Selo
- Središče — Szerdahely

Sedež matičnega območja so Prosenjakovci — Partosfalva.

13. Matično območje Puconci obsega naslednja naselja:

- Bokračci
- Brezovci
- Dolina
- Gorica
- Lemerje
- Markišavci
- Polana
- Predanovci
- Puconci
- Šalamenci
- Vaneča

Sedež matičnega območja so Puconci.

14. Matično območje Rogašovci obsega naslednja naselja:

- Fikšinci

- Jurij
- Kramarovci
- Nuskova
- Ocince
- Ropoča
- Pertoča
- Serdica
- Sotina
- Večeslavci

Sedež matičnega območja so Rogašovci.

15. Matično območje Šalovci obsega naslednja naselja:

- Budinci
- Čepinci
- Dolenci
- Hodoš — Hodos
- Krplivnik — Kapornak
- Markovci
- Šalovci

Sedež matičnega območja so Šalovci.

16. Matično območje Tišina obsega naslednja naselja:

- Borejci
- Gederovci
- Gradišče
- Krajna
- Kupšinci
- Murski Črnci
- Murski Petrovci
- Petanjci
- Rankovci
- Satahovci
- Sodišinci
- Tišina
- Tropovci
- Vanča vas

Sedež matičnega območja je Tišina.

II. NASELJA KJER SE SKLEPAJO ZAKONSKE ZVEZE

5. člen

Zakonske zveze se sklepajo na sedežih matičnih območij vsak delovni dan v rednem delovnem času, izven rednega delovnega časa pa ob sredah od 17. do 19. ure in ob sobotah od 15.30 ure do 19. ure.

IV. KONČNE DOLOČBE

6. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v uradnih objavah pomurskih občin, uporabljati pa se začne s 1. 1. 1987.

Številka: 015-1/86-7

Datum: 4. 12. 1986

PREDSEDNIK SO MURSKA SOBOTA
Andrej GERENČER

284

Na podlagi 3. točke 34. člena Zakona o zdravstvenem varstvu živali (Uradni list SRS, št. 37/85) in 316. člena Statuta občine Lendava (Uradne objave, št. 37/81) je izvršni svet Skupščine občine Lendava na seji, dne 12. 12. 1986 sprejel

ODREDBO

o popisu čebeljih družin, diagnostičnih preiskavah čebel ter obveznem zatiranju kužnih bolezni čebel na območju občine Lendava

1. člen

Da se ugotovi boljši pregled nad prometom s čebelami in s tem tudi uspešnejše odkrivanje in zatiranje kužnih bolezni čebel, se odreja obvezen popis vseh čebeljih družin ter obvezen pregled pokrite zaloge na okužbo s hudo ali ameriško gnilobo.

2. člen

Posestniki čebel morajo takoj prijaviti sedež svojega čebelnjaka, število in vrsto naseljenih panjev ter če so člani čebelarke družine in katere. Prijavo je treba oddati na Veterinarski postaji Murska Sobota, Enota Lendava, ki vodi register.

Posestnik čebeljih družin mora prijaviti vsako spremembo podatkov v roku 8 dni. Obveza prijave čebelnjaka in vrste panjev velja tudi za čebelarje pri katerih so poginile vse čebele.

3. člen

V spomladanskem roku, ko je primerna zunanja temperatura ter dovolj pokrite zalege je treba pregledati pokrito zalego pri vseh čebelarjih. Pregledati je treba v vsakem čebelnjaku najmanj 30 % družin ter pri sumljivih odvzeti vzorce pokrite zalege ter isto dostaviti v pooblašeni laboratorij. Te preglede opravijo delavci Epizotiološkega oddelka Veterinarske postaje Murska Sobota, Enota Lendava.

4. člen

Vsak čebelar, ki opazi, da mu je družina poginila, mora zapreti žrelo in onemogočiti dostop v panj drugim čebelam.

Čebelarji, pri katerih poginejo vse čebele (v vseh panjih), morajo pravtako onemogočiti dostop drugim čebelam v panje, da se na ta način prepreči širjenje kužnih bolezni čebel.

Vsak pogin čebeljih družin je treba takoj prijaviti Veterinarski postaji Murska Sobota, Enota Lendava, da strokovna služba opravi ogled ter ugotovi vzrok pogina čebel.

Vrcanje meda, pretepanje voska, se pri zgoraj navedenih čebelarjih opravlja po navodilih in kontrolo veterinarske službe.

Opuščene panje je potrebno obvezno dezinficirati oz. uničiti, kolikor niso več uporabni in tako preprečiti dostop čebelam.

5. člen

Pri vseh čebelarjih na območju občine Lendava se odreja obvezno plinjenje družin proti varoozi, da se prepreči gospodarska škoda zaradi pogina čebel in širjenje te bolezni. Obvezno plinjenje se opravi najmanj dvakrat na leto in to spomladi in jeseni. Plini se vsaj petkrat v spomladanskem in petkrat v jesenskem roku s zato primernimi preparati. Plinjenje se opravi v razmakih in z preparati, katere svetuje veterinarska strokovna služba.

6. člen

Pri vseh pregledih, ki so navedeni v tej odredbi, morajo pomagati tudi čebelarski izvedenci, v organizaciji dela sodelujejo tudi čebelarske družine.

7. člen

Vsi stroški v zvezi s pregledi, odvzemi vzorcev, pošiljanju v laboratorije, laboratorijske preiskave same ter samo zdravljenje čebeljih družin gredo v breme lastnika oziroma imetnika.

8. člen

Nadzor nad pregledi in zdravljenjem opravlja občinski organ veterinarske inšpekcije, kateremu je treba sproti poročati o ugotovitvi okužbe ter podvzetih ukrepih.

9. člen

Čebelarji, ki se ne bodo držali določil te odredbe izgubijo pravico do odškodnine, ki bi jim pripadla pri zatiranju bolezni na osnovi drugih predpisov.

20. člen

V smislu 3. 6. in 25. člena Zakona o prekrških (Uradni list SRS, št. 25/83) se izrekajo kršiteljem sledeče kazni:

1. Z denarno kaznijo od 3.000 do 15.000 din se kaznuje oseba ki ne prijavi sedež svojega čebelnjaka, število in vrsto naseljenih ali nenaseljenih panjev (člen 2).

2. Z denarno kaznijo od 10.000 do 25.000 din se kaznuje oseba, ki ne da pregledati čebel ali kakorkoli drugače omejuje nemoteno delo pooblaščenega veterinarja ali čebelarskega izvedenca — preglednika (člen 3)

3. Z denarno kaznijo od 5.000 do 20.000 din se kaznuje čebelar, pri katerem so poginile čebelje družine v enem, v več ali v vseh panjih in ne prepreči dostopa drugim čebelam v panj ali če ne prijavi pogina čebeljih družin (člen 4) oziroma ne uniči ali dezinficira opuščenih panjev.

4. Z denarno kaznijo 5.000 do 15.000 din se kaznuje oseba, ki ne opravi predpisanih plinjenj čebeljih družin proti varoozi (člen 5).

11. člen

Ta odredba začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin. Z istim dnem preneha veljati Odredba o popisu čebeljih panjev na območju občine Lendava (Uradne objave št. 9/79).

Številka: 322-16/86-2

Datum: 12. 12. 1986

Predsednik IS
Skupščine občine Lendava
Jože KURONJA, l. r.

285

POPRAVEK

sklepa o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje KS Čentiba (Uradne objave, št. 28/82)

Drugi člen navedenega sklepa se pravilno glasi:

»Krajevni samoprispevek se uvede za dobo petih let od 1. 12. 1982 do 30. 11. 1987.«

Krajevna skupnost Čentiba

286

Na podlagi 18. člena Statuta Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota sta zbora skupščine na seji, dne 9. 5. 1986 sprejela

DOPOLNITEV SKLEPA O VELJAVNOSTI SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O TEMELJ- LIH PLANA SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI OBČINE MURSKA SOBOTA ZA OBDOBJE 1986—1990

1.

Drugi odstavek 2. člena Sklepa o veljavnosti Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota za obdobje 1986—1990 se dopolni z besedilom: Delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom in sredstvi v lasti občanov združujejo pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Murska Sobota iz čistega dohodka za reševanje stanovanjskih vprašanj, kreditiranje nakupa etažnih stanovanj, graditve individualnih stanovanjskih hiš za lastne potrebe 1,020 %.

2.

Ta dopolnitev sklepa se uporablja za obdobje 1986—1990 in začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah.

Predsednik skupščine
Samoupravne stanovanjske skupnosti
občine Murska Sobota
mag. CIMAN JANEZ dipl. oec.
Ciman Janez l. r.

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo
občine Murska Sobota
Številka 9
Leto VI
25. decembra 1986

9. ŠTEVILKA DELEGATSKEGA VESTNIKA, 25. december 1986

— PREDLOG RESOLUCIJE O POLITIKI URESNIČEVANJA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE MURSKA SOBOTA ZA OBDOBJE 1986—1990 V LETU 1987

PREDLOG RESOLUCIJE O POLITIKI URESNIČEVANJA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE MURSKA SOBOTA ZA OBDOBJE 1986—1990 V LETU 1987

Oblikovanje nalog družbenoekonomskega razvoja občine Murska Sobota v letu 1987 temelji na oceni stanja v letu 1986 in ciljev Družbenega plana za obdobje 1986—1990. Za realno zastavljene cilje upoštevamo le tiste, ki temeljijo na rezultatih dosedanjega razvoja, ob tem pa med cilje vključujemo tudi zagotavljanje osnov, ki bodo ustrezna podlaga za načrtovanje razvoja občine v letu 1988 in naprej.

I. OCENA STANJA OB PREHODU V LETU 1987

V dosedanjem razvoju gospodarstva občine Murska Sobota beležimo po posameznih panogah, še bolj pa po posameznih delovnih organizacijah neenakomerne rezultate in s tem različne možnosti kvaliteta razvoja. Medtem, ko v tekstilni oz. konfekcijski industriji že vrsto let beležimo pozitiven trend na področju zaposlovanja, produktivnosti, izvoza, akumulativnosti in doseganja višjega tehnološkega nivoja, se stanje v kovinskopredelovalni in lesni industriji, kljub nekaterim rezultatom v letu 1986, premika v negativno smer. Predvsem je boleče v teh dveh panogah tehnološko zaostajanje in v posledici prezahtovnosti nespособnost ustvarjanja akumulacije in s tem investicijske nespособnosti. Pri vsem tem pa bodo prav te delovne organizacije morale veliko vlagati, če želimo, da bodo v prihodnosti pozitivno delovale na družbenoekonomski položaj občine, ne pa istemu v breme.

V ostalem delu industrije, gradbeništvu in trgovini beležimo umirjeni razvoj, ki je realna podlaga za uresničevanje družbenega plana občine v letu 1987.

Na področju kmetijstva in predelave hrane se vložena sredstva v primarno proizvodnjo še vedno ne obrestujejo v obliki akumulacije, ob tem pa ugotavljamo, da previsoki stroški proizvodnje onemogočajo pridobivanje akumulacije tudi v predelovalni industriji, kot je to primer v mesni industriji. Vsekakor je bilo celotno področje predvsem podrejeno izkoriščanju obstoječih predelovalnih kapacitet na eni strani in zadovoljevanju življenjskih potreb na drugi strani, brez primerne odziva velikih potrošniških centrov v smislu združevanja sredstev za zagotavljanje ugodnejšega položaja kmetijstva in možnosti nadaljnega razvoja. Ob takšnem stanju in preskromnih razvojnih ambicijah smo premalo agresivno zasledovali akumulativnejše programe na osnovi višje stopnje predelave hrane, s čimer bi na osnovi dohodkovnih odnosov zagotavljali tudi ugodnejši položaj primarne proizvodnje. Na tem področju ostajajo velike rezerve, ki nedvomno predstavljajo eno od ključnih smeri družbenoekonomskega razvoja občine.

Doslednejše koriščenje naravnih danosti, ob kmetijstvu, omogoča nadaljnji razmah turizmu. V tej dejavnosti smo sicer počasnimi koraki vendar dosegli pomembne rezultate, predvsem pa dobro osnovo za nadaljnji razvoj. Prav na področju turizma imajo najbolj čvrste osnove, ki omogočajo konkretno zastavljanje ciljev v letu 1987. Ne glede na doseženo pa ugotavljamo, da smo v turizmu preveč usmerjeni v penzijsko ponudbo, s čimer nismo omogočili večjega razmaha izvenpenzijske ponudbe v obliki kmečkega turizma, lova, ribolova, domače obrti itd. V prid razvoja turizma govori tudi dejstvo, da lahko zagotavljamo ob klasičnem tudi zdraviliški turizmu.

Drobno gospodarstvo, ki je po organiziranju Obrtne zadruge Prekmurka oživelo in doseglo vzpodbudne rezultate, v zadnjem času ponovno beleži stagnacijo tako v fizičnem obsegu kot kvalitativnih premikih. Vsekakor je to posledica prizadevanj posameznih dejavnikov predvsem pa neorganiziranega pristopa k nadaljnjemu razvoju.

Nedvomno je to eno od področij na katerem lahko ob izvajanju konkretnih ukrepov pričakujemo nove rezultate.

Posledica predhodnih ugovoritev je preko 1.400 iskalcev zaposlitve ob relativno skromni kvalifikacijski strukturi. Prav to pa je posledica neustrezne štipendijske politike in premalo agresivne kadrovske politike. Ob vsem tem pa se organizacije združenega dela večkrat zadovoljujejo s priučenimi delavci, bodisi da drugačnih potreb nimajo ali pa med iskanci zaposlitve ne najdejo ustreznih kadrov. Takšno stanje je vsekakor osrednji problem naše družbenopolitične skupnosti, ki terja posluh slehernega kolektiva in slehernega zaposlenega. Predvsem se moramo tega zavedati, ko se odločamo za združevanje sredstev za nove naložbe, ki omogočajo odpiranje novih delovnih mest.

Na področju družbenih dejavnosti je še zmeraj v ospredju finančni problem povezan z dokončanjem kirurškega bloka v Rakičanu, pod težo katerega zatiskamo oči pred skromnimi rezultati, ki jih dosegamo v dejavnosti osnovnega zdravstva. K zaostrovanju problema pa pomaga premajhen posluh za solidarnost iz nekaterih ostalih delov Slovenije. Pa vendar pomanjkanje finančnih sredstev ni edini problem, kateremu bi lahko pripisali krivdo za stanje predvsem v osnovnem varstvu. Tudi rešitev finančnih problemov ne daje odgovora na odprta kadrovska vprašanja ne v osnovnem zdravstvu in ne v novem kirurškem bloku, ki bo v letu 1987 predan namenu.

Na področju izobraževanja so v osnovnem šolstvu naporji podrejeni višjemu nivoju kvalitete izvajanja učnovzgojnega programa, ob tem pa bomo ob koncu leta 1986 dosegli primerni nivo osebnih dohodkov. Sicer pa na področju izobraževanja še nismo uspeli zagotoviti ustrezne izbire programov na V. stopnji v srednjem usmerjenem izobraževanju.

Na področju varovanja naravne in kulturne dediščine ne moremo biti zadovoljni niti z obstoječim stanjem, niti z uresničevanjem nalog, ki nam jih nalaga zakonodaja. Vzrok za to je v veliki meri pomanjkanje ustreznih strokovnih podlag, ki bi jih moral izdelati Zavod za spomeniško varstvo Maribor.

V skladu s finančnimi možnostmi smo povečali ustrezno pozornost kulturni dejavnosti. Več pozornosti pa bo v prihodnje potrebno nameniti uresničevanju cilja, da bi čim večjemu številu delovnih ljudi in občanov omogočili oz. jih zainteresirali za dostop do kulturnih dobrin. V ta namen mora Kulturni center Miško Kranjec zagotoviti večje odpiranje muzeja in stalne zbirke Prekmurskih likovnih umetnikov najširšemu krogu občanov.

Pri reševanju prostorskega vprašanja Pokrajinske in študijske knjižnice bo potrebno upoštevati prostorske kapacitete soboškega gradu po izselitvi Gozdnega in lesnega gospodarstva.

Na področju ekologije bo preveč toleranten odnos prej ali slej terjal previsok davek, v kolikor ne bomo storili na področju varovanja okolja odločnejših in hitrejših korakov. Bolj ali manj nemo opazovanje družbenopolitične skupnosti in pomanjkanje čuta odgovornosti s strani onesnaževalcev okolja je privedlo do kritične točke, ko so ogroženi že stanovanjski prostori, da o zavori za razvoj turizma, ki ji takšno stanje lahko botruje ne govorimo.

Pereč problem občine je že vrsto let izredno slabo stanje infrastrukture, predvsem pa prometna izoliranost do industrijskih centrov v republiki, kar že postaja zavora v razvoju. Tudi tako kritično stanje ni pomenilo zadostne osnove za vključitev reševanja tega problema v srednjeročni plan SRS do leta 1990. Vsekakor pa ne moremo mimo tega, da tudi znotraj občine ne uspemo zagotavljati dovolj finančnih sredstev za modernizacijo cest. Prav tako pa do sedaj nismo zagotovili ustrezne kontrole nad kakovostjo izvedenih del, s katero ne moremo biti zadovoljni.

Odprto vprašanje oskrbe prebivalcev občine s pitno vodo narekuje najstrokovnejši pristop s polno mero odgovornosti vseh dejavni-

kov do vloženih sredstev. Celoten projekt bo terjal izredno visoka vlaganja, temu primerne pa bi bile tudi eventuelne napake, ki bi jih pri tem storili. Povsem enako velja za izgradnjo čistilne naprave v Murski Soboti.

Po dosedanjih raziskavah pa bomo morali najti tudi odgovor, v smislu dejanskih možnosti izkoriščanja termalnih voda in uporabo viška energije, ki se sprošča ob industrijskih procesih, za ogrevanje stanovanj in sanitarne vode.

2. KLJUČNI CILJI IN NALOGE DRUŽBENO EKONOMSKEGA RAZVOJA

V skladu s cilji in usmeritvami družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1986—1990 bomo v občini v letu 1987 dali poudarek uresničevanju naslednjih ključnih ciljev in nalog:

- povečali industrijsko proizvodnjo in proizvodnjo hrane z višjo stopnjo predelave;
- povečali izvoz blaga in storitve zlasti na konvertibilno območje in se kvalitetno vključevali v mednarodno delitev dela;
- pospeševali nadaljnji razvoj drobnega gospodarstva in turizma;
- v večji meri uveljavljali kvalitetne dejavnike gospodarjenja, produktivnosti dela, ekonomičnosti, rentabilnost poslovanja ter krepili materialno osnovo združenega dela gospodarstva;
- poskrbeli bomo za posodabljanje in modernizacijo proizvodnih procesov ter zmanjšanje porabe energije in surovin na enoto proizvoda;
- poskrbeli za ustrezno kadrovske politike z rednim izobraževanjem, s povečanjem števila kadrovskega štipendij in vključevanjem pripravnikov v delovne procese ter z izboljšanjem in strokovnim izpolnjevanjem ob delu;
- združevali sredstva gospodarstva v občini za realizacijo s samoupravnim sporazumom dogovorjenih proizvodnih programov in s tem omogočili odpiranje novih delovnih mest;
- posebno pozornost bomo namenili organizacijam, ki poslujejo z izgubo in motnjami ter povečevali možnost odprave vzrokov izgub in motenj ter prestrukturiranju proizvodnje v smeri dohodkovno uspešnih programov;
- ustrezno vzdrževali in posodabljali gospodarsko infrastrukturo zlasti cestne povezave;
- vse oblike porabe se bodo gibale v odvisnosti in ustvarjenega dohodka in poskrbeli bomo za racionalno trošenje sredstev skupne in splošne porabe;
- pospeševali bomo raziiskovalno in inventivno dejavnost, jih primerno vrednotili ter vključevali dosežke znanosti v proizvodne procese;
- nadaljevali s politiko skladnejšega razvoja občine kot celote;
- podvzeli bomo ustrezne ukrepe za saniranje obstoječih vzrokov onesnaževanja okolja.

3. MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA

Za uresničevanje temeljnih razvojnih usmeritev iz družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1986—1990 ter ciljev in nalog iz te resolucije bo potrebno v letu 1987 realno povečati družbeni proizvod za 3,5 %, industrijsko proizvodnjo za 3,5 %, kmetijsko proizvodnjo za 3,5—4 %, izvoz blaga in storitev za 6 %.

Ena izmed najpomembnejših nalog v letu 1987 bo večja izvozna usmerjenost proizvodnje in storitvenih dejavnosti ter krepitev medsebojne blagovne menjave s sosednjimi državama.

V letu 1987 bo možno ob takšnih izvoznih prizadevanjih uvoziti za 4 % več blaga, zlasti tehnologije in repromateriala.

Število na novo zaposlenih se bo v občini v globalu povečalo za 2 %, od tega hitreje v gospodarstvu. Zaposlovanje v negospodarstvu in režijskih službah se bo postopoma zmanjševalo oz. bo potekalo v skladu z dogovorjenimi nalogami in aktiviranjem novih naložb v združenem delu.

Z uresničevanjem načrtovane gospodarske rasti in zaposlenosti bo produktivnost dela porasla za 2 %. Za doseg tega cilja bo potrebno bolj izkoriščati modernizirane proizvodne kapacitete, razpoložljivi delovni čas ter pravilno preusmerjati in koristiti kadrovskega potencial, zlasti mlade.

Delavci v OZD bodo planirali delitvena razmerja ter odločali o razporejanju dohodka na sredstvih za osebne dohodke in skupno porabo ter akumulacijo z uporabo kazalnikov bruto osebnih dohodkov na delavca in akumulacijo v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi ob upoštevanju v samoupravnih sporazumih določenih razmerij glede na dosežene rezultate. Rast osebnih dohodkov bo odvisna od doseganja kakovostnih rezultatov gospodarjenja izraženih z v združenem dogovoru določenimi kazalci in rezultati doseženimi v skupini udeležencev samoupravnega sporazuma v sorodni dejavnosti. Osebnih dohodki bodo realno naraščali le v organizacijah, ki bodo nadpovprečno izboljšale rezultate poslovanja glede na dejavnost.

Sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb se bodo v globalu tekoče valorizirala do rasti dohodka gospodarstva v občini.

Osebnih dohodki družbenih dejavnosti oz. negospodarstva bodo usklajevani z gibanjem osebnih dohodkov gospodarstva. Sredstva se

bodo oblikovala v odvisnosti od izpolnjevanja dogovorjenega programa dela ter racionalnosti gospodarjenja z družbenimi sredstvi.

Sredstva za zadovoljevanje splošnih potreb se bodo v globalu oblikovala največ po enakih stopnjah kot v letu 1986. Odhodki občinskega proračuna se bodo oblikovali v skladu z dogovorom o splošni porabi v občinah v SRS v letu 1987 in program aktivnosti o racionalizaciji in povečanju učinkovitosti dela državne uprave.

4. NALOGE IN AKTIVNOSTI NA POSAMEZNIH PODROČJIH

Pri oblikovanju nalog in aktivnosti za leto 1987 s katerimi želimo doseči načrtovani razvoj in podkrepiti materialne okvire razvoja, izhajamo iz dolgoročnih ciljev razvoja, ki temeljijo predvsem na koriščenju naravnih danosti in stopnji doseženega razvoja na posameznih področjih, upoštevaje sposobnosti posameznih dejavnikov družbeno ekonomskega razvoja občine Murska Sobota in pričakovane pomoči širše družbenopolitične skupnosti SR Slovenije.

4.1. Na področju industrije bomo največ skrbí posvetili delovnim organizacijam, ki bodo v cilju stabilnejšega poslovanja morale svojo proizvodnjo prestrukturirati. Predvsem so to delovne organizacije s področja kovinsko predelovalne in lesno predelovalne industrije.

V ta namen bo IMP Panonija pristopila k razvoju in osvajanju novih programov izven kmetijske mehanizacije in pri tem upoštevala proizvodne kapacitete obeh TOZD v smislu skupnih programov za celo DO. Določeni programi so opredeljeni, kar pomeni, da bo DO morala za njihov razvoj zagotoviti ustrezno kadrovskega zasedbo in sredstva za posodobitev opreme. Glede na trenutni ekonomski položaj delovne organizacije bo moral pri tem svoj del vloge zagotoviti tudi SOZD IMP.

LIV Rogašovci, ki je že stopil na pot prestrukturiranja in že beleži določene rezultate bo ob pomoči delovne organizacije nadaljeval začetno pot v smeri strojegradnje, pri tem pa največ skrbí posvetil pridobivanju ustreznih kadrov, kar je pogoj za nadaljnji razvoj TOZD.

DO Platana, ki svojega ekonomskega položaja ne obvladuje več, bo morala storiti najkorenitejše korake. Bistvene spremembe bo potrebno opraviti v smislu ustrežnejše organizacijske oblike, prestrukturirati del proizvodnih kapacitet, izločiti dohodkovno neinteresantne proizvode in se kadrovske in tehnološko opremiti. Glede nanačrtovane obsežne spremembe bo morala biti vloga in povezovanje s SOZD Slovenjales kar se da opredeljena.

4.2. V tekstilni industriji, kjer beležimo dobre rezultate bodo DO predvsem zasledovale visok tehnološki nivo, kvaliteto proizvodov in izvozno naravnost. Enaka skrb bo posvečena kadrovske politiki in štipendiranju.

Ob tem se bo DO Mura, ki je praktično dosegla optimalno stopnjo fizičnega razvoja, vključevala v programe, ki so ekonomsko interesantni za celo občino.

Rašica TOZD Beltinka, pa bo delno spremenila strukturo proizvodnje s ciljem večje izvozne usmerjenosti predvsem na konvertibilna tržišča. Prav tako pa bo pristopila k izdelavi potrebne dokumentacije za izgradnjo novih proizvodnih prostorov.

4.3. V gradbeništvu tudi v letu 1987 ni pričakovati, da bi večji del kapacitet zaposlili v občini oz. regiji. Zato bo osnovna naloga DO Pomurje, kot nosilca te dejavnosti zagotavljanje tržišča izven regije in izven meja predvsem na Madžarskem in v Avstriji. Pri tem bo v okviru možnosti zagotavljala povezovalno vlogo z ostalimi dejavniki v tej panogi v smislu vključevanja v posameznih projektih.

Pri nastopu izven regije bomo namenili še več poudarka tudi skupnemu nastopu gradbeništvu, projektive in strokovnjakov s področja živinoreje v smislu popolnejše in strokovnejše ponudbe in na tak način v večji meri plasirali svoje znanje.

Temelj Cankova, ki je v tej panogi v najtežjem ekonomskem položaju, se bo ustrezno preusmeril in si z večjo specializacijo zastavil dolgoročno usmeritev, ki bo omogočala ugodnejši položaj na tržišču in socialno varnost zaposlenih. Za doseganje tega cilja pa se bo moral prvenstveno kadrovske okrepiti in ustrezno opremiti.

4.4. Prehrabena industrija bo svoje razvojne in investicijske aktivnosti podredila predvsem višji stopnji predelave hrane v cilju osvajanja dohodkovno interesantnejših proizvodov.

Tovarna mlečnega prahu, bo zaključila investicijo, ki ji bo omogočila proizvodnjo večje količine mleka v prahu, kar bo osnova za večjo nadaljnjo predelavo. Na osnovi mleka v prahu bo tovarna mlečnega prahu pristopila k proizvodnji otroške, dietične in druge hrane, kar predstavlja nadaljnjo stopnjo predelave mleka.

Mesna industrija pričakuje po reorganizaciji večje možnosti na področju zniževanja poslovnih stroškov. Sicer pa bo po sanacijskem programu zniževanja proizvodnih stroškov prioriteta naloga tega kolektiva. Svoje strokovno znanje bodo povezovali z dobavitelji, v cilju znižanja stroškov pitanja živali in s tem nabavne cene, s čimer si bodo zagotavljali ugodnejši ekonomski položaj. Nadaljevali bodo s prestrukturiranjem proizvodnje s ciljem višje stopnje predelave mesa in večjo ponudbo pripravljene hrane. Ob posodobitvi proizvodnih procesov bodo povečali svojo ponudbo tudi na zunanjem tržišču.

DO Agromerur ima svoj nadaljnji koncept razvoja začetan v treh fazah, kar v končnem pomeni za 2.000 t večjo proizvodnjo piščančjega mesa in možnosti večje prodaje mesa v kosih in v obliki iz-

delkov. V letu 1987 bodo pristopili k realizaciji prve faze, kar predstavlja izgradnjo četrte lokacije farne nesnice Petrovci s štirimi objekti v Peskovcih. Del sredstev si bodo zagotovili z združevanjem sredstev za skladnejši regionalni razvoj. S to investicijo bodo že v letu 1988 nadomestili primanjkljaj v lastni proizvodnji v višini 2,1 milijona valilnih jajc oz. 1,7 milijona enodnevnih piščancev. Poleg tega bodo v letu 1987 izgradili objekt za predelavo mesa, pristopili k izdelavi tehnološke in projektne dokumentacije za nadaljnjo stopnjo predelave in si z rekonstrukcijo nekaterih objektov zagotovili večje izvozne možnosti.

4.5 V kmetijstvu bomo tudi v letu 1987 nadaljevali z intenzifikacijo proizvodnje. Doseganje načrtovane rasti kmetijske proizvodnje bo temeljilo predvsem na:

- večjem izkoriščanju proizvodnih potencialov,
- večji intenzivnosti proizvodnje,
- povečanju družbeno-organizirane tržne proizvodnje,
- postopnem prestrukturiranju proizvodnje,
- doseganju večje koncentracije določenih proizvodenj v zasebnem sektorju,
- povečanju tržnosti na proizvodno enoto zaradi rentabilnosti,
- razvoju in krepitvi strokovno pospeševalne službe.

V živinoreji bo pospeševana predvsem govedoreja s poudarkom na selekcijskem delu. Nadaljevalo se bo uvajanje novih selekcijskih metod in izboljševanje genetskih sposobnosti osnovne črede.

Reja kombiniranih pasem izboljšane genetskega potenciala se bo širila z oblikovanjem večjih proizvodnih obratov v kooperaciji. Pospeševala se bo prireja mesa in mleka na travnatih območjih, ki so zaradi razgibanosti manj primerni za poljedelsko proizvodnjo. Delež doma pridelane kvalitetne krme se bo z intenzifikacijo pridelave na travnino znatno povečal.

Povečani obseg reje prašičev se bo usmerjal v tržno usmerjeno prašičerejo v manjših koncentracijah v kooperaciji, kjer je možno v pretežni meri zagotoviti lastno krmo. Uvajale se bodo nove izboljšane linije (pasme).

Povečano izkoriščanje naravnih danosti v poljedelstvu bomo dosegli z doslednim uvajanjem sodobnih tehnologij, to je z uporabo kvalitetnih semen, povečano uporabo gnojil, izboljšano obdelavo oz. agrotehniko vključno z zaščito rastlin s pesticidi.

Proizvodnjo semen pšenice, krmnih rastlin in povrtnin bomo zaradi lastnih potreb in možnega plasmata povečevali. Pristopili bomo k programu razširitve in modernizacije centrov za dodelavo semen.

KZ Panonka bo pristopila k izgradnji skladišča za prevzem, vskladiščenje in sortiranje semenskega krompirja v Lipovcih, kar bo omogočalo pridelavo semenskega krompirja na površinah cca 40 ha oz. v količini 600 ton za zadovoljevanje lastnih potreb ter delno tržnih.

Proizvodnjo brezvirusnih sadik bo povečala v novi 5,5 ha drevesnici. Nadaljevala bo z obnovo 21 ha sadovnjakov na Goričkem in usposobila do I. faze skladišče sadja v Puconcih.

Nadaljuje se intenzivno pospeševanje pridelovanja krušnih žit, sladkorne pese, krmnih rastlin ter oljnic. V proizvodnji krompirja je poudarek na pridelavi kvalitetnega semena in povečanju hektarskega pridelka. Proizvodnja krompirja in vrtnin količinsko ne bo povečevana, izboljšana bo kvaliteta priprave za trg.

KZ Panonka bo v letu 1987 meliorirala 1.170 ha kmetijskih zemljišč in agromeliorirala 1530 ha ter namakala 170 ha posevkov. Nadaljevalo se bo z izvedbo že začelih komasacij na površini 3.580 ha in v letu 1987 uvedel postopek za komasacije na nadaljnjih 3.600 ha. KG Rakičan bo uvedel namakanje na 181 ha.

Kmetijska zemljiška skupnost bo pristopila k izdelavi agrokarte. Za izvajanje sprejetega Zakona o pospeševanju proizvodnje hrane in o zagotavljanju osnovne preskrbe bomo ustanovili občinsko samoupravno interesno skupnost. V okviru sprejetega zakona bomo nadaljevali z oblikovanjem blagovnih rezerv in z izgradnjo skladišč za rezerve.

Gozdno in lesno gospodarstvo bo še naprej pogozdovalo, urejalo gozdne ceste, sodelovalo pri urejanju protivečnih pasov ter opravljalo redni letni posek.

4.6. Ena izmed obvezujočih nalog v letu 1987 je, da v čimvečji meri vključimo možnosti na področju razvoja turizma v družbenoekonomski razvoj občine. V ta namen smo pristopili k sofinanciranju raziskovalne naloge »Možnosti razvoja turizma v Pomurju«. Dosedanja spoznanja in rezultati pa narekujejo takojšen pristop h gradnji novega hotela v Moravskih toplicah. Investicija nedvomno pokriva cel splet družbenoekonomskih interesov, saj ob tem koristimo naravne danosti, povečujemo obseg zaposlenih, zagotavljamo večji devizni priliv in odpiramo nove možnosti izvenpenzijske ponudbe. V ta namen bo Radenska TOZD Moravske toplice v prvi polovici 1987 zagotovila projektno dokumentacijo in proti koncu leta začela s pripravljalnimi deli za novo investicijo, v cilju da bo hotel v drugi polovici leta 1988 predan namenu.

Ob tem bo DO Radenska, ki združuje v občini tri TOZD proučila najustreznejšo organizacijsko obliko letih, s ciljem čimbolj organiziranega nastopa in v povezavi z ostalimi dejavniki celovite turistične ponudbe. Prav tako se bo nadaljevalo delo na raziskavah, predvsem

tržnih, o možnosti za izkoriščanje zdravilne vode v Rimski Čardi.

4.7. Medobčinska gospodarska zbornica, Obrtno združenje in Obrtna zadruga Prekmurka bodo izdelali program nadaljnjega razvoja drobnega gospodarstva.

Z ustreznimi ukrepi in stimulatívno davčno politiko pa bomo vzpodbujali razvoj drobnega gospodarstva v zasebnem sektorju. V ta namen bomo v Murski Soboti uredili tudi ustrezno lokacijo namenjeno za obrtno cono in zainteresiranim obrtnikom ponudili možnost gradnje skupnih proizvodnih prostorov. Nosilec aktivnosti na tem projektu bo Obrtna zadruga Prekmurka.

Več poudarka bomo v prihodnje namenili inovatorstvu v drobnem gospodarstvu in ga ustrezno stimulirali, sploh pa težili za razvojem zahtevnejših proizvodov, ki bodo primerni za izvoz. Prav tako bomo proučili možnosti, da proizvodne programe, ki jih bodo opuščale OZD prevzame drobno gospodarstvo z možnostjo dodatne zaposlitve.

Več skrbi bomo namenili tudi oživiljanju domače obrti in s primerno organizacijo omogočili kmetkemu prebivalstvu, da z delom na domu pridobi dodatni dohodek.

4.8. Na področju izkoriščanja rudnin bomo nadaljevali z raziskavami z namenom ugotovitve možnosti za ekonomsko izkoriščanje. TOZD Proizvodnja kremenčevega peska v Puconcih bo povečala obseg proizvodov na bazi kremenčevega peska za 15 %. V nadaljnji razvoj v smislu višje stopnje predelave peska pa bo namenila 2 % dohodka v cilju osvajanja novih proizvodov.

Pristopili bomo k nadaljnjim raziskavam in ugotovitvi ekonomske upravičenosti eksploatacije kamnoloma v Sotini. Za uresničitev naloge ob KS Rogašovci povezali vse potencialne uporabnike kamnin.

4.9. OZD Gospodarstva v občini bodo združevala sredstva za razvoj pomembnih, dohodkovno uspešnih in izvozno usmerjenih programov, ki bodo ustrezali ciljem prestrukturiranja gospodarstva. V ta namen bo sprejet samoupravni sporazum o pogojih in načinu združevanja sredstev.

Delovne organizacije, ki ohranjajo obstoječe proizvodne programe in poslovno usmeritev bodo svoj razvoj podkrepile s posodobitvijo osnovnih sredstev. V nabavo opreme bodo razen že navedenih organizacij, največ vložili v DO Pomurski tisk, v vseh TOZD, v TOZD Certus, TOZD Pletilstvo Prosenjakovci, INTES TOZD Mlinopek in DO Agroservis.

4.10. V okviru gospodarske infrastrukture bo dana prioriteta izgradnji najbolj potrebnih komunalnih objektov in naprav. Prednost bo dana oskrbi z zdravim pitno vodo, saj bo v ta namen izgrajen glavni cevovod za vodo vod na relaciji Črnske meje — Cankova v dolžini 14 km in na relaciji Moravci — Bogojina. Opravljene bodo tudi raziskave raznih lokalnih zajetij vode.

V letu 1987 se bo na področju cestne dejavnosti nadaljevalo z modernizacijo regionalnih in lokalnih cest v dolžini 17,25 km ter popravila mostov. Modernizacije bodo opravljene na relaciji Beltinci — Renkovci v dolžini 2,45 km, Bakovci — Dokležovje — Melinci v dolžini 6,30 km, Fiksinci — Rogašovci 4 km, Kramarovi — mejni prehod A v dolžini 1,10 km in Salamenci — Pečarovi v dolžini 3,40 km ter položena asfaltna prevleka na cesti Bakovci — Mali Bakovci. Popravila mostov bodo izvršena v Martjancih, čez Ledavo v Gančanih ter v Krogu.

Pri modernizaciji lokalnih in regionalnih cest v občini bodo s prostovoljnim delom sodelovale tudi mladinske delovne brigade.

Na področju stanovanjskega gospodarstva v občini se bo nadaljevalo z družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo v blokovni izvedbi 157 stanovanj in usmerjeno individualno stanovanjsko izgradnjo. V mestu Murska Sobotica se bo pričelo z gradnjo 127 stanovanj in sicer na Kidričevi ulici 9 s poslovnimi prostori, Razlagovi I. faza 25 in Lendavski-sever-jug 93 stanovanj s poslovnimi prostori. V Beltincih se bo zgradilo 14 stanovanj, Motvarjevcih 4, Gradu 6 s poslovnimi prostori ter Cankovi prav tako 6 stanovanj. Pri gradnji poslovnih prostorov bodo imele prednost za pridobitev prostora deficitarne obrtne dejavnosti v občini.

V okviru zadružne gradnje stanovanjskih hiš se bodo v Černelavcih opremila zemljišča za okrog 120 parcel. Družbeno usmerjena individualna stanovanjska gradnja v okviru stanovanjske zadruge bo tudi v letu 1987 usmerjena na ostale komplekse zemljišč, ki so po družbenem planu namenjene za stanovanjsko gradnjo. Še naprej bomo nadaljevali s prehodom na ekonomske stanarine za pokrivanje enostavne reprodukcije.

Večji poudarek bo dan prenovi obstoječega stanovanjskega fonda z vidika varčevanja s toplotno energijo. V ta namen se bodo nadaljevali raziskave in, prišlo z vrtanjem poskusno-eksploatacijske vrtnice geotermalne vode, ki bo za poznejše interese že eksploatacijskega pomena. Še naprej se bo nadaljevalo z raziskavami glede možnosti izkoriščanja odvedne energije iz proizvodnih procesov kot alternativni vir tekočim gorivom.

Območna vodna skupnost Mura bo pristopila k pripravi dokumentacije za izgradnjo jezera v Martjancih.

DO za PTT promet bo zaključila širitev vozne avtomatske telefonske centrale v Mačkovcih, prenosni sistem na relaciji Murska Sobotica—Lendava in Murska Sobotica—Gornja Radgona ter razširila KATC po potrebi.

Elektro Maribor TOZD Elektro Murska Sobotica bo investiral v gradnjo daljnovodov, kablovodov, transformatorske postaje, nizkonapetostno omrežje in male hidroelektrarne.

V letu 1987 se bodo porabniki prilagajali koriščenju izgrajenega plinovodnega omrežja in začeli uporabljati plin kot stalni ali dopolnilni vir energije.

4.11 V okviru družbenih dejavnosti bo dana prioriteta osnovnemu zdravstvenemu varstvu, osnovnemu šolstvu in raziskovalni dejavnosti. Po posameznih področjih si bomo prizadevali za realizacijo naslednjih nalog:

- za zagotavljanje sodobnega in cenejšega zdravstvenega varstva prebivalstva v osnovni zdravstveni dejavnosti bomo v letu 1987 morali dosledno izpeljati že sprejete naloge v zdravstveni skupnosti in DO PZC predvsem na področju delitve dela in ukrepov racionalizacije, hkrati pa zagotoviti pogoje za prioriteten hitrejši razvoj osnovne zdravstvene dejavnosti s posodobitvijo medicinske opreme in zaposlovanjem strokovnih kadrov. S takim načinom se bo osnovna dejavnost usposabljala za izvajanje sodobnih dispanzerskih metod dela, preventivnih in zdravstvenovzgojnih programov ter zdravljenje in nega na domu. V letu 1987 bomo dokončali in ustrezno opremili, funkcionalno usposobili ter zagotovili pogoje za delovanje kirurškega bloka v Rakičanu, v okviru materialnih možnosti pa bomo pristopili tudi k adaptaciji prostorov splošne medicine pri Zdravstvenem domu v M. Soboti za potrebe nujne medicinske pomoči;

- v osnovnem šolstvu bo dana prioriteta izvajanju zagotovljenega programa. Nadaljevali bomo z uvajanjem novega programa življenja in dela osnovne šole. Poseben poudarek bo dan posodabljanju vzgojnoizobraževalne tehnologije in kakovosti izvajanja učnovzgojnega programa v osnovnem šolstvu.

Oddelki podaljšane bivanja in celodnevne osnovne šole bodo ostali v dosedanjem obsegu, kot tudi dodatni program izobraževalne skupnosti. Posebno pozornost bomo posvetili uvajanju novih programov in povečanju obsega izobraževanja na V. zahtevnostni stopnji. Zgrajena bo telovadnica pri OŠ Edvard Kardelj v Murski Soboti, pristopilo se bo k pripravi za dograditev osnovne šole Bakovci in izvršila sanacijska dela na ostrejši OŠ 17. oktober Beltinci;

- na področju otroškega varstva bomo izvajali varstvo matere in novorojenčka, otrokom tistih družin, ki si same ne morejo zagotoviti socialne varnosti, pa bomo zagotavljali družbene pomoči. Skrajšano pripravo na šolo bomo obdržali v dosedanjem obsegu 350 ur, prav tako tudi naloge iz dopolnilnega programa skupnosti;

- na področju socialnega skrbstva bo dana še naprej prednost preventivnemu in svetovalnemu delu še posebej za otroke in družino, starejše osebe ter telesno in duševno prizadete osebe. V okviru možnosti bomo morali izpeljati organizacijo sosedске pomoči na domu za ostarele in invalidne občane. V okviru doma oskrbovancev Rakičan se bo pristopilo k izgradnji III. faze doma s približno 80 dodatnimi posteljnimi kapacitetami. Skupnost socialnega skrbstva bo proučila možnosti združevanja sredstev za prostorsko širitve Invalidskih delavnic «Solidarnost»;

- v kulturni dejavnosti bomo poskušali enakomerno razvijati vse dejavnosti in s tem omogočiti občanom čim večjo dostopnost kulturnih dobrin. Prioritetno bomo obravnavali predvsem programe, ki se uveljavljajo s kvaliteto v širšem nacionalnem prostoru, zagotavljajo osnovne pogoje za izvajanje kulturnih programov, pospešujejo umetniško ustvarjalnost ter posebej varovanje kulturne in naravne dediščine.

Na področju kulturne dejavnosti bomo adaptirali in preuredili nekatere prostore v OŠ Motvarjevcih za potrebe KUD Motvarjevci ter prostore v gradu v Murski Soboti. Poleg predloga za investicijsko vzdrževalna dela v prostorih Pokrajinske in študijske knjižnice za potrebe skladiščenja knjig bomo proučili možnost preselitve Pokrajinske in študijske knjižnice v prostore soboškega gradu;

- v telesnokulturni dejavnosti si bomo prizadevali ohraniti dosežen nivo na vseh področjih dejavnosti. Več pozornosti bomo namenili vzdrževanju obstoječih športnih objektov;

- na področju raziskovalne dejavnosti bomo nadaljevali s sofinanciranjem raziskovalnih nalog širših družbenih interesov predvsem v zvezi z uporabo viška energije industrijskih procesov, za ogrevanje prosotrov in pripravo tople sanitarne vode, izkoriščanjem termalnih voda, industrijskih odpadnih snovi ter varstvo okolja. Razvijali in popularizirali bomo tudi inventivno dejavnost in vzpodbujali dejavnost naravoslovnih krožkov na osnovnih šolah in šolah srednjega usmerjenega izobraževanja.

Investicijska vlaganja na področju cestne infrastrukture in izobraževanja v občini se bodo financirala tudi iz sredstev samoprispevka.

Pri izgradnji infrastrukturnih objektov bodo v okviru materialnih možnosti ter s prostovoljnim delom sodelovale tudi krajevne skupnosti in občini.

4.12 Prestrukturiranje gospodarstva kot razvojne usmeritve bomo dosegli z večjim številom strokovno usposobljenega kadra, z večjo izkoriščenostjo njegovega znanja in z vzpodbujanjem ter stimuliranjem ustvarjalnega dela.

Kadrovska politika mora biti sestavni del razvojnih planov OZD, zagotavljati mora hitrejšo uveljavljanje spodobnih strokovnih kadrov na najodgovornejših delih in nalogah. Poseben poudarek je potrebno nameniti razvojnim službam v OZD in z združevanjem kadrovskega potenciala v razvojne skupine zagotavljati učinkovitejšo povezovanje znotraj posameznih dejavnosti in dejavnosti med seboj.

Organizacije združenega dela bodo v skladu s samoupravnim sporazumom o izvajanju letnih načrtov zaposlovanja prednostno zaposlovale pripravnike s V., VI. in VII. zahtevnostno stopnjo. Prizadevali si bomo za izboljšanje izobrazbene strukture zaposlenih in prilagajanje strokovne usposobljenosti delavcev zahtevam tehnično-tehnoloških in organizacijskih sprememb.

4.13. V skladu s politiko policentričnega razvoja občine bomo še naprej pospeševali razvoj območij, ki v stopnji razvitosti močnejše zaostajajo. Vloga krajevnih skupnosti se bo še nadalje krepila.

4.14. Varovanje okolja, zemljišč in vseh dobrin splošnega družbenega pomena bo tudi v letu 1987 potekalo v skladu s politiko urejanja prostora opredeljeno v družbenem planu občine za obdobje 1986—1990 ter v skladu z dolgoročnim planom občine.

Za nadaljnje odločanje o izgradnji hidroelektrarn na reki Muri bo izdelana študija in krajske zasnove s prikazom celovitih dolgoročnih vplivov v prostor ter ožje in širše okolje.

Za reševanje ekoloških problemov bomo na podlagi ugotovitev inšpekcijskih služb izdelali programe za saniranje stanja, s katerimi se bodo posamezni onesnaževalci okolja obvezali za postopno odpravo onesnaževanja (prašičja farma Nemščak, kaflerija Mesne industrije, TO Kremenčev pesek Puconci idr.) Pri novih investicijah pa bomo dosledno zagotavljali, da ne bodo povzročale dodatnega onesnaževanja okolja.

4.15. Na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite bomo za boljšo varnost in samozaščito delovnih ljudi in občanov v okviru materialnih možnosti izvajali sistem usposabljanja ter krepili obrambne priprave družbe.

4.16. Vse OZD in skupnosti so odgovorne za dosledno izvajanje resolucije in spremnih dokumentov, s katerimi so podrobneje opredeljene naloge, aktivnosti in ukrepi. Izvršni svet bo tekoče spremljal izvajanje resolucijskih nalog in na osnovi poročil OZD ter skupnosti poročal skupščini občine o uresničevanju resolucijskih določil. Pri tem bo izvršni svet upošteval, da se večji del nalog ne zaključuje v letu 1987 in bo možno rezultate ocenjevati šele v daljšem obdobju.

5. DOKUMENTI ZA IZVAJANJE RESOLUCIJE

Naloge, ukrepe in aktivnosti za izvajanje resolucijskih ciljev na posameznih področjih bodo podrobneje opredelili naslednji dokumenti:

- Plani OZD, SIS in KS za leto 1987
- Akcijski setveni program,
- Bilanca zaposlovanja in kadrov za leto 1987,
- Določila resolucije SR Slovenije za leto 1987 o delitvi dohodka, osebnih dohodkov, skupne porabe in splošne porabe,
- Dogovor o splošni porabi občin v letu 1987,
- Odlok o proračunu občine za leto 1987,
- Akcijski program za razreševanje problematike na področju usmerjenega izobraževanja in zaposlovanja v občini M. Soboti,
- Dogovor o pospeševanju raziskovalne, razvojne in inventivne dejavnosti ter kadrovske prenoje,
- Samoupravni sporazum o pogojih in načinu združevanja sredstev za vlaganja v razvojno perspektivne programe,
- Akcijski program IS SO M. Soboti za izvajanje resolucije občine Murska Soboti za leto 1987.

Radijski in televizijski program od 26. decembra do 1. januarja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v petek, 26. decembra (informativni del, oddaja za pionirje, Kam konec tedna, reklame), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	10.00 do 12.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v soboto, 27. decembra (informativni del, sobotna reportaža, Iščanje — znanje — ustvarjanje, reklame), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)	10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (aktualni prispevek, kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 29. decembra (informativni del, šport, prispevek o SLO in družbeni samozastiti, reklame), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v torek, 30. decembra (informativni del, pogovor v živo, Predstavljamo vam, reklame), 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v sredo, 31. decembra — pregled dogodkov, 17.00 — »21-232« — silvestrska oddaja v živo, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	13.00 — Srečno v novo leto — posebna novoletna oddaja v živo — telefon: 21-232, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
9.00 Tednik, 10.00 Po belih in črnih tipkah, 8. oddaja (čb), 10.30 Mostovi, 15.05—23.50 Teletekst RTV Ljubljana, 15.20 Tv mozaik — ponovitev, 17.20 Poročila, 17.25 B. A. Novak: Velika in mala luna, 3. del gledališke predstave, 17.50 Z vrha, 2. del angleške nadaljevanke, 18.15 Za in proti, 3. del izobraževalnega niza o energiji, 19.00 Danes: Obzornik ljubljanskega območja, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Novi Pacifik, 7. del ameriške dokumentarne serije, 21.15 L. La Plante: Vdove, 1. del angleške nizanke, 22.05 Tv dnevnik, 22.25 Nežno usmiljenje	7.45—14.10 in 14.45—23.20 Teletekst RTV Ljubljana, 8.00 Poročila, 8.05 Otroška matineja, 11.55 Novi Pacifik, ponovitev 7. dela ameriške nadaljevanke, 12.55 Spoznano neznan, ponovitev, 13.35 Mir in razorožitev, ponovitev 7. dela dokumentarne serije OZN, 14.05 Poročila (do 14.10), 15.35 Priljubimo tišini, oddaja za slušno prizade, 16.20 Poročila, 16.20 Smrtnik, avstralski film, 18.00 Ljubitelji narave, 8. del angleške dokumentarne serije, 18.30 Knjiga, 19.00 Danes: Še nekaj zase! 19.30 Tv dnevnik, 19.50 Zrcalo tedna, 20.15 Nagrada, ameriški film, 22.35 Tv dnevnik, 22.50 Zabavnoglasbena oddaja	7.45—22.20 Teletekst RTV Ljubljana, 8.00 Poročila, 8.05 Otroška matineja, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.00 Poročila, 14.30 Tv kavar, 15.35 Plavi angel, nemški film (čb), 17.15 Portret Marlene Dietrich, 19.00 Danes: Potrošniška porota, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 A. Marodič: PISMA — Vrata, 3. del nizanke, 21.00 Športni pregled, 21.45 Kor-nati, reportaža TV Novi Sad, 22.15 Poročila	15.50—22.50 Teletekst RTV Ljubljana, 16.55 Poročila, 17.00 Pelji me v pravljico: 18.15 Videogodba — ponovitev, 19.00 Danes: Podravske obzornik, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 P. Scott: Dragulj v kroni, 2. del angleške nadaljevanke, 21.05 Aktualno: Prihodnost, ki se je že začela, 21.55 Glasbeni večer	9.00 Delo — tveganje, 12.55 Oberstdorf: Smučarski skoki, prenos (do 15.15/15.30), 15.40—23.05 Teletekst RTV Ljubljana, 16.40 Poročila, 16.45 P. Zidar: Tončkove sanje, 17.15 Otroški festival v Ankari, 3. del, 19.00 Danes: Obalnokraški obzornik, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 A. Beolco — Ruzzante: LA MOSCHETTA, posnetek predstave SSG Trst, 21.35 Integrali, 22.50 Tv dnevnik	9.00 T. Partljič: Ščuke pa ni, ščuke pa ne, 2. del nadaljevanke (do 9.50), 16.45—22.00 Teletekst TRV Ljubljana, 17.00 Poročila, 17.05 Pelji me v pravljico: 19.00 Danes: Ne prezrite — praznični dnevi na Tv, 19.30 Tv dnevnik, Silvesterski spored, 20.05 EX libris M & M, 20.40 Košnikova gostilna, 22.10 Srečno iz Cateža, 23.10 Lojtrca domačih (skrajšan posnetek predstave v Mariboru), 23.59 Čestitka, 00.00 Novoletni žur pri Lisjaku (posnetek praznične prireditve v diskoteki), 00.40 Glas gre za vetro (napolitanske pesmi), 01.00 Deset, ameriški film, (do 03.50)	8.15—00.00 Teletekst RTV Ljubljana, 8.30 Poročila, 8.35 Spored za otroke, 12.15 Dunaj: Novoletni koncert, prenos, 13.30/35 Garmisch-Partenkirchen: Svetovni pokal v smučarskih skokih, prenos, 15.40/16.00 Iz silvestrskega sporeda TV Koper, 16.35 To so gadjje, slovenski film, 18.10 Svet v letu 1986, 20.05 Analiza GA-PA, 20.20 Kristof Kolomb, 1. del italijansko-ameriške serije, 21.25 Tednik, 22.25 Poročila, 22.30 Silvestrovanje po svetu
Oddajniki II. TV mreže:	Oddajniki II. TV mreže:	Oddajniki II. TV mreže:	Oddajniki II. TV mreže:	Oddajniki II. TV mreže:	Oddajniki II. TV mreže:	Oddajniki II. TV mreže:
17.25 Tv dnevnik, 17.45 Mak in zak — najbolj dolgočasen show na svetu, 4. del otroške serije, 18.15 Družinski magazin, izobraževalna oddaja, 18.45 Podium, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Portret skladatelja Borisa Papandopula, 20.45 Včeraj, danes, jutri, 21.00 Človeški faktor, dokumentarna oddaja, 21.50 Nočni kino: Košute, francoski film.	9.00 Tv v šoli, 12.20 Ponovitve, 16.50 Tv koledar, 17.00 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Elvis (film), 21.45 Dnevnik, 22.00 Program ob koncu tedna, 23.30 BIS	15.25 Kako biti skupaj, 15.55 Na 4 kolesih, 16.15 Unesco včeraj, danes, jutri, 17.15 Športnik leta, reportaža, 17.45 Novoletni turnir v malem nogometu, 18.45 Udeleženci in priča, oddaja iz kulture, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Španska državljanska vojna, 6. — zadnji del dokumentarne serije, 21.00 Včeraj, danes, jutri, 21.20 Sokolov let, 3. del nadaljevanke	18.00 Beograjski Tv program, 19.00 Indirekt, oddaja o športu, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Znanost, 20.50 Včeraj, danes, jutri, 21.10 Omožila sem se s Klondikom, 2. del kanadske nadaljevanke, 22.05 Hit meseca	17.25 Tv dnevnik, 17.45 Otroška dokumentarna oddaja, 18.15 Gozdovi, izobraževalna serija TV LJ, 18.45 Mesam, zabavnoglasbena oddaja, 19.30 Tv dnevnik, 20.45 Žrebanje lota, 21.05 Čas podvigov, dokumentarna oddaja, 21.50 Izobraževalna oddaja.	17.10 Poročila, 17.15 Pelji me v mesto, ameriški film, 18.45 Narodna glasba, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Ljubiva se, ameriški film, 21.50 Program tujih Tv, 22.15 Videogodba, 23.20 Benny Hill, 23.50 Program tujih Tv, 23.59 Čestitka, 00.00 Peters pop show, 00.30 Emmanuelle I., francoski film, 02.00 Videospoti	10.20 Poročila, 10.25 Risanka, 10.30 Ali je pilot v letalu? ameriški film, 13.30 Repriža novoletnega sporeda, 16.00 Otroška oddaja, 16.30 Monika Seles, dokumentarno zabavna oddaja, 17.00 Muppet show, 18.00 Rock portret, 18.30 Omožila sem se s Klondikom, 3. — zadnji del nadaljevanke, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Svet v letu 1986, 21.00 Zvezdica, glasbena oddaja, 22.00 Poročila, 22.05 Vabilo na ples, 22.50 Igrani film, 00.20 Zabavna oddaja, 01.05 Narodna glasba (do 01.35)
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
8.55 Tv v šoli, 14.30 Ponovitve, 15.00 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika skupnosti reških občin, 17.45 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pod krinko (nadaljevanje), 20.55 Zabavna oddaja, 21.40 Dnevnik, 21.50 Po deseti uri, 23.25 BIS	9.00 Tv v šoli, 12.20 Ponovitve, 16.50 Tv koledar, 17.00 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Elvis (film), 21.45 Dnevnik, 22.00 Program ob koncu tedna, 23.30 BIS	10.20 Poročila, 10.30 Otroški in mladinski spored, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.00 Mali koncert, 14.15 Risanka, 15.15 V nedeljo popoldne, 17.20 Vojne kočije (film), 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Potovanje v Vučjak, 21.00 Športni pregled, 21.30 Reportaža, 22.00 Dnevnik, 22.20 Mir v svetu	9.00 Tv v šoli, 14.00 Ponovitve, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika skupnosti bjelovarskih in varaždinskih občin, 17.45 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Strajk v tkalnici preprog (drama), 21.15 Mali koncert, 21.30 Življenje knjige, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Dnevnik, 22.50 En avtor, en film	9.00 Tv v šoli, 15.30 Ponovitve, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika skupnosti osijeških občin, 17.45 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Signali, 21.00 M.A.S.H. (film), 23.00 Dnevnik	11.00 Poročila, 11.05 Tv koledar, 11.15 Filmski in zabavni spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Novoletni spored	8.45 Ponovitve in mladinski spored, 12.15 Novoletni koncert dunajskih filharmonikov, 13.30 Šport, 15.40 Iz novoletnih sporedov, 19.30 Dnevnik, 20.00 Iz novoletnih sporedov, 23.55 Program plus
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Otroški in mladinski spored, 14.30 Ponovitve in mladinski spored, 18.00 Tv spored, 18.25 Vesela sobota, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dobrodošli v klub, 21.55 Šport, 22.30 Harem (film).	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Otroški in mladinski spored, 14.30 Ponovitve in mladinski spored, 18.00 Tv spored, 18.25 Vesela sobota, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dobrodošli v klub, 21.55 Šport, 22.30 Harem (film).	Prvi program 13.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Klub senorjev, 18.45 Bavarske dragocenosti, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Po slehah Marcela Prawjja, 22.00 Filmske novitete, 22.30 Harem (film).	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Otroški in mladinski spored, 13.00 Poročila, 14.00 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.30 Miami Vice, 22.15 Marlene (film).	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.30 Miami Vice, 22.15 Marlene (film).	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Otroški in mladinski spored, 14.00 Prednovoletni zabavni spored neprekinjeno (filmi, risanke, zabavna glasba — vmes ob 19.30 Čas v sliki)	Prvi program 13.25 Otroški in mladinski spored, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Netopir (opereta), 22.50 Dok. film.
Drugi program 14.15 Tedenski tv spored, 14.40 Otroški in mladinski spored, 16.45 Kdo me hoče?, 17.00 Ljuba družina, 18.00 Planet Zemlja, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Palača ob Ringstrasse, 21.45 Zabavna oddaja, 22.30 Hči dobrih staršev (film), 0.10 Izigrani (film).	Drugi program 14.15 Tedenski tv spored, 14.40 Otroški in mladinski spored, 16.45 Kdo me hoče?, 17.00 Ljuba družina, 18.00 Planet Zemlja, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Palača ob Ringstrasse, 21.45 Zabavna oddaja, 22.30 Hči dobrih staršev (film), 0.10 Izigrani (film).	Drugi program 9.00 Matineja, 12.45 Usmeritev, 15.00 Športno popoldne, 17.10 Pogumna škota (film), 18.30 Planet Zemlja, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Mesto zločina, 21.50 Šport, 22.30 Idealen par (film), 0.20 Knight without armour (film).	Drugi program 17.30 Fizika, 18.00 Lipova cesta, 18.30 Planet Zemlja, 20.15 Otroci, ti znaš plesati, 21.45 Čas v sliki, 22.05 Kulturni žurnal, 22.25 Catlow (film), 0.10 Lov (film).	Drugi program 12.55 Šport, 17.30 Usmeritev, 18.00 Kviz, 18.30 Planet Zemlja, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zabavna oddaja, 21.15 Čas v sliki, 22.00 Kulturni žurnal, 22.10 Monsignore Quichotte (film), 0.15 Morilski morski psi (film).	Drugi program od 14.15—19.30 Filmi: Zlati zaklad Motecumbe, Budd Spencer, Vojne igre, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Filmi: Mary Poppins, 22.15 Plesna noč, 0.05 Lov na lisice	Drugi program 9.00 Matineja, 12.15 Novoletni koncert dunajskih filharmonikov, 13.30 Šport, 14.45 Otroški in mladinski spored, 18.30 Planet Zemlja, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Peter Veliki (film), 21.45 Šport, 22.05 Pikantno darilo, 23.44 Zlomljena veriga (film).
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
8.45 Štirje dobri prijatelji, 3. del, 9.15 Prevračanje, 9.50 Žrebanje lota, 10.00 Dedek Mraz, 10.55 Kraljeve hlače, pravljica igra, 14.25 Poje Margit Bango, 14.50 Lovca na medvede, film, 16.30 Plesi, 17.00 Kralj Matjaž pri Slovencih, 17.50 King's Singers, 18.50 Šport '86, 20.05 Charleyjeva teta, Tv film, 21.45 Glasbeno TV gledališče, Liszt, 22.20 Ikone, 22.45 Poročila.	9.00 Za otroke, 10.15 Čudežni svet živali, 10.35 Srečnej, pon. 13.10 Glej! 13.35 Dekleta-dečki, 14.15 Neznani Chaplin, pon. 15.15 Dogodivščine, Sherlocka Holmesa, 16.15 Dim iz pipe, 17.05 Kitajske pokrajine in ljudje, 17.45 Šport '86, 20.10 TV dnevnik, 20.10 Linda, pop-pek, 21.15 Panorama, svetovna politika, 22.15 Narodna za orkester, 22.20 Še vnuki bodo videli, 23.00 Tv dnevnik.	8.10 Naš ekran, 8.30 Za cisticane, 8.50 Ponovitve, 9.45 Snežna kraljica, pravljica igra, 11.50 Božično glasbeno darilo, 12.50 Narodne, 15.25 Oglejmo si skupaj, 15.55 Srečno, kviz, 16.40 Kitajska, 6. del, 17.10 Mehika brez mundala, 18.00 Delta, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.05 Ribič v sossu, francoska filmska komedija, 21.35 Igralec Ferenc Bessenyei, portret, 22.35 Poročila.	9.00 Odkihnjeno carstvo, igra za mlade, 10.00 Eva, Eva, kratki film, 10.40 Dixieland, 15.30 Cirkus na drsalkah, cirkuski film, 16.20 Kremenčkovi, risanka, 16.50 Afriška povest, japonski film, 18.30 Vas za devet ljudi, dokumentarni film, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Stvari božji, Tv film, 21.05 100 mojstrov, 21.15 Reportaža, 22.15 Festival Riva Del Garda, 22.50 Poročila.	8.20 Delta, pon. 8.45 Počitniška matineja, filmi za otroke, 11.20 Magda Kalmar, 11.50 Balet, 14.30 Listi zgodovine, pon. 15.25 Tv spored za 3 dni, 15.30 Major Zeman, češka serija, 16.55 Igrici iz Honta, 17.55 Mirni trenutki leta, 18.30 Industrijski svet, 18.50 Mini studio '86, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Srečnej, 3. del serije, 21.10 Studio '86, 22.10 Stara katedra, dok. film, 22.55 Tv dnevnik.	1. program: Konec leta, dvodnevni program televizije, — 2. program: 15.25 Regionalne oddaje, 16.00 Kratki film, 16.25 Culture Club, lahka glasba, 17.20 Oddaja studia Pecs in Szeged, 17.50 Kratki film, 18.05 Oh, ljubezen! Vrh. nemški Tv film, 19.30 Kratki film, 20.00 Peter's pop show extra, 24.00 Himna.	12.15 Novoletni koncert, 12.30 Garmisch Partenkirchen — smučarski skoki, 15.40 Otroški program, 18.00 Andrejinih sto dni — telenovela, 19.00 Odprta meja, 20.00 Bolnica Victoria — telenovela, 20.30 Film: Tuji ob zori, 22.35 Košarka: Italijansko prvenstvo, 23.45 Potop — tv nizananka.
TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER
14.10 Otroški program, 18.00 Andrejinih sto dni — telenovela, 19.30 TVD stičišče, 20.00 Bolnica Victoria — telenovela, 20.25 Tv novice, 20.30 Doktor Faust — televizijski film, 23.40 Gora in avantura — Cousteujeva Amazonka.	14.10 Otroški program, 18.00 Andrejinih sto dni — telenovela, 19.30 TVD stičišče, 20.00 Bolnica Victoria — telenovela, 20.25 Tv novice, 20.30 Doktor Faust — televizijski film, 23.40 Gora in avantura — Cousteujeva Amazonka.	14.00 Športno popoldne, 21.00 Film: Neznani kontinenti, 22.40 Charley — telenovela, 23.15 Delta.	14.10 Otroški program: risanke in telenovela, 17.30 Zdravnik in pacient — medicinska rubrika, 19.00 Odprta meja, 20.00 Bolnica Victoria — telenovela, 20.30 Film: Dolga noč, 23.10 Košarka: italijansko prvenstvo.	13.00 Oberstdorf — smučarski skoki, 14.10 Otroški program, 18.00 Andrejinih sto dni — telenovela, 19.00 Odprta meja, 20.00 Bolnica Victoria — telenovela, 20.30 Film: Tuji ob zori, 22.35 Košarka: Italijansko prvenstvo, 23.45 Potop — tv nizananka.	14.10 Junaki risank, 18.00 Andrejinih sto dni — telenovela, 19.00 Odprta meja, 20.00 Bolnica Victoria — telenovela, 20.30 Film: Vlak za Durango, 22.25 Novoletni program, 00.30 Film: Strasti.	12.15 Novoletni koncert, 12.30 Garmisch Partenkirchen — smučarski skoki, 15.40 Otroški program, 18.00 Andrejinih sto dni — telenovela, 19.00 Odprta meja, 20.00 Bolnica Victoria — telenovela, 20.30 Film: Vlak za Durango, 22.25 Novoletni program, 00.30 Film: Strasti.

Prodaj

**STANOVANJSKO HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPOM V SEBEBORCIH, OB ASFALTNI CE-
STI, nekaj zemlje in gozda prodam.**

Lemerje 40. M-11023
MERCEDES 200 D, letnik 1972, z
novejšimi lučmi, ugodno prodam.
GJERJEK, Gorica 64 a. M-MM
TRAKTOR STEYR, tip 180 (hrošč),
prodam. Naslov v upravi lista. M-
11029

HIŠO (elektrika, vodovod, centralno
ogrevanje) v Rogoških, ob glavni
cesti s približno 35 ari zemlje, in
34 arov gozda prodam. Informacije:
telefon 21 608 ali naslov v upravi li-
sta. M-11030

MOTORNKO KOL MZ ETZ 250,
letnik julij 1984, z dodatno opremo.
prodam. Gerhard Škaper, Dolič 41, p.
Kuzma. M-11031

**NEDOGRAJENO HIŠO V BRE-
ZOVCIH** prodam. Naslov v upravi li-
sta. M-11032

ZETOR 5011 prodam. Sodišinci 19.
M-11033

MALE PUJSKE prodam. Gradiš-
če 3. M-11035

ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK prodam.
Murska Sobota, Kroška 32 a. M-
11038

ZETOR 101 S, letnik 1977, dobro
ohranjen, prodam. Informacije: Dra-
go Potočnik, Radenci, Dalmatinova
5, telefon: 73 357. M-11039

GOBELINE (PO IZBIRI) prodam.
Telefon: 25 063. M-11040

SADILNIK ZA KORUZO BEKER,
4 vrstni, prodam. Telefon: 71 369.
M-11042

WARBURG KARAVAN, 5-tonsko
prikolico, nakladalnik za gnoj PA-
NONIJA, zadnji, trajnožarno peč za
centralno ogrevanje feroterma, 32.000
kalorij, prodam. Mihael Železen, Ser-
dica 126. M-11045

OSMICA

Gostišče Osmica Hotiza se
zahvaljuje za obisk v starem
letu in želi vsem dosedanjim
in novim gostom srečno in
zdravo novo leto 1987.

MILANU VRBNJAKU iz Mora-
vec pri Bučkovcih, ki je vojak v Ni-
šu, ob praznovanju rojstnega dne
iskreno čestitajo, želijo vse lepo v
novem okolju, po odsluženju pa, da
bi se zdrav srečno vrnil v krog svo-
jih najdražjih — vsi domači, po-
sebu pa so to srčne želje starega
očeta.

Dragemu **ALOJZU MIHOLIČU**
iz TURNIŠČA, ki je pri vojaki v
Sl. Požegi, ob praznovanju 20.
rojstnega dne iskreno čestitajo, že-
lijo vse najboljše, predvsem pa sre-
čno vrnitev v domači kraj — ma-
ma, oče, brat Darko, stara mama
in stari oče. Prisrčnim željam se
pridružuje tudi Milena.

Pri zahvali za pokojno ANI-
CO VARGA iz M. Sobote, ki
je bila objavljena v Vestniku
št. 50, velja še prisrčna zahva-
la:
GODBI NA PIHALA iz M.
SOBOTE ZA ODIGRANE
ŽALOSTINKE.

GRADBENO PARCELO z grad-
benim dovoljenjem in načrtom na Sp.
Kamenščaku, 1000 m oddaljeno od
mesta Ljutomer, prodam. Velikost
parcele 12,5 a. Telefon dopoldne:
(069) 74-010. M-12796

KRAVO, brejo tri mesece, staro pet
let, nujno prodam. Dolnja Bistrica 27.
M-12798

SUHE HRASTOVE PLOHE, debeli-
ne 8,5 in 3 cm, nujno prodam. Janez
Kovačič, Gibina 46. IN-19451

PRAŠICA ZA ZAKOL, 200 kg. pro-
dam. Jože Tkalec, Tešanovci 7. M-
11090

RENAULT 4, v dobrem stanju, ugod-
no prodam. Ludvik Bauer, Bodonci
37. M-11095

**VINOGRAD V LENDAVSKIH GO-
RICAH** (šipon, rizling) prodam. In-
formacije po telefonu: 23 795 — po-
poldne. M-11100

TELEVIZOR GORENJE, star pet
let, ugodno prodam. Rogoševci 71.
M-11101

ZASTAVO 101, letnik 1981, prevože-
nih 48.000 km, in ECHO HH EL-
KATWIN 61, TWIN JET, 100 W pro-
dam. Vidonci 28, telefon: 77 612. M-
11151

TRAKTOR FERGUSON 35 s pri-
ključki (kosa, plug, brana) prodam.
Jože Zemlič, Petanjci 126. M-11152

GOZD, 22 in 19 arov, 15 km od M.
Sobote, prodam v nedeljo ob 9. uri.
Naslov v upravi lista. M-11153

ŠKODO 110 DE LUX, vozno, pro-
dam. Motvarjevi 38, telefon: 72-728.
M-11154

TRAKTOR FERGUSON s prikolico
prodam. Alojz Rituper, Poznanovci
41. M-11155

TRIINPOLSOBNO STANOVANJE
V MURSKI SOBOTO prodam. Tele-
fon: 23-863. M-11104

TRAKTOR STEYR 180 prodam.
Stanko Nemet, Puconci 97/A. M-
11105

ZASTAVO 750, letnik 1978, prodam.
Petanjci 6 a. Informacije popoldne.
M-11106

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO,
nov, prodam. Telefon dopoldne:
23-245, int. 22, popoldne 22-881. M-
11107

OSEBNI AVTOMOBIL ZASTAVO
101 GT 55, letnik 1985, karamboliran,
prodam. Zagorci, Kramarovi 22. M-
11112

**PRETOČNO ČRPALKO ZA CEN-
TRALNO OGREVANJE GRUNDIG**,
uvoženo, prodam. Dankovci 26.
M-11113

**KOMBINIRANI ŠTEDILNIK PRO-
DAM**. Đura Balazic, Murska Sobota,
Lendavska 10, stanovanje 2/4. M-
11114

FIAT 132/2000 prodam. Rakičan, Pa-
nonska 64. M-11115

GOLF, letnik 1980, prodam. Milan
Ficko, Murska Sobota, Oktobrske re-
volucije 21, telefon: 21-889. M-11116

**BREJO KRAVO ALI BREJO TELI-
CO** prodam. Krajna 47. M-11117

MOTOR IMR 034, 65 KS, generalno
obnovljen, ugodno prodam. Gasliško
društvo, Markovci 67. M-11118

JOJAČEVALE MARSHALL LEAD
COMBO, 100 W (15 miligrami), in
električno kitaro MELODIA, ritem
LS, kopija GIBSON, nova (100.000),
prodam. Erjavec, Lipovci 149. M-
11087

CITROEN GSX 1,2, letnik 1978, do-
bro vzdrževan, prevoženih 77.000 km,
ugodno prodam. Informacije po 15.
uri: (069) 81-463. IN-19453

ZASTAVO 101 SC, letnik 1979, do-
bro ohranjen, prodam. Telefon: (069)
81-848. IN-19452

Genijem gostom želimo SRE-
ČNO IN USPEŠNO NOVO LETO
1987 in se priporočamo tudi v pri-
hodnje. Gostilna Špič, Puževci.

TRAKTOR IMT 560, star eno leto,
kosišnico BCS, dizel, in 10-colni plug
prodam ali zamenjam za IMT 539.
Janko Hribar, Zg. Konjišče 8, Apače.
M-128000

PRILJAZNIK ZA SMUČI, nov, pro-
dam. Telefon dopoldne: 23-245, int.
22, popoldne: 22-881. M-11108

HRASTOVE PLOHE, poljubne di-
menzije, od 1. do 2. m³, prodam ali
zamenjam za špirovce (»roženice«).
Šulinci 6. M-11119

**HIŠO Z GOSPODARSKIM POS-
LOPOM NA GORICKEM** in 1,5
HA ZEMLJE prodam. Naslov v
upravi lista. M-11120

TRAKTORJA ZETOR 5711 in IMT
533 prodam. Cezanjčevci 53, p. Ljuto-
mer. M-11121

GOSTILNA Z GOSPODARSKIM
POSLOPOM IN ZEMLJIŠČEM V
BOGOJINI, ob avtobusni postaji in
glavni cesti, napredaj. Ponudbe in in-
formacije Jože Kovač, Tešanovci 3,
telefon: 069 48-223. M-11122

ŠKODO 110 R (po delih) prodam. Li-
pa 39, telefon: 71-589. M-11123

KOMBINIRANI HLADILNIK (50-li-
trski zamrzovalnik-hladilnik) peč CA-
LOREX in TELEVIZOR, črno-beli,
prodam. Rezek, Kupšinci 1 b, tele-
fon: 24-850. M-11124

MLADI VINOGRAD (laški rizling),
25 arov, ugodno prodam. Informaci-
je: Barbelj, Lendava, Gregorčičeva 9,
od 14. ure naprej, telefon: 75-848.
LE-10505

TRAKTOR ŠTORE 404, prednji po-
gon, letnik 1981, prodam. Anton
Štampar, Presika 21, p. Ljutomer.
IN-19448

VINOGRADNIŠKO HIŠO, podkle-
teno, gospodarsko poslopje, vodo-
vod, elektrika, v Gresovščaku, 3 km
od Ljutomera, 30 arov, odlična vno-
gradniška lega, ter 1,5 ha sadovnjaka
in 5 ha gozda napredaj. Informacije:
Grobler, Ljutomer, Miklošičev trg 6.
IN-19456

OPEL MANTA, letnik 1972, karam-
boliran, prodam. Milan Hałas, Lu-
kavci 7, p. Križevci pri Ljutomeru.
IN-19449

TELEVIZOR, črno-beli, poceni pro-
dam. Turnišče, St. Kovača 158. M-
11126

TRAKTOR URSUS 335 prodam. Li-
pa 3. M-11127

ZASTAVO 101, letnik 1979, prodam.
Stefan Sobočan, Lipa 106 d. M-11130

MALE PUJSKE prodam. Sata-
hovci 21. M-11131

FIAT 750, prevoženih. 5.000 km, pro-
dam. Askerčeva 2, telefon: 25-040.
M-11132

**GLASBENI STOLP GRUNDIG RO-
SITA HI-FI 140 W**, boksi 2 x 100 W,
prodam. Cena 250.000 din. Jani Kosi,
Radenci, Gubčeva 20, telefon:
73-108. M-11133

HIŠO NA 22-ARSKI PARCELI v Bakovcih
prodam. Naslov v upravi lista.
M-11134

VW 1200, letnik 1976, prodam. Jože
Farič, Vidonci 45, p. Grad. M-11135

NOVO PEČ NA TRDA GORIVA
prodam. Cena 50.000 din. Vida Ko-
vač, Murska Sobota, Mojstrska ulica
1. M-11136

JOGI ZA POSTELJO ugodno pro-
dam. M. Sobota, M. Kuzmiča 32. M-
11137

HIŠO V BELTINCIH prodam. Infor-
macije po telefonu: 23-122. M-11138

NOVO HIŠO Z ZEMLJO prodam.
Franciška Svetonja, Ključarovi 30 a,
p. Križevci pri Ljutomeru, telefon:
81-800. M-11139

ADAPTER, 3-redni, nov, malo ra-
bljen, prodam. Geza Sambi, Lukačev-
ci 5. M-11140

HISO, zgrajeno do III. faze, na 9-ar-
ski parceli, v središču Puconec, pro-
dam najboljšemu ponudniku. Infor-
macije dobite po telefonu: (069)
75-420, po 15. uri. M-11141

ZASTAVO 101 GTL, staro devet me-
secev, prodam. M. Sobota, Proletar-
skih brigad 7, telefon: 24-442. M-
11142

RENAULT 4 GTL, letnik april 1985,
prodam. Vinkovič, Veržej, Stari trg 5,
telefon po 15. uri: (069) 82-644. M-
11145

MOPED COLIBRI, na 4 prestave,
registriran do avgusta 1987, prodam.
Telefon: 25-176. M-11147

RAČUNALNIK ZX SPEKTRUM s
televizorjem prodam. Murska Sobota,
Cankarjeva 9. M-11149

TRAKTOR DEUTZ 4006 s kabino
prodam. Strukovci 51. M-11150

VERIGE ZA TRAKTOR 28 11 pro-
dam. Dolina 39. M-11166

ZASTAVO 128, staro tri leta, registri-
rano do februarja 1987, prodam. Te-
lefon od 17. do 19. ure: 76-355.
M-11146

**STROJ ZA PULJENJE IN OBRE-
ZOVANJE SLADKORNE PESE**
PRODAM. Ivan Zamuda, Hrastje—
Mota 90. M-11148

SKORAJ NOVO IN DOGRAJENO
HIŠO prodam najboljšemu ponudni-
ku. Možnost nakupa tudi na odplači-
lo. Informacije: Ljutomer, Lendavska
17. IN-19457

TOVORNI AVTO TAM 2001, regi-
striran, vozen z B kategorijo, prodam.
Cezanjčevci 17 a, p. Ljutomer. IN-
19458

STANOVANJSKO HIŠO z vrtom in
njivo ter gospodarskim poslopjem
prodam. Marjeta Bežan, Šalinci 8, p.
Križevci pri Ljutomeru. IN-19459

STAREJŠO ENONADSTROPNO
**STANOVANJSKO HIŠO V SRE-
DIŠČU VASI VIDEM** ob Ščavnici,
koristne stanovanjske površine
225 m², podkleteno (65 m²), s 1300 m²
zemljišča (dvoršče, vrt), primerno za
gostinsko ali drugo obrt, prodamo.
Dogovor o ogledu in informacije po
telefonu: 066 75-939. M-OP

**HIŠO Z GOSPODARSKIM POS-
LOPOM NA SKORAJ I HA VE-
LIKI PARCELI**, NEPOSREDNO
OB MAGISTRALNI CESTI RA-
DENCI—M. SOBOTA (TIŠINA),
prodamo. Idealne možnosti za ambi-
cioznega poslovnega — obrtnika. In-
formacije po telefonu: (062) 26-722,
od 18. do 20. ure. M-11158

**MLIN S STANOVANJSKIM POS-
LOPOM** in 70-arsko parcelo v Ma-
li Polani, v bližini Lendave, ugodno
prodam. Informacije po telefonu: 069
23-165. M-11159

PARCELO ZA VINOGRAD (dovod
vodovoda in elektrike), sončna lega,
21 arov, asfalt, prodam. Informacije
popoldne po telefonu: (069) 21-310.
M-11160

ZASTAVO 750, letnik 1980, registri-
ran do junija 1987, prodam. Janez
Kovač, Mala Polana 17, telefon:
70-109. M-11161

TRAKTOR IMT 533 de lux prodam.
Rakičan, Partizanska 34. M-11162

TRAKTOR IMT 577, star tri leta,
ugodno prodam. Alojz Berden, Filov-
ci 67 a, p. Bogojina. Informacije tudi
po telefonu št. (069) 76-209. M-11163

RENAULT 4, obnovljen, registriran
do 1. novembra 1987, ugodno pro-
dam. Petrovci 79. M-11164

GOLF, dizel, star tri leta, prodam.
Gradišče 37 a. M-11165

**ŠTEDILNIK ZA ETAŽNO OGRE-
VANJE**, priključen na hišni vodo-
vod, kupim. Franc Dani, Veščica 50,
telefon: 22-154. M-11043

LADO 1500 ali 125 P kupim na obro-
čno odplačevanje. Mesečni obrok
100.000 din. Naslov v upravi lista.
M-11094

MOTOR ZA EPLJE 211 ali EPLJE
250 kupim. Milan Arnuš, Ruperče 74,
62231 Pernica. M-11102

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost hranilne
knjižice, izdane pri HKS KZ KME-
TOVALEC Ljutomer, Golob Anica,
Stročja vas 53. IN-19454

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

PREKLIC!
PREKLICUJEM veljavnost obračun-
skega lista od prodaje koruze, za vpis
v hranilno knjižico št. 26380-6 in
25095-1, KZ Panonka M. Sobota.
Alojz Meolic, Bakovci, Soboška 6.
M-11109

*Lani ta čas smo zrlj še v tvoj obraz,
a letos nikjer te več ni.
Zaman te iščejo naše oči,
zaman te išče naše srce.
Srce ljubeče v grobu zdaj spi,
nam pa rosijo se oči.*

(Gradnik)

V SPOMIN

Beli Sapaču

iz Žepovec

Nikoli ne bo pozabljen 31. december 1985, ko smo ostali brez tebe. Tvoj korak je zastal, utihnil je tvoj glas, ostali so nam le sledovi tvojih pridnih rok in v naših srcih bolečina, ki ne bo nikoli minila. Kruta in neizprosna je resnica, da se nikoli več ne vrneš med nas.

Hvala vsem, ki se ga z iskrenostjo v srcu spominjate, mu prinašate cvetje in sveče.

VSI TVOJI, KI TE POGREŠAJO

*Smrt rešila te je bolečine,
iztrgala od nas in je v
naših srcih zapustila bolečine.*

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama in babica

Kristina Godar

od Grada 110

Ob težki izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih priskočili na pomoč, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala župniku, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku za poslovlilne besede ob odpriem grobu.

Posebna hvala za pomoč Dušanu in Renati Gjergjek ter Mihaelu in Mariji Fartek iz Kuzme.

Grad, 14. decembra 1986

Žalujoči: sin Franc z družino, hčerke Marija, Vika in Angela z družinami ter sestra Marija in Erna

*Tam kjer si zdaj, ni cvetov, ni poljan,
ne glasov, ne senc, ni poti nazaj.
Srce ljubeče v grobu spi,
nam pa se rosijo oči.*

V SPOMIN

24. decembra mineva leto v polni žalosti, odkar je prenehalo biti srce draga moža, očeta in starega očeta

Janeza Časarja

iz g. Petrovec

Mnogo prekratka leta so bila, ki smo jih uživali skupaj. Kruta usoda nas je za vedno ločila. Spomini nate, na tvojo ljubezen, dobroto in plemenitost bodo vedno živeli v naših srcih.

Hvala vsem, ki se ga spominjate s cvetjem in prižigate sveče na njegovem grobu.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

V SPOMIN

30. decembra mineva leto, polno žalosti in praznine, odkar nas je zapustil naš dragi mož, brat in svak

Ladislav Vohar

iz Dokležovja

Tvoje življenje je za vedno ugasnilo. Ostala sta le praznina in boleč spomin nate, toda v naših srcih boš živel do konca dni.

Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob, ga krasite s cvetjem in prižigate sveče.

ŽALUJOČA: ŽENA MARIJA

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice, prababice in sestre

Alojzije Fajhtinger

iz Radomerščaka

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Posebna hvala sosedovi družini Potočnik za nesebično pomoč ob izgubi naše drage mame.

Hvala sodelavcem Krke in Mure za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Prisrčna hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka Splošne bolnišnice M. Sobota in ZD Ljutomer za trud pri zdravljenju in lažjanje bolečin naši dragi mami.

Posebej hvala g. župniku za cerkveni obred, govornikom za poslovlilne besede ob odpriem grobu ter vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti.

Žalujoči: mož, sinova Janez in Franc z družinama, brat Slavek in sestra Milika

*Čas vrtil se neprestano,
seka rane in zdravi,
nam pa nekdanjo rano zopet
vsak dan ponovi.*

V SPOMIN

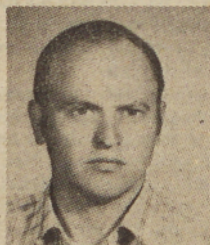
Minilo je 7 žalostnih mesecev, odkar nas je v 66. letu starosti zapustil naš dragi oče, mož in stari oče

Franc Bagola

Dom je pust in prazen, ker ni več tvoje očetovske besede. Živel si samo za svojo družino. Mnogo prekratka so bila leta, ki smo jih preživeli skupaj.

Iskrena hvala vsem, ki ste ga spoštovali in ki se ustavljate ob njegovem preranem grobu.

Žena Marija, sinovi Jože z družino, Viktor in Milan, hčerki Dragica z družino in Meta, brat Mihael in sestra Terezija z družinama.

V SPOMIN

25. decembra mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil dragi mož in ati

Stanko Čerpnjak

iz M. Črnc

Praznina in žalost sta napolnili naš dom, odkar si odšel. Nesrečna usoda te je iztrgala od nas prav zdaj, ko bi te najbolj potrebovali. Zastal je tvoj korak, zastalo je tvoje srce, toda tvoja podoba živi v naših srcih in naše misli se vedno znova vračajo k tebi. Težko je razodeti žalost, ki jo čutimo za teboj.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

TVOJI NAJDRAŽJI

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 78. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in stric

Alojz Bertalanič

iz Nuskove 6

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom, ki ste nam pisno ali ustno izrazili sožalje. Hvala tudi župniku Alojzu Gaborju in cerkvenim pevcem za pogrebni obred in godbi na pihala iz M. Sobote.

Posebna hvala zdravnikom internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, kolektivu IMP DO Klimat iz Ljubljane in sosedu Viktorju Mekišu ter družinami Gaber, Janičin, Šandor in Štešl.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Nuskova, Domžale, Wien

Žalujoči: žena Terezija, hčerka Erni z možem Karlijem ter sin Drago z Alešem in Tadejo

*Saj ni rečeno, da te ni,
čeprav v teh dnevih sonca ni,
čeprav besede dah nam peša
in solze brišejo oči,
čeprav tvoj glas se več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi,
povsod te čutimo mi vsi,
med nami si.* (Robič)

V SPOMIN

26. decembra mineva boleče leto, odkar nas je nepričakovano zapustila naša draga žena, mama, snaha in stara mama

Terezija Benkič

iz Beznovec

Boleč, preran in nepozaben je spomin nate in prehuda je bolečina v naših srcih, da bi kdaj zamrla. Iz večnega in mnogo preranega spanca te ne obudi več, ne naša bol, ne klic naših src, ki ne morejo razumeti, da te ni več med nami.

Hvala vsem, ki se je spominjate, ji prižigate sveče in se poklonite večnemu spominu.

ŽALUJOČI: VSI TVOJI

*Ni hujših bolečin,
kot je na te boleč spomin.*

V SPOMIN

23. decembra so minila štiri boleča leta, odkar naju je za vedno zapustil dragi sin

Franc Šebjan

iz Šalovec

Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob in prižigate sveče.

Globoko žalujoča: mama in oče

ZAHVALA

V 78. letu nas je 9. decembra zapustila draga mama, babica in sestra

Terezija Belec

roj. Korpič
iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje ter darovali v humanitarne namene.

Posebna hvala zdravstvenemu osebju psihiatrične bolnišnice Ormož, še posebej dr. Mudničevi za nesebično pomoč med njeno boleznijo.

Prisrčna hvala sosedu Kardoševi za vso pomoč, družini Lalovič, č. g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici Novakovi za poslovlilne besede, kolektivu VGP Maribor DSSS, tozdu VE Murska Sobota in OŠ Gornji Petrovci.

NJENI NAJDRAŽJI

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je 5. decembra po težki bolezni zapustila naša draga mama, stara mama in sestra

Antonija Muršič

iz Radenc

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, g. župniku za cerkveni pogreb in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: hčerka Teja in sin Milan z družinama ter sestra Marija

Kakšna dota za mlajše rodove?

Pravzaprav so šele po dobrih treh urah udeleženci četrtkovne okrogle mize (sekcijske razprave) v apaški osnovni šoli začeli procese, pojave in dogodke v povojnem obdobju na tem območju imenovati s pravimi imeni. Celotno nekaj polemik in isker — recimo glede korenin slovenstva in nemstva, občasnih meddržavnih »podajanj« zavoljo apaške »žitnice«, odnosov osrednje Slovenije in njenih političnih vrhov do tega območja — se je hotelo razvneti.

Skratka, člani izvršnega odbora pomurskega zgodovinskega društva so se s peščico domačinov, najboljših poznavalcev zadnje problematike, kar se da objektivno, tankočno, brez politiziranja, ob vsem spoštovanju zgodovinske distance, spoprijeli z dovolj bolečimi, vznemirljivimi vprašanji iz polpreteklih zgodovine. Veliko je takih, ki menda še niso »zrela« za objavo, hkrati pa bi bilo vredno — kot je nekdo predlagal — nekoliko podrobneje razčleniti razpletanje usod naseljencev (tako iz drugih delov Slovenije kot iz Prekmurja) v Apaški dolini.

»Povojna naselitev je pomenila ekonomsko, politično, socialno preobrazbo celotne pokrajine, prepored za radgonsko občino. Opravljeno je pionirsko delo in tukajšnje območje ima v bistvu za sabo dve revoluciji: medvojno in povojno. To je dota, zapuščina za mlajše rodove. Naselitev ni naš revolt ali epizoda, ampak sestavni del druge svetovne vojne in ravnanj zmagovalcev. Tako se je zgodilo tudi v Franciji, na Češkem, Poljskem, v Sovjetski zvezi.« Tako bi lahko

strnili izrečene sodbe, ki so se dotikale še delovanja pete kolone in kulturbunda, predvsem pa so se sodelujoči za okroglo mizo strinjali, da je treba dodobra poznati korenine nemškega prebivalstva na tem območju, če naj razumemo vzročno-posledični splet problematike, ki sega v sedanjosti in prihodnji čas. Omenjena sekcijška razprava je bila v bistvu sestavni del letošnjega praz-

novanja 40. obletnice naselitve Apaške doline in hkrati ena iz serije razgovorov na temo: predvojno in medvojno raznarodovalno delovanje kvistlingov in kvistlingovskih organizacij v Pomurju. Podobno pripravljajo pomursko zgodovinsko društvo v Ljutomeru in Murski Soboti, nakar bodo zbrano gradivo strokovno obdelali in pripravili za objavo.

B. Žunec

PRVA JAVNA PREDSTAVITEV JUPAKA

Za korak zmanjšan zaostanek

Priprave na oživitve javnega omrežja za prenos podatkov so trajale morda nekoliko predolgo in skupnost jugoslovanskih ptt organizacij je problem javnega omrežja definiralo premalo konkretno, da bi lahko skladno razvili celoten sistem. Med prvimi so ga dogradili v Sloveniji. Minuli teden so po enoletnem poskusnem uvajanju tudi javno predstavili ta del omrežja.

Naj sta priključena računalnika Zavarovalne skupnosti Triglav in računalniki v območnih skupnostih v Mariboru in Murski Soboti, v naslednjih mesecih pa bodo priključili še ostale območne skupnosti, tako da bo celotna zavarovalna skupnost povezana s centralo v Ljubljani.

Trenutno je slovenski del omrežja Jupak v celoti zaseden, saj so vseh 40 priključkov že prodali, že v bližnji prihodnosti pa bodo omrežje razširili in ga povezali z drugimi omrežji v Jugoslaviji. Eden od problemov, ki se pojavlja, so tudi različne računalniške opreme, ki so trenutno v Jugoslaviji. Na trgu je mogoče kupiti opremo EI Honeywell iz Niša, Iskre Delti in IBM, ki pa zaradi administrativnih postopkov zamuja. Ne glede na različnost opreme pa ni bojazni, da sistem ne bi deloval, saj morajo

proizvajalci upoštevati mednarodne standarde in zato so vsi ti različni sistemi združljivi.

Na Zavarovalni skupnosti Triglav so se pravočasno zavedli, kaj pomeni javna mreža za prenos podatkov, saj se z uporabo računalnikov, ki so med seboj povezani, skrajšajo postopki obdelave posameznih primerov, pregled nad vsemi zavarovalci pa je neprimerno boljši in hitrejši. Trenutno še gradijo osnovno bazo podatkov, ki jo bodo sproti tudi dopolnjevali.

Dušan Loparnik

Tudi formalizem mora biti

Zasedanje vseh treh zborov ljutomerske skupščine je bilo tokrat zgolj formalno, saj so delegati glasovali o osnutkih in predlogih nekaterih odlokov. Pa čeprav je bilo na seji toliko formalizma, pa so pri osnutku odloka o organizaciji in delovanju sistema za opazovanje in obveščanje na območju Pomurja na pobudo družbenopolitičnega zbora ustanovili komisijo za usklajevanje stališč. Delegati tega zbora so imeli namreč nekatere pripombe, ki jih povzema Franc Jurša:

»Osnovni problem pri tem odloku je zasedenost delovnih mest, torej vprašanje, kako bo poklicno pokrito to delovno področje. Na usklajevanju smo menili, da se center mora oblikovati

in ustanoviti, vendar pa naj bi v njem delali delavci, ki že opravljajo podobne naloge v ustanovah v Pomurju. Gre pa pravzaprav za povečevanje družbene rešitve, vendar smo tu nemočni, kajti obstaja republiški odlok, ki predpisuje in določa oblikovanje regijskih centrov. Menimo pa, da bi ta center moral biti zastopan regionalno, se pravi, da bi tudi iz občine Ljutomer moral biti v njem zaposlen vsaj eden.« Delegati pa so sprejeli še en sklep, namreč: osnutek predvideva, da bi o denarju odločal le izvršni svet SO Murska Sobotica, prav pa bi bilo, da ta organ odloča v soglasju z drugimi tremi izvršnimi sveti.

D. L.

PROGRAMSKO-VOLILNA SEJA OK ZSMS LJUTOMER

DVANAJST V VODSTVU

Razprava o tem, kaj naj bi mladinska organizacija bila in s kakšnimi problemi naj bi se ukvarjala, je pravzaprav dobra usmeritev, če so vse možnosti, da se mladinci lahko spoprimajo z njo in prevzamejo takšna bremena. A OK ZSMS Ljutomer po dveh letih pobiranja na noge vsega nakazanega iz razprave nikakor ne zmore, zato bi bilo nepozornemu udeležencu marsikaj nejasnega, še več, zaradi nepoznavanja stanja, kot je pravzaprav razprava na trenutke bila, pač na akademski ravni v trikotniški dialog: občinsko dosedanje vodstvo — republika — mladi, porajajoča se alternativa, ki je, kot smo že omenili, nakazovala bodoče smernice dela in delovanja mladinske organizacije, nikakor pa ne programa, ki bi ga bili mladi v Ljutomeru sposobni takoj začeti realizirati. Pa naj si gre za perečo družbeno aktualno problematiko štafete mladosti, civilnega služenja vojske, mednarodnih odnosov, ali pa problematike, ki mlade ta trenutke najbolj zanima — problem zaposlovanja, reforma reforme usmerjenega izobraževanja in podobno.

Vse to so naloge, ki se jih bo vodstvo OK ZSMS Ljutomer z vsemi svojimi osnovnimi cilicami po organizaciji združenega dela in v krajevnih skupnostih moralo lotiti v najkrajšem času. Mladinska konferenca je bila tudi volilna. Izvolili so novo, 12-člansko predsedstvo OK ZSMS, predsednik OK ZSMS je Boris Štraki, podpredsednik Jasna Mažgon in sekretar OK ZSMS Ljutomer Boris Paušner.

Dušan Loparnik

PROGRAMSKO-VOLILNA KONFERENCA MLADIH SOBOŠKE OBČINE

POVEDATI BI MORALI VEČ

Zadnji med pomurskimi mladinci so opravili volilno-programsko konferenco še mladi soboške občine. Dobra je bila zaradi števila mladih, ki se je udeležilo, starostne sestave, pa tudi zaradi kritičnih misli, vsaj tistih, ki so se oglašali. Mladi iz združenega dela se niso, ravno tako ne iz krajevnih skupnosti, pa tudi mnogo je ostalo nepovedanega. Nič niso povedali o mladinskem prostovoljnem delu, tudi ne o možnosti civilnega služenja vojaškega roka, o verbalnem deliktih in še bi lahko naštevali.

Iz šolskih klopi so bili kritični do sistema v šolstvu, neustrezne izobrazbene ravni učiteljev, njihovega nagajevanja, tudi neprimerne nagajevanja uspešnih učencev. Kritične besede so bile namenjene štipendiranju in temu, da še vedno večina učencev prejema štipendijo iz združenih sredstev in ne kadrovskih. Letošnja novost, štipendiranje sposobnih, tudi ni nekaj povsem dobrega, saj s tem mlade silijo v nadpovprečnost. Da je na srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve množica med sabo tujih si ljudi, je opozorila predstavnica te šole. Mladi se med seboj ne poznajo, prav tako je še kako čutili vzdušje »večvrednih« in »manjvrednih« usmeritev. Da problem prostorov za shajanje še vedno ni rešen, je opozoril predstavnik mladih Murske Sobotice. Precej kritičnih besed pa je imel povedati na delo dosedanjega predsedstva mladih in na poročilo o delu, v katerem so, vsaj po njegovem mnenju, številne nejasnosti. Opozoril je, da stališča in poti mladih občine do reševanja družbenih problemov še zdaj niso jasne, ravno tako ne, na kakšen način naj se mladi zoperstavijo zaviralnim silam razvoja.

M. H.

— Murska Sobotica —

PRIZNANJE OB 22. DECEMBRU

V okviru praznovanja 22. decembra — dneva oboroženih sil je bila v Murski Soboti slavnostna seja pomurskega in občinskega štaba teritorialne obrambe ter občinske konference ZRVS. Po slavnostnem nagovoru Vilija Hajdinjaka so zaslužnim podelili priznanja. Zla-

to plaketo ZRVS Jugoslavije je prejela občinska konferenca ZSMS Murska Sobotica, zlato značko ZRVS Jugoslavije pa sta dobila Peter Gumilar iz Murske Sobotice in Janez Štajer s Cankove Plaketo ZRVS Slovenije je prejela KO ZRVS Beltinci, značko pa Jože Kolarik iz Belincev. Poleg tega so podelili še pisna priznanja ZRVS Slovenije, prejeli pa so jih: Štefan Gumbac iz Čikečke vasi, Janez Čarni iz Bogojine, Marjan Recek od Grada in Mišo Fašlji iz Murske Sobotice. Občinski štab teritorialne obrambe Murska Sobotica pa je prehodno zastavico kot najboljši enoti podelil enoti Vilija Hajdinjaka.

F. Maučec

Brigita Bavčar

— LENDAVA —

Proslavili dan JLA

V obmejnih vaseh lendavske občine so tudi letos proslavili dan Jugoslovanske ljudske armade. Čeprav je v teh krajih navada, da je praznovanje dneva granicirano bolj množično, je tudi praznik armade postal praznik vseh občanov. Še zlasti mladine. Praznovanje 45. obletnice Jugoslovanske ljudske armade so v lendavski občini popestrili s svečano proslavo v dvorani osnovne šole Drago Lugarič na kateri so sodelovali učenci in mladina srednješolskega centra in vojak karaula Štefan Kovač. Na posebni svečanosti so podelili priznanja teritorialne obrambe. Letos je priznanje republiškega štaba teritorialne obrambe dobil Branko Varga iz INA Nafta, več rezervnih vojaških starešin pa je dobilo občinska priznanja. Vojake v karaulah so kot vsako leto, obiskale delegacije delovnih organizacij, mladine in zveze rezervnih vojaških starešin.

Jani D.

ARCEOMURKA

MESNA INDUSTRIJA n. sol. o.
Murska Sobotica

AJDOVA KRVAVICA PROSENA KRVAVICA PEČENICE

NOVO,
NOVO,
NOVO!!!

V vseh
prodajalnah ABC
Pomurke v
Murski Soboti
in Lendavi ter
delikatesnih
trgovinah trgovske
hiše Potrošnik
v Murski Soboti
ter Univerzala
v Lendavi.

SREČNO IN ZADOVOLJSTVA POLNO NOVO LETO 1987!

POSKUSITE SREČO S SREČKAMI NOVOLETNE
LOTERIJE, SAJ VAS ČAKA 21 PREMIJ IN 174 664
DRUGIH DOBITKOV V SKUPNI VREDNOSTI
144 000 000 DIN.

ŽREBANJE 6. 1. 1987
GLAVNA PREMIJA 10 000 000 DIN

SREČO
JE TREBA
DELITI!

VELIKO SREČE
TUDI V NOVEM
1987. LETU!

LOTERIJA
SLOVENIJE

- športna napoved s 13 pari
- športna napoved z 10 pari
- loto
- express loterija
- srečke rednih kol

POSLOVALNICE:

Beltinci, Marija Horvat, št. Kovača 8
Lendava, Olga Zver, Partizanska 17
Ljutomer, Glavni trg 11
Murska Sobotica, Tržnica
Murska Sobotica, Lendavska 11

Maribor, Gosposka 5, Jurčičeva 8, Kiosk na Partizanski cesti
Ptuj, trg MDA 1
Ormož, Vrazova 5
Gornja Radgona, na avtobusni postaji